

Makolčan

Letnik XVII, št. 2 (36)

GLASILO OBČINE MAKOLE

December 2024

Pozdravljeni, dragi bralci,

dobre, tople, iskrene želje nas spremljajo v teh prazničnih dneh. In treba je verjeti vanje, enako v ljudi. Tako verjamem, da obstajajo ljudje, ki znajo v sočloveku videti človeka, ki znajo presoditi, kaj je prav in kaj narobe, odpustiti napako, pustiti preteklost in iti naprej, ljudje, ki znajo drugemu podariti nasmeh in dobro misel. Če se danes niste še nikomur nasmehnil, storite! Ta droben ščepec veselja bo pogrel vas in še osebo, ki mu ga boste podarili. Preverjeno. Najboljših in najlepših stvari na svetu namreč ne moremo videti ne otipati, ampak jih čutimo v srcu, je dejala ameriška gluhonema in slepa pisateljica Helen Keller. Obenem

pa bodimo hvaležni, za ljudi, doživljaje. Hvaležnost usmerja pozornost na to, kar imamo, namesto na tisto, česar nimamo, in nas opominja na vse dobro v našem življenju. Z ozirom na vse doživeto, opravljeno tako v družtvih kot skupnosti, smo lahko hvaležni za marsikaj.

Prijetno branje in obenem zahvala vsem, ki ste pomagali oblikovati občinsko glasilo, glas domačinov, glas Makolčank in Makolčanov.

Naj bo leto 2025 polno prijaznih in lepih besed ter dni!

Mojca Vtič

Foto: Milan Sternad

Spoštovani bralci in bralke,

želimo vam mirne in srčne božično-novoletne praznike, slovesen dan samostojnosti in enotnosti ter da bi se vam v novem letu uresničile vse želje, pričakovanja in sanje.

Ker pa pravijo, da se sreča prikrade skozi vrata, ki smo jih pozabili odprta, naj bo v letu čim več odprtih vrat. **Srečno!**

MAKOLČAN – GLASILO OBČINE MAKOLE

Letnik XVII, številka 2 (36), december 2024

Izdajatelj: Občina Makole, Makole 35, 2321 Makole

Uredniški odbor: Mojca Vtič, Marjeta Klajnšek, Helena Kolar, Franc Skledar, Milan Sternad

Lektorica: Helena Kolar

Oblikovanje in tisk: Jurij Moličnik, Panorama SB d.o.o., Slovenska Bistrica. **Naklada:** 900 izvodov

Uredništvo ne vrača prejetih prispevkov in fotografij.

Za objavljene prispevke in fotografije se ne plačajo avtorski honorarji.

Spoštovane občanke, spoštovani občani!

Ob 16. občinskem prazniku in ob zaključku leta 2024 se srečujemo v času, ki ga zaznamujejo številni izzivi. Ne le mi, temveč vse občine po naši državi se soočamo z negotovostjo, ki prihaja iz vseh smeri. Dogodki v svetu so nepredvidljivi in vplivajo tudi na naša življenja. To so časi, ko so naši načrti pogosto na preizkušnji in ko se moramo pogosto znajti po svoje.

Povprečnina, od katere so odvisne osnovne storitve, na žalost ne zadostuje vedno za vse potrebe, ki jih naša občina ima, saj se soočamo s hitro naraščajočimi stroški, od energije, vzdrževanja javne infrastrukture, pa vse do socialnih storitev, ki so v teh časih še posebej pomembne. Ne vemo, kakšni bodo prihodnji koraki in kako bodo določene zadeve vplivale na naš proračun, zato moramo ravnati previdno, preudarno in preišljeno.

Kljub tem težavam pa smo uspeli v preteklem letu narediti veliko korakov naprej, na katere smo lahko vsi skupaj ponosni. Kot skupnost smo skupaj uresničili projekte, ki spreminjajo naš kraj in izboljšujejo življenje nas vseh. Naj omenim nekaj ključnih dosežkov:

- sanirali smo most Dežno, vrednost sanacije skupaj z nadzorom je znašala 97.500 evrov;
- uredili in asfaltirali smo 988 metrov občinskih cest, in sicer odsekov Stopno–Trnovšek –Majšperk, Savinsko–Repnik–Strug, Makole–Rove, Vidmar–Blisk in Plate–Žolger–Slatjek, skupna vrednost vseh del je znašala 116.000 evrov;
- izvedli smo manjše širitve javne razsvetljave v naseljih Pečke, Ložnica, Stranske Makole in Strug v skupni vrednosti 28.000 evrov;
- obnovili smo približno kilometer vodovoda v naseljih Pečke in Mostečno, končna vrednost del bo znašala približno 90.000 evrov.

Občinski projekti pa niso le gradbeni dosežki, temveč tudi koraki k bolj trajnostni prihodnosti. Z obnovo vodovoda in posodobitvijo infrastrukture želimo zmanjšati izgube in varovati naše naravne vire. V prihodnosti bomo še naprej vlagali v rešitve, ki bodo prijazne do okolja in prispevale k ohranitvi naravnih danosti za prihodnje generacije.

S pomočjo krajanov Varoša, ki se jim na tem mestu iskreno zahvaljujem, smo obnovili brv čez Dravinjo. Sofinancirali smo izgradnjo prizidka Zdravstvenega doma v Slovenski Bistrici. Nabavili smo vozilo, s katerim tudi v naši občini izvajamo storitev prostofer, s čimer želimo izboljšati življenjske pogoje za naše starejše občane.

Skupaj z občinami Slovenska Bistrica, Poljčane in Oplotnica smo začeli z izdelavo prometne strategije. Podelili smo koncesijo za novo zdravnico, ki bo v pričetku naslednjega leta nadomestila dolgoletno zdravnico na našem območju, gospo Silvano Popov, letošnjo prejemnico naziva častna občanka.

Na območju naše občine se zaključuje tudi izgradnja optičnega omrežja v okviru projekta Rune in danes lahko rečemo, da je velika večina občine pokrita z možnostjo dostopa do hitrega interneta. To predstavlja pomembno osnovo za možnosti nadaljnega razvoja naših krajev.

Ne smemo pa pozabiti niti na razna društva, ki prav tako predstavljajo srce naše skupnosti. Z raznimi aktivnostmi in dogodki na področju športa, kulture, turizma in kmetijstva nas povezujejo, nas bogatijo ter krepijo naše vezi. Posebej bi želel izpostaviti prostovoljce in člane društev, ki z nesebičnim delom prispevajo k bogatenju naše skupnosti. Naj gre za gasilce, ki skrbijo za našo varnost, kulturnike, ki ohranjajo našo dediščino, ali športnike, ki nas navdihujejo – vaša energija in trud sta nepogrešljiva. Nekateri izmed njih so letos tudi prejemniki občinskih priznanj, za kar jim čestitam in upam, da jim bodo te nagrade za vzpodbudo pri nadaljnjem udejstvovanju.

Vsega tega ne bi zmogli brez vaše podpore, razumevanja in zaupanja. V teh nepredvidljivih časih je ključno, da ostanemo povezani in da se zavedamo, da smo najmočnejši, ko delujemo kot skupnost. To ni naloga le župana, občinskih svetnikov in občinske uprave, temveč vseh nas. Pomembno je, da se znamo poslušati, si pomagati in najti priložnosti tudi tam, kjer se morda na prvi pogled zdi, da jih ni.

Vsaki od vas prispeva k moči in utripu naše občine. Morda nismo veliki, morda se soočamo s težkimi izzivi, vendar je naša prednost v povezanosti, v naši pripravljenosti, da si pomagamo in se podpremo. Skupaj smo močnejši in le s skupnimi močmi bomo lahko našli odgovore na vprašanja, ki jih prinašajo naslednja leta.

Občinski praznik, ki smo ga s slavnostno akademijo obeležili 30. novembra, je tudi čas, da se ozremo na vse, kar smo skupaj ustvarili, in hkrati pogledamo naprej – v prihodnost, ki jo bomo še naprej gradili.

Naj bo to prihodnost, v kateri bomo vsi lahko ponosni na naše skupne dosežke. Naj nas te nepredvidljive razmere ne razdelijo, ampak nas še bolj združijo, saj vemo, da nas čaka še veliko dobrega. Želim, da bi bili ponosni na svojo občino, na kraj, ki ga skupaj ustvarjamo. Skupaj zmoremo veliko – in skupaj bomo našli pot, kako naprej tudi v najtežjih časih. Zato vas vabim, da skupaj še naprej krepimo naše vezi, da se vključujemo v projekte, dogodke in dejavnosti, ki bogatijo našo skupnost.

Iskrena hvala vsem, ki soustvarjate ta kraj.

V letu, ki prihaja, vam želim, da bi se vam uresničile vse želje, pričakovanja in sanje, tudi tiste, ki ste jih postavili visoko nad oblake.

Naj bo vaš božič toplo ognjišče in naj bo novo leto 2025 pot dobre volje, ljubezni in zdravja.

**Vse dobro in srečno,
vaš župan Franc Majcen
Foto: Milan Sternad**

Spoštovane občanke in občani občine Makole,

leto 2024 se počasi bliža h koncu in pred nami je za marsikoga najlepši letni čas. To je čas adventa, poln pričakovanja, ljubezni in upanja, ko nekoliko več časa kot običajno premišljujemo o dogodkih in aktivnostih iztekajočega se leta ter v svojih misli že snujemo načrte za leto, ki prihaja.

Če preletim in strnem dogajanje v Državnem zboru za iztekajoče se leto 2024, lahko z gotovostjo potrdim, da sta bila kot najpomembnejša dokumenta tega leta v mesecu novembru potrjena sprememba proračuna za leto 2025 in nov proračun za leto 2026. Dejstvo namreč je, da je proračun države hkrati ogledalo tako za državljane Slovenije kot za gospodarstvo, saj kaže na to, na kakšen način bo država funkcionirala v prihodnjih dveh letih. V okviru sprejetih proračunskih dokumentov se bodo namreč tudi izvajale državne investicije v naslednjih dveh letih. Glede na potrjene proračunske dokumente bo v prihodnjih dveh letih proračunska poraba preseгла 17 milijard evrov, postopno znižanje primanjkljaja pa je predvideno na račun višjih davčnih prihodkov. Prihodnje leto se višji prihodki načrtujejo predvsem na podlagi davčnih prihodkov, in sicer od davka od dohodkov pravnih oseb, davka na premoženje oziroma davka na bilančno vsoto bank, trošarin ter od drugih pobranih davkov na blago in storitve.

V skladu z določili Poslovnika Državnega zbora se je tudi tokrat redna novembrska seja državnega zbora pričela s poslanskimi vprašanji predsedniku vlade in ministrom. Tokrat sem poslansko vprašanje postavila

Karmen Furman, poslanka državnega zbora

ministrici za kulturo Asti Vrečko in ministru za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti Luki Mescu. V obravnavi je namreč sprememba Zakona o dodatku k pokojninam za izjemne dosežke na področju umetnosti, s katerim želi vlada trajno urediti dodatek k pokojninam izbranim kulturnim delavcem. In to v času, ko več kot polovica slovenskih upokojencev, ki so vplačevali v pokojninsko blagajno, danes prejema pokojnino pod pragom revščine, ko upokojenci kljub krizi ostajajo brez zimskega dodatka, se jih pa dodatno obdavči še za nove davke in prispevke ter je na vidiku nova pokojninska reforma, s katero bo

vlada stanje za bodoče upoko-jence očitno še poslabšala. Ker je koalicija vztrajala pri sprejemu zakona, s katerim bi zgolj skupini državljanek in državljanov dodelili pokojnino z dodatki v višini tudi več kot 3000 evrov, smo v poslanski skupini Slovenske demokratske stranke pripravili in vložili predlog, da se predlogu Zakona o dodatku k pokojnini za izjemne dosežke na področju umetnosti še pred sprejemom dokončne odločitve v Državnem zboru Republike Slovenije izvede posvetovalni referendum.

V okviru sprejemanja številnih predlogov zakonodaje, ki smo jih poslanci imeli na mizi na novembrski seji državnega zbora, pa vsekakor obžalujem, da vladna koalicija ni podprla predloga sprememb Zakona o dolgotrajni oskrbi, s katerim smo v poslanski skupini SDS predlagali ukinitve plačevanja prispevka za dolgotrajno oskrbo za upoko-jence. S 1. julijem prihodnje leto bo v Sloveniji uveden nov obvezni prispevek za dolgotrajno oskrbo. Le tega bodo morali poleg zaposlenih, kmetov in samostojnih podjetnikov plačevati tudi upoko-jenci. Vsem delovnim državljanom in upoko-jencem se bo

letno iz njihovih žepov za financiranje storitev dolgotrajne oskrbe pobralo dodatnih 600 milijonov evrov. Tako namreč določa nov, trenutno veljavni vladni zakon. A kljub dodatni obdavčitvi ljudi danes v praksi izstopa predvsem dejstvo, da se storitve dolgotrajne oskrbe ne izvajajo vsem, ki oskrbo potrebujejo. Odprta namreč ostajajo številna vprašanja, med njimi predvsem vprašanje pomanjkanja kadra, torej kdo bo ob vse večjem kadrovskem manku dolgotrajno oskrbo sploh izvajal. Glede na dosedanje nerazumne zamude pri uveljavljanju pravic iz dolgotrajne oskrbe in pomanjkanju kadra obstaja upravičena bojazen, da se tudi pravice, ki pričnejo veljati z naslednjim letom, ne bodo pričele pravočasno izvajati. Vlada s sprejetim zakonom tako ne ponuja rešitev, temveč zgolj še en nov prispevek, ki bo dodatno poslabšal socialni in gmotni položaj slovenskih upoko-jencev, a ko bodo oskrbo potrebovali, je ne bodo dobili.

Med številnimi sejami matičnih odborov državnega zbora, ki so potekale v preteklem mesecu novembru, pa je za širšo javnost morda zanimiva predvsem seja Odbora za infrastrukturo, ki si jo

je tokrat sklicala vladna koalicija. Z zamrznitvijo izvajanja novega sistema obračunavanja omrežne je koalicija v bistvu preprečila uvedbo lastnega ukrepa. Nov način izračunavanja omrežnine je bil sprejet že 15. novembra 2022, torej dve leti nazaj. Po dveh letih opozoril, ko smo v opoziciji vlado vseskozi opozarjali, da bo nov sistem obračunavanja omrežnin še poslabšal konkurenčnost slovenskega gospodarstva, v zimskih mesecih pa krepko obremenil gospodinjstva z najnižjimi dohodki, je tokrat koalicija sama sebi vložila zahtevo in sprejela poziv Agenciji za energijo, da nov sistem obračunavanja omrežnine zamrzne.

Spoštovani, ker se leto počasi približuje h koncu, vam v teh prazničnih dneh želim vse dobro in da ta najlepši čas leta preživite v krogu svojih najdražjih. Naj vam bo lepo ob druženju s prijatelji in sorodniki, predvsem pa si vzemite čas zase in za svoje najbližje. Naj bo čas, ki je pred vami, predvsem čas notranje sreče in miru. Želim vam mirne in blagoslovljene božične praznike. V letu, ki prihaja, pa naj vas na novih poteh vodi glas srca, da bi našli srečo povsod tam, kjer jo iščete in najbolj potrebujete.

Foto: Osebni arhiv

Občina Makole s štirimi novimi štipendisti

Občina Makole že vrsto let z občinskimi štipendijami lajša finančno breme srednješolskega in študijskega izobraževanja občanov. Višina štipendije za dijaka znaša 130 evrov, za študenta pa 160 evrov mesečno. Letos so podelili štiri štipendije, kolikor je bilo tudi oddanih vlog na razpis.

Občinske štipendije so finančna pomoč, ki jo slovenske občine dodeljujejo dijakom in študentom. Občine želijo na ta način podpreti izobraževanje mladih in spodbuditi razvoj kadrov, ki so pomembni za lokalno skupnost. Občina Makole je enako kot pretekla leta razpisala štiri štipendije za dijake in štiri štipendije za študente, od tega eno štipendijo študenta na podiplomskem študiju, če se ta zaveže, da bo izdelal nalogo, ki bo prispevala k razvoju Občine Makole. Na razpis so se lahko prijavili dijaki, ki se redno šolajo na

gimnazijah, srednjih strokovnih in poklicnih šolah od vključno drugega letnika dalje, ter študentje, ki so redno vpisani na višješolski, visokošolski strokovni ali univerzitetni študij na fakultetah od vključno drugega letnika študija dalje.

Odziv na letošnji razpis je bil skromnejši od preteklih, saj so do zaključka razpisa prispele le štiri vloge, za primerjavo – lani so zabeležili 15 vlog. To pomeni, da so letos vsi vlagatelji tudi prejeli štipendijo.

MV

Vlogo za sofinanciranje individualnih čistilnih naprav oddali štirje občani

Občina Makole že vrsto let sofinancira vgradnjo individualnih komunalnih čistilnih naprav, ki naj bi zamenjale klasične pretočne greznice do konca leta 2025 oziroma ob prvi rekonstrukciji hiše. V letošnjem občinskem proračunu je bilo za sofinanciranje nakupa čistilnih naprav posameznikov predvidenih 10.000 evrov. Za sofinanciranje stroškov so zaprosili štirje občani.

Namestitev male komunalne čistilne naprave je finančni zalogaj, saj stane več tisoč evrov. Občina Makole že vrsto let s subvencijo pomaga občanom, da je investicija finančno znosnejša. Upravičenci do subvencije lahko prejmejo največ 1.000 evrov na gospodinjstvo oziroma 50 % sredstev od vrednosti investicije. »Letos smo prejeli štiri vloge, izplačali pa smo sedem sofinanciranj. Sredstva se namreč izplačajo šele po uspešno opravljenih prvih meritvah, ki se praviloma opravijo

šest mesecev po začetku obratovanja posamezne čistilne naprave,« je povedal direktor občinske uprave Igor Erker. O morebitni širitvi javnega kanalizacijskega omrežja pa je direktor občinske uprave dejal: »Aglomeracija je bila glede na državne predpise predvidena le v kraju Makole, kjer smo pred leti javni kanalizacijski sistem tudi zgradili, v ostalih krajih gradnja ni predvidena niti ne bi bila z vidika stroškov upravičljiva.«

MV

Sanacija ravne strehe na vrtcu

Vrtec v Makolah šteje 13 let, odlej je doživel že številne kozmetične popravke, med večjimi investicijsko-vzdrževalnimi deli pa velja izpostaviti letošnjo sanacijo ravne strehe.

V Makolah že od konca leta 2011 stoji energijsko učinkovit vrtec, ki meri 692 m². Vrtec ima štiri igralnice s sanitarijami in garderobami, večnamenski prostor pa služi za gibalne dejavnosti in prireditve. Pred leti je občina zaradi varnosti otrok zamenjala na terasi macesnov les (ki se je cepil) s samorazlivno gumo, letos je bila na vrsti za sanacijo ravna streha, ki je zamakala. »Sanirano je bilo okrog 130 m² strehe, dela pa je izvedlo podjetje Krovstvo Purg, d. o. o., in sicer za 22.398 evrov,« je povedal Matjaž Kopše, višji svetovalec za družbene dejavnosti, investicije in vodenje projektov. Zaradi posledic toče bosta zamenjana tudi nadstreška nad terasami, opeka in zračniki v manjšem obsegu. Skupna ocena škode po toči je znašala 7.500 evrov.

MV

Foto: Mojca Vtič

Izvajalci zimske službe so pripravljene

Občina Makole je za izvajanje zimske službe za mesec december sklenila pogodbo s samostojnima podjetnikoma Zdravkom Kolarjem (GSM: 041 661 311) in Žanom Vovkom (GSM: 040 499 350). Obenem je objavila razpis za izbiro izvajalca za izvajanje zimske službe v letu 2025 na lokalnih cestah in javnih poteh. Za pluženje po regionalnih – državnih cestah je pristojno Cestno podjetje Ptuj.

Pluženje se izvaja po prioriteten vrstnem redu, ki določa, da se najprej splužijo lokalne ceste, šolske in delavske avtobusne proge, dovozi k zdravstvenemu domu, vzgojno-izobraževalnima ustanovama in h gasilskemu domu ter parkirišče v centru Makol.

Uradno se zimska služba vsako leto vzpostavi 15. novembra in deluje do 15. marca prihodnjega leta, če pa vremenske razmere ogrožajo prevoznost cest, deluje tudi izven navedenega termina. Prevoznost cest v zimskem obdobju ne pomeni, da so ceste prevozne tako kot v drugih letnih časih. Prevoznost je zagotovljena, če višina snega na cestah I. in II. prednostnega razreda ne presega 10 cm in na drugih cestah 15 cm, promet pa je možen s predpisano zimsko opremo vozil. Kljub vsem naporom vzdrževalcev, da bi v zimskih razmerah zagotovili nemoteno odvijanje prometa, brez pomoči uporabnikov cest ne gre.

MV

Foto: Milan Sternal

Novi most čez reko Dravinjo v naselju Varoš ima uporabno dovoljenje

Občina Makole je lani financirala porušitev dotrajanega in z vidika prometne varnosti nevarnega mostu v Varošu ter izgradnjo novega, širšega mostu, ki povezuje prebivalce Varoša in druge uporabnike z levim bregom Dravinje.

Podjetje TMD Invest je za most izdelalo projektno dokumentacijo, lani maja je bilo pridobljeno gradbeno dovoljenje, junija pa objavljen razpis za izbiro izvajalca. Občina je izbrala podjetje UB – projekt, d. o. o., iz Prebolde, ki je z deli začelo avgusta 2023. Delavci so delali vse dni v tednu, razen nedelje. Odstranili so železno konstrukcijo starega mostu, porušili temelje, sledila je postavitve pilotov in podpornikov, izgradnja novih temeljev, plošče. Novi most je dolg skoraj dvaindvajset metrov in širok šest metrov in pol, na vsaki strani mostu so tudi prehodne plošče za pešce in kolesarje. Zaradi navezave na obstoječo cesto je občina financirala tudi izgradnjo nove ceste v dolžini sedemdesetih metrov. Novi most je tudi višji od nekdanjega in ustreza ugotovitvam hidrološko-hidravlične presoje.

Investicija je bila vredna 533.994 evrov in je bila osrednja investicija v lanskem letu, s pridobljenim uporabnim dovoljenjem sredi novembra, pa je tudi v celoti zaključena.

Marjeta Klajnshek

Foto: Marjeta Klajnshek

Na občini so z izvedbo projekta zadovoljni, slišati pa je, da nekaterim vaščanom naselja Varoš most ne ustreza. Zdi se jim previsok in cesta preveč ovinkasta. Vendar pa so strokovnjaki dognali, da je takšna zasnova mostu in ceste nujna zaradi geoloških razmer ter zagotavljanja varnosti in trajnosti gradnje.

Javna razprava o viziji in ciljih Občinske celostne prometne strategije

Občina Makole je v drugi polovici oktobra pripravila javno razpravo, osredotočeno na oblikovanje vizije in ciljev v okviru izdelave Občinske celostne prometne strategije. Dogodek, ki je potekal v Domu krajanov Makole, je zbral občinsko upravo, nekaj svetnikov, ki so tudi v širši projektni skupini, in drugih občanov, ki jim je mar za trajnostne rešitve na področju mobilnosti.

Osrednji cilj razprave je bil oblikovati skupno vizijo razvoja prometne ureditve, ki bi najbolje odražala potrebe in želje občanov Makol. Udeleženci so poudarili potrebo po večji povezanosti z javnim prevozom, zlasti s prilagajanjem linij in pogostejšimi povezavami v občinskih in medobčinskih okoljih. Predlagali so tudi izboljšave s poudarkom na varnih poteh, ki bi omogočale varno in dostopno premikanje tako za mlajše kot za starejše občane – pločnik ob državni cesti, kolesarske steze in pešpoti, krožišče namesto križišča Makole–Poljčane na glavni cesti Majšperk–Poljčane. Izpostavili so tudi slabosti – preozke ceste v hribovitem območju, prevozi težkih tovornjakov in posledično uničevanje cest, slabo dostopnost do regionalnih središč itd. Na koncu razprave so se vsi udeleženci strinjali, da mora biti končni cilj prometne strategije varno in trajnostno prometno omrežje, ki bo zmanjšalo odvisnost od osebnih avtomobilov.

Občinski svet bo upošteval predloge z razprave pri končnem oblikovanju vizije in ciljev strategije ter tako zagotovil, da se strategija v največji meri sklada z lokalnimi potrebami. V prihodnjih mesecih bodo sledile še dodatne javne razprave, kjer bodo občani prav tako imeli priložnost prispevati k trajnostnemu razvoju svojega kraja.

Udeleženci razprave o oblikovanju celostne prometne strategije v občini Makole

Občine Slovenska Bistrica, Oplotnica, Poljčane in Makole so pripravo dokumenta zaupale Univerzi v Mariboru. Ta bo v sodelovanju z Občino Makole do začetka novega leta poskrbela za vse faze, ki vključujejo številne delavnice in različne načine vključevanja občanov Makol v oblikovanje vizije in ciljev.

Marjeta Klajnshek

Brezplačni prevozi za starejše odslej tudi pri nas

Z 12. decembrom je v občini Makole zaživel Prostofer, to je projekt za mobilnost starejših, ki povezuje starejše osebe, ki potrebujejo prevoz s starejšimi aktivnimi vozniki. Občina je nabavila vozilo, Društvo upokojencev Makole pa je povežalo voznike prostovoljce.

Projekt temelji na prostovoljcih, ki imajo veljavno vozniško dovoljenje in so v svojem prostem času pripravljene po nujnih opravkih zapeljati osebe, ki nimajo možnosti lastnega prevoza. A prostoferji so več kot le šoferji, imeti morajo oziroma imajo čut za pomoč sočloveku, kar pomeni, da so pripravljene pomagati sopotniku izstopiti iz avta, ga pospremiti do čakal-

nice pri zdravniku, počakati nanj med pregledom, mu pomagati nesti vrečke iz trgovine ... Na vse te naloge so pripravljene Viktor in Brigitta Babšek, Marjan in Zdenka Doberšek, Franc Kotnik, Lidija Pek, Ivan Gajser, Nada in Srečko Šket. »Resnično sem izjemno vesela in ponosna, da se je odzvalo tako veliko število mlajših upokojencev, ki so še aktivni vozniki. Menim, bo

to vozilo pomembno pripomoglo k mobilnosti starejših in olajšalo stisko glede prevozov in dostopnosti do zdravstvenih in drugih institucij. Hvala vsem, ki so kakorkoli pripomogli k uresničitvi projekta,« je dejala Nada Šket, predsednica Društva upokojencev Makole in pobudnica ter gonilna sila uresničitve projekta vozila za starejše.

Prostofer starejšim omogoča lažjo dostopnost do zdravniške oskrbe, brezplačne prevoze do javnih ustanov, lekarn, pa tudi do trgovine in pokopališča znotraj občine bivanja. Za prevoz izven občine bivanja pa so ti prevozi na voljo zgolj za nujne preglede v slovenskih bolnišnicah in obisk javnih ustanov, ki jih ni v domači občini.

Občina Makole je za potrebe projekta, pa tudi za občinske poti, nabavila vozilo Dacia Sandero, zanj odštela okrog 15.500 evrov, prostovoljce šoferje so nagovorili in zagotovili v Društvu upokojencev Makole. Uporabnik, ki potrebuje prevoz, pokliče vsaj tri delovne dni pred potrebovanim prevozom na brezplačno številko 080 10 10; to lahko stori vsak delovnik med 8. in 18. uro. V komunikacijskem centru nato zabeležijo njegove podatke in lokacijo prevoza. Po najavi prevoza klicni center obvesti prostovoljnega voznika o prevozu in to sporoči uporabniku, za katerega se opravi prevoz.

Mojca Vtič

Foto: Milan Sternad

Vozniki prostovoljci, župan Franc Majcen, višji svetovalec za družbene dejavnosti, investicije in vodenje projektov Matjaž Kopše, predstavnik zavoda Zlata mreža Miha Bogataj in Viktorija Muha ter Janez Meznarič iz Agencije za varnost prometa.

Župan Franc Majcen je simbolično predal ključe novega vozila predsednici DU Makole Nadi Šket.

Gospodarsko prometna zadruga Makole

Polj-Ptujška gora-Makole-Poljčane

Iz arhiva Milana Sternada

»V nedeljo dne 17. 6. po večernicah se je blagoslovil novi avto omnibus tukaj na novo postavljene Gospodarske in prometne zadruge. Dasiravno je bilo deževno vreme, se je zbralo precej ljudstva in gostov iz Poljčan. Veliko veselje je vladalo med prebivalstvom, ker bodo sedaj zvezane zakotne Makole z ostalim svetom.«

(zapisano v Kroniki 1928)

Otvoritev ceste Plate–Žolger–Slatjek

Občina Makole in krajanje Jelovca so sredi novembra pripravili svečano otvoritev rekonstruirane ceste v Jelovcu. Otvoritve so se udeležili vsi, ki so zaslužni za novo cesto, trak pa sta prerezala župan Makol Franc Majcen in Janez Unterlehner.

Trak sta prerezala župan Franc Majcen in Janez Unterlehner.

V naselje Jelovec pri Makolah je občina financirala rekonstruiranje odseka ceste Plate–Žolger–Slatjek v dolžini 287 metrov in v širini 2,7 metra. Skupna vrednost del je znašala 38.136,52 evra. Ob otvoritvi prenovljene ceste je župan podrobno predstavil celoten potek gradnje. Projekt je bil razdeljen na več faz. Pripravljalna dela so vključevala odstranjevanje obstoječih površin in pripravo terena ter utrjevanje podlage, kar je stalo 988 evrov, strojna dela, ki sta jih opravljala Dušan in Nejc Doberšek, pa 3.446 evrov. Delo so pomagali opravljati delavci občinskega režijskega obrata Bojan Štern, Roman Kovač in Čibri Hartwig. Za omenjeni odsek ceste je občina dobavila 379 m³ drobljenca iz Kamnoloma Jagodič iz Podplata. Cesto je asfaltiralo podjetje Asphalt Kovač iz Sevnice, za kar je občina odštela 21.217 evrov. Dobavljeno in vgrajeno je bilo 379 m³ tamponskega materiala v znesku 12.484 evrov.

Župan se je zahvalil vsem partnerjem, izvajalcem in prebivalcem za potrpežljivost med izvedbo del ter izrazil zadovoljstvo, da bo nova cesta pomembno izboljšala povezanost, varnost in kakovost življenja občanov.

Marjeta Klajnšek
Foto: Marjeta Klajnšek

Vaška skupnost Babna Loka–Resenik–Sveta Ana: Skrb za hribovite predele občine

Vaška skupnost Babna Loka–Resenik–Sveta Ana je pretežno v hribovitem predelu občine, zato je otežena dostopnost do starejših vaščanov in mladih družin, posebej v zimskem času, zato je redno vzdrževanje cest in brežine v tem predelu izjemnega pomena, predvsem skrb za pravilno odvodnjavanje meteornih voda, da ne pride do plazenja brežine. Pri zadnjih večjih padavinah se je ponovno odprl velik plaz, zato se je posedla brežina in povzročila razpoko na lokalni cesti proti Sveti Ani. Pohvaliti moramo občino za takojšnjo intervencijo in sanacijo, saj so s tem preprečili nadalj-

nje plazenje brežine in ceste, po kateri je pozimi v času sneženja možen dostop do Svete Ane in Pleša. Vaščani so ob cesti odstranili manjša drevesa in grmovje, ki je segalo na vozišče, nekaj pa je uredil še režijski obrat Občine Makole, ki skrbi za redno čiščenje muld in jaškov za odvodnjavanje meteornih voda. Postavili so tudi težko pričakovano odbojno ograjo na nevarnem odseku, kjer je v zimskem času vozišče vedno poledenelo. Tako je varnejši dostop do višjih predelov občine.

Po velikih dogovorih in usklajevanjih pri izgradnji optičnega omrežja med izvajalcem Rune,

predsednikom vaške skupnosti Toplakom in vaščani smo končno dosegli najbolj optimalno pokritost gospodinjstev v odročnih predelih. Žal je še nekaj gospodinjstev, ki sicer imajo željo za priključitev na omrežje, ostalo nepokritih. Upamo, da bo še prišlo do širitve omrežja, saj je slednje zelo velika pridobitev za razvoj odročnejših krajev občine.

Prve snežne padavine so že povzročile nekaj nevšečnosti, ki jih je zimska služba s pomočjo vremena hitro odpravila. Upamo, da bo tako tudi v prihodnje.

Franc Skledar

Vaška skupnost Pečke: Hvala vsem, ki pomagate!

Vaška skupnost Pečke je po uspešnih in dobro obiskanih dogodkih in delovnih akcijah v prvi polovici leta tudi v drugi polovici leta nadaljevala z aktivnostmi, predvsem na športnem igrišču. Razveseljivo je, da igrišče, kljub temu da še ni dokončano, že gosti mlade krajane, ki v igrah z žogo, predvsem pa v zdravem druženju, preživljajo prosti čas.

Septembra smo v tednu mobilnosti peš in s kolesi pospremili otroke v šolo in iz nje, veliko časa in prostovoljnih ur pa smo namenili nadaljnjemu urejanju športnega igrišča v Pečkah. Tako smo 20. oktobra odstranjevali kamene z igrišča, kar smo ponovili še nekajkrat, izvedli frezanje zemlje oziroma travne ruše in se še isti dan lotili čiščenja vej ob cesti v Sredce–Pečke. V drugi polovici novembra smo naredili še en pomemben korak k ureditvi odbojcarskega igrišča, saj smo pridobili in poravnali pet tovornjakov oziroma 80 m³ mivke.

Ob tej priložnosti se zahvaljujem vsem, ki stepomagali, ki pomagate in še boste pomagali pri delu na igrišču, obenem pa želim vsem sovaščankam in sovaščanom, soobčankam in soobčanom lepe in čarobne praznike ter obilo razumevanja, zdravja, sreče.

Agim Bahtijaraj

Foto: Agim Bahtijaraj

Zaslужen počitek po delovni akciji

Mivka na bodočem odbojcarskem igrišču

Čiščenje vej na cesti proti Sredcam

16. občinski praznik – praznik je treba praznovati

»Marsikaj je še treba postoriti z zavedanjem, da nikoli ne bo za vse vse prav. Nič pa ni narobe, če smo za to, kar imamo, hvaležni. Hvaležnost spodbuja prijetna čustva, krepi voljo, spodbuja k doseganju ciljev, daje smisel življenju in prinaša zaupanje v prihodnost,« je uvodoma dejala Helena Kolar, snovalka in povezovalka programa na slovesni akademiji ob 16. občinskem prazniku.

Nagovor zbranim občankam in občanom je pripadel slavnostnemu govorniku županu Francu Majcnu, ki se je sprehodil med projekti in dogodki med obema praznikoma ter predstavil izzive prihodnjega leta. K praznovanju pa poleg spodbudnih besed spadajo še slavljenji, šopki rož, nagrade. Tako je župan stisnil roko in izročil občinski priznanji Branku Pepelnaku in Kristini Jančič, plaketo Jožetu Kovačiču, naziv častne občanke pa je prejela Silvana Popov, ki se je v pisnem nagovoru opravičila za izostanek ter zapisala:

»Spoštovane občanke in občani Makol, dragi pacienti. Z velikim veseljem sem sprejela novico in v čast mi je, da ste me predlagali za naziv častne občanke Makol. Ta izjemna gesta me je globoko ganila in predstavlja čudovit zaključek mojega poklicnega življenja. Čeprav se bom letos poslovila od rednega dela in stopila na pot upokojitve, v mislih ostajam z vami in lepimi spomini, ki smo jih ustvarili skozi leta. Vaše zaupanje je zame največja nagrada in priznanje. Hvaležna sem za vsak trenutek, ki sem ga preživela v Makolah, za vašo pripadnost, toplino in sodelovanje, zaradi česar mi je bilo moje delo vedno v veselje in čast. Srečna sem, da sem lahko bila del vašega življenja in prispevala k vašemu zdravju in dobremu počutju. Makole in vsi vi boste imeli vedno posebno mesto v mojem srcu. Želim vam vse dobro in veliko zdravja v prihodnje.«

Za prejeti občinski priznanji in plaketo so se zahvalili tudi ostali prejemniki, ki so poudarili, da je nagrada priznanje za dosedanje delo, obenem pa tudi spodbuda in zaveza za delo v društvih, skupnosti tudi v prihodnje.

Podelitev priznanj in kulturni program, ki so ga oblikovali Mešani pevski zbor PD Anice Černejeve Makole, vokalna skupine Podeželske mladenke in recitatorke prosvetnega društva Špela in Saša Pušaver ter Ela Plavec, je bil prijetna uvertura v še prijetnejši praznični večer. Obiskovalcem se ni mudilo domov, kar je bilo tudi prav, saj so, kot je to v Makolah v navadi, člani in članice Društva gospodinj Makole in Društva vinogradnikov Makole pripravili dobrote, ki bi jih bilo nedopustno pustiti v nemar. Ob dobri pijači in jedachi ni umanjkal niti klepet in čestitke nagrajencem.

Mojca Vtič

Foto: Milan Sternad

Občinski nagrajenci Branko Pepelnak, Jože Kovačič in Kristina Jančič z županom Francem Majcnom, manjka častna občanka Silvana Popov

Kulturni program slovesne akademije ob 16. občinskem prazniku je obogatila vokalna skupine Podeželske mladenke.

Praznik občanov in občank, prijateljev in znancev

**SILVANA POPOV, DR. MED.,
SPEC. SPL. MED.,
ČASTNA OBČANKA OBČINE
MAKOLE**

Silvana Popov, doktorica medicine, specialistka splošne medicine (dr. med., spec. spl. med.), je več kot dve desetletji svoje poklicne poti posvetila skrbi za zdravje prebivalcev na področju Občine Makole in tudi širše. Njeno delo ni bilo omejeno zgolj na zdravljenje telesnih bolezni, njena ambulanta je bila tudi prostor in podpora za vse, ki so potrebovali več kot le zdravniško pomoč. S toplo besedo, sočutjem in svetovanjem je postala nepogrešljiv del naše skupnosti.

Rodila se je v Bjeljini v Bosni in Hercegovini. Medicino je študirala v Beogradu in poleg medicine končala tudi študij prava. Delovne izkušnje je pridobivala najprej na urgenci v Bjeljini, nato je bila krajši čas v različnih krajih na Hrvaškem, nadaljevala je v Sloveniji v Velenju. Sledilo je deset let življenja in dela v Beogradu v domu starejših občanov, kjer je enkrat tedensko opravljala tudi delo v ambulanti za brezdomce. Leta 2000 pa se je z možem dokončno preselila v Slovenijo in začela z delom v dveh ambulantah, v Slovenski Bistrici in v Makolah. Morala pa je opraviti izpit iz slovenskega jezika, izpit iz urgence ter ponovno strokovni in specialistični izpit. Dokončno pa se je odločila za delo v ambulanti v Makolah. Njena odločitev za našo majhno podeželsko občino je temeljila tudi na dejstvu, da so ji Makolčani odkrito povedali, če jim kaj ni bilo všeč, kajti tudi sama je bila odkrita, a vedno prijazna in spoštljiva.

Svoje delo je opravljala s predanostjo, strokovno in z veliko empatije ter si tako pridobila zaupanje svojih pacientov. Njeno načelo je bilo, da je treba vsakega pacienta obravnavati z enako skrbnostjo in zavzetostjo. Zdravila je predpisovala premišljeno, vedno s ciljem, da najde najboljšo rešitev za vsakega posameznika. Rezultat njenega dela se je pokazal v letih 2002 in 2003, ko so jo pacienti izbrali za zdravnico leta.

Silvana Popov je leta 2005 pridobila status zdravnice s koncesijo. Skozi vso zaposlitveno dobo se je bojevala za pravice pacientov tudi na državnem nivoju. Svoje mnenje je izražala odkrito in kritično, predvsem ko je šlo za razmere v zdravstvu. Bila je med redkimi, ki so si drznili opozarjati na nepravilnosti v zdravstvenem sistemu, tako na nepravilnosti Zdravniške zbornice, Ministrstva za zdravje, Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije, v strokovni reviji ISIS je objavljala kritične članke, v katerih je redno izpostavljala nesmiselnost določenih zakonov in predpisov.

Po 24 letih predanega dela med Makolčani se je gospa Silvana Popov odločila za upokojitev. Njena zapuščina pa bo naprej živela v srcih njenih pacientov in v skupnosti, ki jo je s svojo strokovnostjo, človečnostjo, prijaznostjo in toplino močno zaznamovala.

Občina Makole je podelila **SILVANI POPOV, dr. med., spec. spl. med.**, za izjemen prispevek k razvoju in kakovosti primarnega zdravstva ter predano skrb za zdravje občanov, s čimer je prispevala k izboljšanju kakovosti življenja v Občini Makole, **NAZIV ČASTNE OBČANKA OBČINE MAKOLE**.

**PLAKETO OBČINE MAKOLE ZA
LETO 2024 JE PREJEL
JOŽE KOVAČIČ**

Jože Kovačič iz Jelovca pri Makolah je eden izmed tistih občanov, ki je deloval in še vedno deluje na različnih področjih naše občine, prizadevno, premišljeno, predano,

nikoli v ospredju, a vedno na pravem mestu, ko je potrebno. Zaposlen je kot hišnik na OŠ Anice Černejeve Makole, kjer s svojim delom in zgledom predstavlja vrednote in praktična znanja. S svojim znanjem pa ni prisoten le v šoli, ampak tudi v stavbah v občinski lasti, v cerkvi in še kje, zelo aktiven pa je bil in je še v različnih društvih.

V 80. letih prejšnjega stoletja se je vključil v Društvo kmečke mladine Ložnica, kjer so s pogledom v prihodnost in druženjem spreminjali vlogo in mišljenje kmeta. Že od samih začetkov je član Društva vinogradnikov Makole, kjer je bil eden od vodilnih pri urejanju in oživiljanju kleti v dvorcu Štatenberg. Zanesenjakom, kot je Jože, je uspelo iz prostorov, ki so bili v razsulu, narediti vinogradniško klet, ki je v ponos društvu in celotni občini. Ko je pred leti Društvo Forma viva Makole začelo s smelim projektom festivala in pozneje simpozija, je bil Jože med prvimi, ki je k projektu pristopil s svojim tehničnim znanjem in reševanjem različnih težav na terenu. Bil je član odbora društva in postal predsednik turistične sekcije ter kot tak skrbel za družabno plat simpozija.

Nekateri člani turistične sekcije Forma vive, med njimi tudi Jože, pa so bili pobudniki in ustanovitelji Turističnega društva Makole. Jože je postal predsednik društva in ga vodil tri mandate. Pod njegovim vodenjem so se v Makolah začele odvijati številne odmevne prireditve, ki so pripeljale v naš kraj znana imena zabavne in narodnozabavne glasbe ter množico obiskovalcev. Jože je prisoten pri organizaciji in

izvedbi koncertov, dogodkov, prireditvev, raznih akcij. Na njegovo pobudo so se člani društva in tudi drugi občani lotili raznih čistilnih akcij, urejanja pohodniških poti, ureditve vhoda v rudnik Šega, pristopa do jame Belojače, ohranjanja etnografskih posebnosti našega okolja, predstavljanje občine, TDM in DVM na sejmu Alpe-Adria in še marsičesa. Skupaj z Andrejem Samasturjem sta idejna očeta Andrejevega sejma, brez Jožeta ni prireditve Idi na Makole, veliko energije in dela je vložil v Makolski lodn z vinsko fontano.

Le malo dogodkov se je v zadnjih več kot 20 letih odvijalo v naši sredini, na katerih Jože Kovačič s svojim prostovoljnim delom ne bi sodeloval. Njegovo prizadevno delo je opazila tudi Turistična zveza Slovenije in mu leta 2014 podelila **posebno priznanje za prizadevno prostovoljno delo v turistični društveni organizaciji**, Medobčinska turistična zveza Slovenska Bistrica pa mu je podelila **bronasto plaketo za večletno uspešno delo in vodenje Turističnega društva Makole**.

Občina Makole pa je podelila **JOŽETU KOVAČIČU** za uspešno delo na področju vinogradništva, turizma, kulture in sodelovanja pri razvoju Občine Makole **PLAKETO OBČINE MAKOLE**.

PRIZNANJE OBČINE MAKOLE ZA LETO 2024 JE PREJELA KRISTINA JANČIČ

Kristina Jančič iz Pečke je skrbna žena, mama, gospodinja, ljubeča babica, vedno pripravljena pomagati sočloveku in že leta aktivna članica različnih društev v naši občini.

Člani **Prostovoljnega gasilskega društva Makole** si težko predstavljajo, kako bi potekalo tisto delo v društvu, ki ni povezano z gašenjem požarov in intervencijah pri raznih drugih nesrečah brez ženskega članstva, med katerega spada tudi Kristina, ki ima opravljen tečaj za vodjo skupine,

ima čin višje gasilke, je članica nadzornega odbora društva, pred leti je vzorno opravljala zadolžitve tajnice in je nepogrešljiva pri pogostitvah na raznih gasilskih prireditvah.

Je ena izmed najaktivnejših članic in podpredsednica Društva gospodinj Makole. Skoraj ni prireditve, na katerih društvo skrbi za pogostitev, da ne bi sodelovala pri pripravi hrane in postrežbi. Vedno preseneti tudi s svojimi pekovskimi dobrotami.

V Društvu upokojencev Makole je predsednica nadzornega odbora in vodja sekcije za ročna dela, kjer pride do izraza njena ustvarjalnost pri izdelavi različnih uporabnih in okrasnih predmetov iz različnih materialov, ki jih društvo uporabi na svojih prireditvah in pri drugih aktivnostih.

Kristinina aktivno deluje tudi v vaškem odboru Pečke, njene kulinarčne dobrote in ročne spretnosti pa pridejo do izraza pri aktivnostih vaške skupnosti, kot je postavljanje majskega drevesa, pustovanje, izdelovanje božičnih okraskov, ki krasijo vaško božično drevo na krožišču, razveselijo pa tudi marsikaterega sorodnika, prijatelja, soseda in tako kažejo njeno srčnost in prijaznost.

Občina Makole je podelila **KRISTINI JANČIČ** za vidno dolgoletno in predano delo v različnih društvih v Občini Makole **PRIZNANJE OBČINE MAKOLE**.

PRIZNANJE OBČINE MAKOLE ZA LETO 2024 JE PREJEL

BRANKO PEPELNAK

Branko Pepelnak s Štatenberga je dolgoletni član Etnološkega društva Ložnica. Odlikuje ga delavnost, zagnanost, umirjenost, vedno je pripravljen nevsiljivo priskočiti na pomoč, društvo se lahko v popolnosti zanese na njegovo besedo, prav takšen pa je tudi v zasebnem življenju.

Še posebej se je izkazal v preteklem obdobju pri gradnji kozolca na vaški gmajni na Ložnici. S svojo delovno energijo je pritegnil še druge člane društva, da so premagali vse težave in dokončali delo, čeprav se je včasih zdelo, da ni izvedljivo. Kot vestnega in pridnega člana je društvo Branka postavilo za gospodarja kozolca.

Je tudi član društvene sekcije dvokolesnih starodobnikov Čmrliji, v kateri skrbijo za ohranjanje naše tehnične kulture.

Branko je od samega začetka član Turističnega društva Štatenberg, kjer je nepogrešljiv člen na vseh akcijah, ki jih društvo izvaja. Zelo aktiven je tudi v Ribiškem društvu Pečke, kjer zavzeto opravlja delo gospodarja.

Občina Makole je podelila **BRANKU PEPELNAKU** za dolgoletno uspešno delo v različnih društvih v Občini Makole **PRIZNANJE OBČINE MAKOLE**.

Foto: Milan Sternad in Marjeta Klajnshek

Pestro sejemsko dogajanje na Andrejevem sejmu

Na prvo adventno nedeljo je Turistično društvo Makole v sodelovanju z Občino Makole organiziralo tradicionalni Andrejev sejem. Tudi letos je bil sejem poln živahnega dogajanja, raznovrstne ponudbe in prijetnega druženja, ki je privabilo obiskovalce iz Makol in širše okolice.

Na trgu je bilo postavljenih kar štirideset stojnic, na katerih so se predstavljali prodajalci različnih izdelkov, od suhe robe, galanterije, oblačil, igrač, sadnega drevja do voščilnic in adventnih venčkov ter seveda darov narave v predelani in nepredelani obliki. Poseben poudarek je bil na izdelkih lokalnih ustvarjalcev, ki so obiskovalcem ponudili priložnost za nakup unikatnih ročno izdelanih daril. Na sejmu je sodeloval tudi lajnar, katerega melodije so obogatile sejmsko vzdušje in pričarale pridih preteklosti. Otroci so uživali v ustvarjalnih delavnicah, ki sta jih vodila brata Malek s svojimi animatorkami, in se zabavali ob poslikavi obraza in cirkuških animacijah. Prireditve za otroke so bile dobro obiskane. Mlade ustvarjalce so zaposlovala in navduševala skozi ves čas sejma.

Sejem je bil tudi praznik domače kulinarike. Članice Društva gospodinj Makole so poskrbele za tople obroke. Goveja juha in kurja obara z domačim kruhom sta poželi veliko pohval. Na njihovi stojnici je bilo na voljo tudi domače drobno pecivo, rezanci in druge dobrote, pekle so tudi palačinke, ki jih ni nikoli preveč, zato so jih na drugem koncu pekli tudi člani TD Makole. Lesjakova gostilna je goste razvajala s svojo legendarno kislju, pripravljeno po stoletnem receptu, ki so jo obiskovalci z veseljem zaužili. Društvo vinogradnikov Makole je ponujalo vino Makolčan, ki je nastalo iz prostovoljnih prispevkov vin lokalnih vinogradnikov. Obiskovalci so ga lahko poskusili tako na sejmu kot ob cerkvi, kjer je župnija pripravila po obeh žegnanjskih Andrejevih mašah pogostitev.

Vrhunec dogajanja je bila slovesnost ob blagoslovu adventnega venca, ki ga je opravil diakon Janez Ajd, in prižigu prve sveče, ki sta jo skupaj prižgala predsednica TD Makole Romana Sagadin in dobitnik občinske plakete Jože Kovačič. Adventni venec je letos v Makolah še po-

sebej simboličen, saj bodo pri prižiganju sveč sodelovala različna društva. Drugo svečo bodo prižgali makolski vinogradniki, tretjo pa članice Društva gospodinj Makole. Na četrto adventno nedeljo bodo svečo prižgali člani Prostovoljnega gasilskega društva Makole, kar bo simboliziralo skrb in zaščito skupnosti. Zadnjo adventno nedeljo bo prižig sveč še posebej svečan, saj bodo pri slovesnosti sodelovala vsa društva v občini, kar bo lep zaključek prazničnega pričakovanja.

Zbrane je ves čas razveseljevala godba na pihala KUD Janko Živko iz Poljčan, ki tradicionalno nastopa na Andrejevem sejmu. Na trgu so obiskovalce navdušili še člani Folklorne skupine Prosvetnega društva Anice Černejeve Makole, ki so s svojim plesom prikazali bogato kulturno dediščino kraja. Poseben pridih dogodku je dodal razglas vodje folklorne skupine Francija Skledarja, ki je s šaljivim besedilom opisal stanje v občini. Obiskovalce je nagovoril tudi župan Franc Majcen in tradicionalno pogostil prisotne s pršutom (letošnji je bil kuhani), sproščeno vzdušje pa je stopnjeval nastop harmonikarja Vikija Podjavorška, ki se je občinstvu tako še enkrat zahvalil za podporo na koncertu pred tednom dni. V osrednjem prostoru, Makolskem lodnu, je dišalo po kuhanem vinu, ki so ga postregli člani Turističnega društva Makole.

Andrejev sejem je znova pokazal, da so Makole kraj, kjer tradicija, kultura in sodelovanje združujejo ljudi. Sejem ostaja eden od ključnih dogodkov v občini, ki ne le ohranja raznovrstno dediščino iz preteklosti, ampak jo tudi posodablja in dopolnjuje. Andrejev sejem je z bogato ponudbo in toplino, ki združuje ljudi, zaokrožil občinsko praznovanje.

Marjeta Klajnšek

Foto: Mojca Vtič

Andrejev sejem je postregel z bogatim spremljevalnim programom za otroke.

Adventni venec je bil letos še posebej simboličen, saj so pri prižiganju sveč sodelovala različna društva.

Skupaj pišemo novo zgodbo

Beli nepopisani listi, izobešeni po prostorih šole, so 2. septembra pričakali 160 učencev in 28 zaposlenih na OŠ Anice Černejeve Makole z željo, da skupaj ustvarimo in zapišemo novo zgodbo. Zelo smo veseli, da jo je prvič pri nas začelo pisati tudi 14 prvošolcev.

PRVOŠOLCI

Sedijo od leve: Tinkara Šmit, Niko Zajc, Zoja Berglez Mitić, Danej Pek, Filip Filipič, Ela Mesarič, Zoja Jančič.

Stojijo od leve: Trina Črešnik Gajšt, Maj Skrbinšek Vovk, Ian Hajšek, Matic Motaln, Jakob Simrajh, Mija Ačko, Alja Krajnc.

Stojijo zadaj: ravnateljica Silvestra Samastur, razredničarka Mišela Jeza, učiteljica Vera Kunstek.

Z začetkom pouka so Makole oživele. Ker je zagotavljanje varnosti otrok v prvih septembrskih dneh ena najpomembnejših nalog, so nam na pomoč priskočili policisti, medobčinski redar in člani Prostovoljnega gasilskega društva Makole. Zahvala vsem in še posebej odgovorni ekipi voznikov šolskih avtobusov.

V varnem in spodbudnem učnem okolju krepimo spoštljive in prijateljske odnose ter skrbimo, da se vsak med nami počutil spoštovanega, podprtega in motiviranega za učenje. Predani, strokovni in navdihujoči učitelji pri učencih vzpodbujajo radovednost, vztrajnost in pogum za doseganje ciljev vzgojno-izobraževalnega procesa. Z učenci od 6. do 9. razreda smo izvedli podjetniški maraton. S sredstvi, ki smo jih tam prislužili, bomo uredili kolesarnico. Učenci razredne stopnje so obiskali Pikin festival v Velenju, učenci predmetne stopnje Ulico obrti na Celjskem sejmu. Učenci 7. razreda so bili v začetku oktobra v naravoslovni šoli v naravi v Rakovem Škocjanu, učenci 1. in 2. razreda so v Termah Ptuj opravili plavalni tečaj. Opravili smo aktivnosti v mesecu branja, prehodili pot Forma vive Makole, uživali na kostanjevem pikniku v organizaciji učencev 9. razreda in pripravili komemoraciji na makolskem pokopališču in v Stodrežu. Učenci že dosegajo prve nagrade in priznanja na številnih tekmovanjih iz znanja, literarnih natečajih, šahu, izstopajo odlični športniki (kros, badminton, atletika, nogomet). Vrhunec dogajanj

v prvih štirih mesecih pouka je bil slovenski tradicionalni zajtrk in svečan podpis nove ekolistine. O tem so za Makolčana članek napisali šolski novinarji.

Od leta 2024 se bomo poslovlili na tradicionalnem božično-novoletnem koncertu, kjer se bomo zahvalili občini, makolskim društvom, sodelujočim v akciji Podari kolo in se poslovlili od učiteljice Vere Kunstek.

Učenci in zaposleni vam želimo veliko zdravja, sreče, uspehov in medsebojnega razumevanja. Podarite si veliko prazničnega miru.

Ravnateljica Silvestra Samastur

Tradicionalni slovenski zajtrk in slavnostni podpis ekolistine

Letos smo v Sloveniji prvič obeležili teden slovenske hrane, ki je potekal od 11. do 17. novembra. Osrednji dogodek tedna je bil tradicionalni slovenski zajtrk, ki poudarja pomen izbiranja lokalne hrane in povečuje zavedanje o prednostih uživanja slovenskih živil. V tednu slovenske hrane lahko izkažemo podporo lokalnim pridelovalcem s premišljenimi nakupi: v trgovini smo pozorni na poreklo izdelkov, izbiramo lokalno hrano, obiščemo lokalno tržnico. Znak »izbrana kakovost« nam zagotavlja, da so proizvodi pridelani in predelani v Sloveniji. Slovensko – lokalno hrano podpiramo zato, ker ima več vitaminov, višjo hranilno vrednost, manj aditivov, bogat in tradicionalen okus, pridobivamo varno in kakovostno hrano, podpiramo domačo proizvodnjo in ohranjamo domača delovna mesta. Tradicionalni slovenski zajtrk naj bi nas spomnil, da je hrana, ki so jo pridelali in pripravili ljudje na naših kmetijah, bolj sveža in okusnejša.

Slovenski tradicionalni zajtrk

Slovenski tradicionalni zajtrk smo v petek, 15. 11. 2024, obeležili tudi na naši šoli. Prvo šolsko uro smo učenci skupaj z učitelji in povabljenimi gosti pozajtrkovali v svojih razredih. Naš zajtrk so sestavljala naslednja živila: kruh s kmetije Jug, mleko s kmetije Rabič, maslo mlekarne Celeia, med čebelarstva Hajšek in jabolka sadjarstva Horvat. Po zajtrku so sledile delavnice, kjer smo ustvarjali na temo hrane.

Prvošolci so ob pomoči razredničarke in Društva gospodinj Makole zamesili testo ter spekli žemljice. Drugošolci so spoznali življenje čebel in s pomočjo gostje Katje Sagadin izdelali svečke iz voska, nato pa so naredili še medenjake. Tretješolci so pripravili okusno sadno solato. Četrtošolci in petošolci so preučevali jedi, ki jih vključuje slovenski tradicionalni zajtrk in novo pridobljeno znanje predstavili na plakatih. Učenci predmetne stopnje so ustvarjali v različnih delavnicah, kjer so spoznavali kuhinjo nekoč in stare domače recepte, jedi po svetu, se ukvarjali s fotografiranjem hrane, krepili svoje ročne spretnosti s šivanjem prtičkov, pekli okusno pecivo in iz lesa izdelali namizno igro spomin. Svoje izdelke so razstavili v avli šole. Vse dogajanje so budno spremljali šolski novinarji.

Spoznavanje receptov je vedno okusno delo.

Osnovnošolci so šivali prtičke.

Ta dan pa je v šolski knjižnici potekal tudi slavnostni dogodek, na katerem so navzoči podpisali novo ekolistino. Osnovna šola Anice Černejeve Makole je namreč že vrsto let ponosna nosilka naziva ekošola. To pomeni, da je zavezana trajnostnemu razvoju in varovanju okolja na vseh področjih delovanja, od samega učnega procesa do vsakodnevnih dejavnosti, v katere smo vključili tako učence kot tudi učitelje, starše in lokalno skupnost. Na šoli namreč vsako leto sodelujemo v številnih ekoprojektih in aktivnostih s področja trajnostne mobilnosti, hrane, podnebnih sprememb, okolice šole in ohranjanja našega planeta.

Ker je bila naša ekolistina zapisana in podpisana leta 2005, smo sklenili, da je čas za pripravo novega dokumenta, v katerem so naštet glavni cilji in dejanski ukrepi, ki jih nameravamo izvesti na šoli. V pripravo ekolistine smo vključili naše učence, saj verjamemo, da jo bodo kot avtorji prej razumeli in ponotranjili.

Listino so podpisali: Gregor Cerar, nacionalni koordinator Ekošole, Franc Majcen, župan Občine Makole, Silvestra Samastur, ravnateljica OŠ Anice Černejeve Mako-

le, Marko Vtič, predstavnik staršev šole, Barbara Beckler, ekokoordinatorica na šoli, in Žana Gaberc ter Jure Vtič, predstavnika učencev šole. S podpisom smo se zavezali, da bomo še naprej usmerjeni k trajnostnemu razvoju in varovanju okolja na vseh področjih delovanja šole.

Podpisniki ekolistine

Petice za makolske odličnjake v šolskem letu 2023/2024

Župan Občine Makole Franc Majcen je ob zaključku šolskega leta 2023/2024 podelil zlate županove petice štirim učencem, ki so dosegli učno odličnost v vseh devetih letih šolanja. Prisluzili so si jih Lovro Kegl, Špela Pavlič, Maja Vtič in Klemen Žolnir.

Učencem je občina v sodelovanju s šolo pripravila svečan sprejem v šolski knjižnici, kamor so povabili tudi starše nagrajenih učencev in razrednika Aljošo Hodnika. V nagovoru je ravnateljica šole Silvestra Samastur izrazila veselje in ponos, ker so od triindvajsetih učencev, ki so zaključili osnovnošolsko izobraževanje, bili kar štirje učenci z izjemnim učnim uspehom vseh devet let. Imeli so povprečno oceno 4,71, kar je za dosego petice najvišje povprečje med sosednjimi občinami. Župan jim je k uspehu čestital, jih s pozitivnimi mislimi pospremil na pot odrasčanja in jim za pogum dodal misel Alberta Einsteina: »Kdor nikoli ni napravil napake, ni nikoli poskusil česa novega.« Tudi svetovalca za družbene dejavnosti Matjaž Kopše jim je zaželel veliko uspeha v nadaljnjem šolanju.

Marjeta Klajnšek

Prejemniki županovih petic v družbi staršev, razrednika Aljoše Hodnika, ravnateljice Silvestre Samastur, župana Franca Majcna in svetovalca za družbene dejavnosti Matjaža Kopšeta

Podari kolo, nariši nasmeh

Osnovna šola Anice Černejeve Makole se že vrsto let sooča s pomanjkanjem koles, ki so nujno potrebna za izvedbo kolesarskih izpitov in drugih prometno-vzgojnih aktivnosti. Še posebej je ta problem izrazit pri otrocih iz socialno šibkejših družin, ki si sami težko privoščijo ustrezno kolo. Da bi otrokom omogočili varen in kvaliteten trening za vključevanje v promet, so na šoli sprožili akcijo zbiranja rabljenih koles pod sloganom „Podari kolo, nariši nasmeh“.

Mentorica prometne vzgoje **Klementina Mlaker**, ki je tudi članica Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Občine Makole, je opozorila na perečo težavo s kolesi, ki niso več primerna za varno uporabo. Skozi leta je tudi opazila, da je vedno več otrok, ki nimajo svojih koles. Ker je kolesarski izpit v petem razredu obvezni del šolskega učnega programa, je mentorica prometnega krožka Občino Makole zaprosila za pomoč. Občina zaradi omejenih proračunskih sredstev novih koles ni mogla zagotoviti, zato je predsednik Sveta za preventivo v cestnem prometu **Boštjan Pušaver** podal idejo – povabilo občanom, da podarijo svoja rabljena kolesa. Obvestil je številne medije, ki so oglaševali akcijo, vsako makolsko gospodinjstvo je dobilo tudi letak z obvestilom o akciji. Odziv je bil neverjetno dober. Zbrali so 23 koles. Logistično je za zbiranje koles poskrbel hišnik šole **Jože Kovačič**.

Vsa zbrana kolesa je pregledal in servisiral **Drago Sternad** iz Mostečnega, tako so tehnično brezhibna in varna za promet. To pomeni, da imajo kolesa prednjo in zadnjo zavoro, prednjo belo in zadnjo rdečo luč, rdeči odsevnik zadaj, rumene odsevnike na pedalih, zvonec, bočne odsevnike na kolesih. Stroške za nabavo manjkajočih delov je pokrila šola iz šolskega sklada.

Ravnateljica šole **Silvestra Samastur** je ob uspešno zaključeni akciji povabila v šolo vse, ki so zanj zaslужni, se jim zahvalila za sodelovanje in med drugim povedala: »Veseli smo, da živimo v skupnosti, kjer drug drugemu priskočimo na pomoč in skupaj ustvarjamo boljšo prihodnost za naše otroke. Hvaležni smo za vsak podarjen kolesarski nasmeh, ponosni, da smo s skupnimi močmi pripomogli k večji varnosti in mobilnosti naših mladih kolesarjev.«

Marjeta Klajnšek

Darovalci: Mateja Zupanec in Marko Sternad z Ložnice, Albin Mušič in Slavko Lorber s Štatenberga, Janja Rojko iz Varoša, Darja Pelko iz Novak, Mirko Skerbiš in Nataša Šoštarč iz Maribora, Franc Šlamberger in Marija Šlamberger iz Laporja, Natalija Sinkovič in Alenka Pečovnik iz Slovenske Bistrice, Samo Lubej iz Ruš, Milan Dobovišek iz Celja, Ana Samastur in Klementina Mlaker iz Poljčan, Boštjan Jug iz Modraž, Mateja Krajnc s Pragerskega, Jože Kores iz Globokega in Mizyal Karabiber Nacaroglu s Struga.

Foto: Marjeta Klajnšek

Z akcijo Podari kolo, nariši nasmeh je šola zbrala 23 koles.

Dnevi evropske kulturne dediščine 2024

Oktobra letos so 34. dnevi evropske kulturne dediščine in 12. teden kulturne dediščine potekali pod geslom Dediščina kulturnih poti, mreženja in povezav. Dogajanju se je pridružila tudi Osnovna šola Anice Černejeve Makole.

Učenci od 6. do 9. razreda so imeli kulturni dan, ki je bil posvečen bogati kulturni dediščini naših krajev. Pod vodstvom profesorice Klare Toplak so se odpravili na poučno ekskurzijo po Poti Forma vive, deset kilometrov dolgi transverzali umetnosti, ki je nastajala

med letoma 2003 in 2022.

Izjemna zbirka na prostem premore kar 160 skulptur večjih dimenzij, ki jih je ustvarilo preko 120 kiparjev iz kar 21 različnih držav. Ta kulturni biser na prostem je omogočil udeležencem kulturnega dneva, da so užili

vali v raznolikih umetniških delih in odkrivali bogastvo svetovne in lokalne umetnosti. Med potjo so učenci obiskali tudi Galerijo Dvoršak v Dežnem pri Makolah, kjer so si ogledali stalno zbirko skulptur iz varjenega železa kiparja Ivana Dvoršaka. Predsednik KUD-a Forma viva Ivan Dvoršak jim je ob prihodu zaželel dobrodošlico in jim predstavil dvajsetletno delo simpozija. »Danes lahko ob pogledu na preteklost s ponosom

zremo na sedanost. Ustvarila se je razpoznavna blagovna znamka Občine Makole. Na nas in na prihodnjih rodovih je, da jo bomo znali izkoristiti in ohranjati v življenju.« Kulturni dan je potekal v sproščenem, a hkrati poučnem vzdušju, ki je učencem približal pomen kulturne dediščine in ustvarjalnosti.

Marjeta Klajnšek
Foto: Jasmina Železnik

Dnevi kulturne dediščine na obronkih makolskih gričev

Med potjo so učenci obiskali tudi Galerijo Dvoršak.

Komemoracija ob dnevu spomina na mrtve

Učenci in zaposleni Osnovne šole Anice Černejeve Makole so konec oktobra ob dnevu spomina na mrtve obeležili spomin na preminule med drugo svetovno vojno, ki so pokopani v Stodrežu in na makolskem pokopališču.

Učenci od 1. do 5. razreda so pred spomenikom žrtvam 2. svetovne vojne v Stodrežu pripravili kulturni program. Zapel je otroški pevski zbor, njihova učiteljica Irena Ravnikar pa jih je spremljala na kitari. Ob prisotnosti zaposlenih na šoli so učenci s pesmijo in recitacijami izrazili spoštovanje do umrlih. Ob tej priložnosti so darovali tudi cvetje, učenci pa so porisali kamenčke in jih položili na spomenik. Polaganje kamenčkov simbolizira trajnost spomina, saj kamen velja za trden, neuničljiv material, ki lahko vzdrži čas in naravne sile.

Drugi del komemoracije je potekal na makolskem pokopališču, kjer so počastili spomin na mrtve učenci od 5. do 9. razreda. Učenci so recitali, zapel je mladinski pevski zbor ob kitarski spremljavi učenk Ive, Pie in Tinkare, solo pa je zapela Mojca Toplak.

Marjeta Klajnšek
Foto: Marjeta Klajnšek

V Stodrežu

Prvošolci so pekli kruh

Petnajstega novembra je tudi Osnovna šola Anice Černejeve Makole obeležila Tradicionalni slovenski zajtrk, ki je letos potekal pod sloganom Tradicionalni slovenski zajtrk – moj naj zajtrk! Učenci so ta dan zajtrkovali preprosta, a zdrava živila: kruh, maslo, med, mleko in jabolko, s čimer so podprli pomen domače, lokalno pridelane hrane.

Posebej zanimiv dan so preživeli učenci prvega razreda, saj so imeli naravoslovni dan, ki je bil povsem v znamenju kruha. Razredničarka Mišela Jeza in učiteljica Vera Kunstek sta jih popeljali v prostore Društva gospodinj Makole, kjer sta jih pričakali članice društva Nada Šket in Tinka Jančič. Skupaj so se lotili peke kruha, pri čemer so otroci zavzeto sodelovali: sejali so moko, drobili kvas, gnetili testo in ga po vzhajanju oblikovali po svojem navdihu. Izpod njihovih rok so nastali rogljički, žemljice, pletenice, bagetke in še kaj. Vonj sveže pečene kruha je napolnil celotne Makole in pričaral pravo domače vzdušje.

Med vzhajanjem testa so učenci obiskali Kunejevo kmetijo, kjer so izvedeli, kako pridobivamo mleko, in se поблиžje spoznali z vsakdanjim življenjem na kmetiji.

Prvošolci so spekli imenitne krunke, štručke, žemljice ...

Naravoslovni dan, prepleten z vonjem po kruhu in občutkom domačnosti, je bil za prvošolce nepozaben. Obogatili so svoje znanje, razvijali ročne spretnosti in se zabavali ob aktivnostih, ki so jih povezale z lokalno tradicijo in skupnostjo.

Marjeta Klajnshek
Foto: Marjeta Klajnshek

Mia Dečman – trikratna športnica šole in nesporen športni talent

V športnem svetu se redko pojavi talent, ki izstopa na več področjih hkrati, a prav to velja za Mio Dečman, učenko 9. razreda Osnovne šole Anice Černejeve Makole, ki je izjemno uspešna v atletiki in tudi v nogometu. Zaradi vseh dosežkov v športnih disciplinah je že tri leta zaporedoma športnica šole.

Za otroke Tjaše in Denisa Dečmana drži pregovor, da jabolko ne pade daleč od drevesa. Mama Tjaša je namreč v mladosti igrala nogomet in tekmovala v atletskih disciplinah. Mia ima zelo podobne značajske lastnosti, ob tem pa tudi spretnosti in sposobnosti. Miina športna pot se je začela v NK Makole Bar Miha, kjer sta trenirala skupaj z bratom Maiem. Potem je s treningi nadaljevala

pri ŽNK Savinja Celje, kjer se je odlično počutila, vendar pa ji je vožnja v Celje vzela preveč časa, zato se je vključila v NK Aluminij Kidričevo. Vzoredno igra tudi za Športno društvo Majšperk, kjer je del moške ekipe. Ker pogosto igra špico oziroma položaj napadalca, mora združevati moč, hitrost, tehnično znanje in občutek za postavljanje na pravo mesto. Zaveda se, da napadalec

na špici ni samo tisti, ki dosega gole, ampak je ključni igralec pri oblikovanju napadalnih akcij, zato toliko več energije vложи na pripravljenost svojega telesa, da zmore zahtevnim nalogam. Pogosto sodeluje s soigralci v kombinirani igri, spušča se nazaj po žogo, podaja krilnim igralcem ali vezistom ter poskuša privabiti branilce z njihovega položaja, da ustvari prostor za svoje soigralce.

Letos je začela igrati za kadetinke U17. Glavni trener **Sebastjan Jambriško** je ponosen, da je Mia trener. »V ženski NK Aluminij se je Mia pridružila pred dobrim letom, natančneje v septembru 2023. Do takrat se je za žogo borila skupaj s fanti v nogometnem klubu Makole. Lani je zelo uspešno nastopala za naši dve selekciji, in sicer za DU15 in DU17. V celotni tekmovalni sezoni je uspela s svojo prizadevnostjo, borbenostjo in znanjem doseči na 22 odigranih tekmah kar 15 zadetkov, s čimer je zelo pripomogla k vidnim rezultatom obeh ekip. S selekcijo DU15 je osvojila peto mesto v državi, medtem ko so bila dekleta ekipe DU17 na devetem mestu med 14 ekipami. Mia si je s svojimi uspešnimi predstavami priborila tudi vpoklic na treninge slovenske dekliske reprezentance DU15. Samo želimo si, da bo še zelo dolgo z nami in bo še naprej tako uspešna, kot je bila v prvem letu pri nas.«

Že od zgodnjega otroštva pa Mio poleg nogometa spremlja tudi atletika. Navdušila se je nad suvanjem krogle, disciplino, ki zahteva izjemno moč, tehniko in koncentracijo, uspešna je tudi v skoku v daljino in v višino. Učitelj športne vzgoje **Boštjan Stražišar**, ki je bil tudi njen trener pri suvanju krogle, jo opisuje kot talentirano športnico z velikim potencialom, ki je sposobna postaviti nove mejnike v slovenski atletiki: »Naša šola se lahko pohvali z izjemnim mladim talentom. To je Mia Dečman, učenka 9. razreda. Njena predanost in talent sta ji prinesla številne uspehe na različnih šolskih tekmovanjih, kar jo postavlja med najbolj obetavne mlade športnice v regiji. Mia vsa leta zastopa našo šolo na številnih tekmovanjih (atletika, namizni tenis, badminton, nogomet, košarka, kros ...). Odlične rezultate dosega predvsem na atletskih tekmovanjih. Med najpomembnejše dosežke v lanskem letu sodi 4. mesto na državnem tekmo-

Izjemna športnica z izjemnimi rezultati

vanju v suvanju krogle, 1. mesto na atletski olimpijadi v suvanju krogle in 3. mesto v skoku v višino, 1. mesto na medobčinskem in 2. mesto na področnem tekmovanju v suvanju krogle. Mia je že v otroških letih kazala nadpovprečne gibalne sposobnosti. Njena največja ljubezen pa je nogomet. Njen dan je naporen in zahteven, saj vsak dan posveti več ur intenzivnim treningom. Kljub temu pa vedno najde čas tudi za šolske obveznosti in prijatelje.«

Da je Mia resnično vsestranska športnica, dokazuje tudi v šolski košarkarski ekipi. Z bratom Maiem pa je nekaj časa trenirala celo rokoborbo in na tekmovanju na Češkem dosegla tretje mesto v svoji kategoriji. Preizkusila pa se je tudi v motokrosu.

Njeni dosežki so rezultat neomajne predanosti in nešteti ur treningov. »Atletika mi pomaga razviti moč in koordinacijo, ki ju potrebujem tudi v nogometu,« pojasnjuje dekle, ki z lahkoto usklajuje oba športa. Prav kombinacija njene fizične pripravljenosti iz atletike in nogometnih spretnosti jo dela tako edinstveno in uspešno športnico. S svojo predanostjo in izjemnim talentom je zgled mladim športnikom. Njeni številni športni uspehi pa kažejo, da je z voljo in trdim delom mogoče uspeti na različnih področjih hkrati. »Nogomet mi daje svobodo, izražanje in predvsem veselje. Uživam v vsakem trenutku, ki ga preživim na igrišču,« pravi Mia, ki na vsaki tekmi pokaže svojo nepopustljivo energijo in željo po zmagi. Poleg tega jo odlikuje tudi odlična sposobnost delati v ekipi, kar jo naredi dragoceno soigralko.

Marjeta Klajnšek

Foto: Boštjan Stražišar in Marjeta Klajnšek

Mia Dečman je vsestranska športnica.

Boru Vanturju je v največje veselje igranje nogometa

Nogomet je v Sloveniji ena najbolj priljubljenih športnih dejavnosti in nič drugače ni v Makolah, od koder prihaja marsikateri nogometni talent. Med mladimi, ki so vzljubili nogomet, obenem pa z delom in talentom odstopajo od povprečja, je tudi štirinajstletni Bor Vantur, učenec devetega razreda Osnovne šole Anice Černejeve Makole.

Bor, njegov vzornik je sloviti Lionel Leo Andrés Messi, je začel igrati nogomet pri rosnih šestih letih v Nogometnem klubu Slovenska Bistrica, kjer trenira še danes. Njegova strast do igre in naravni talent sta bila hitro opažena. Iz začetnega napadalca se je razvil v vezista, kjer izstopa s svojo igro, hitrimi podajami in odličnimi spretnostmi pri »driblanju«. Njegova vsestranskost mu omogoča igranje na več položajih, kar je še okrepilo njegovo vrednost za ekipo. Uspešen je v obrambi, obenem pa mu niso tuje napadalne akcije, s katerimi preseneti nasprotno ekipo. Dobil je tudi naslov najboljšega strelca v MNZ ligi. Njegova nogometna ekipa dosega skozi leta izjemne dosežke: U9 na Dunaju drugo mesto, U11 v Umagu tretje mesto, U12 v Umagu drugo mesto, U13 v Umagu sedmo mesto, U14 tretje mesto v Umagu. Letos so bili državni prvaki v drugi ligi U15.

Veliko zaslug za svoj razvoj in napredek mladi nogometaš pripisuje dvema trenerjema. Najprej ga je treniral Andraž Mlakar, potem pa vse do danes Luka Ornik. Trener Luka je nad Borom navdušen: »Bor je pod mojim vodstvom že od njegovega sedmega leta, v vseh letih je vedno kazal ogromno željo po napredku. Skozi vsa leta je redno in pridno obiskoval vse aktivnosti in vedno da vse od sebe, kar je vrlina, ki jo pri njem najbolj cenim. Vedno pred sebe postavi svoje soigralce in ekipo, za katero bi naredil vse, četudi v svojo škodo. Ravno zaradi teh osebnostih kvalitete je v zadnjem letu tudi kapetan ekipe. Je zelo obetaven nogometaš in upam, da po tej poti nadaljuje in ga bomo kdaj spremljali na velikih igriščih. Ponosen sem, da sem lahko trener tako dobrega nogometaša in zelo dobrega fanta.« Na trenira pa le v domačem klubu, za pridobitev novih znanj se je udeležil tudi poletnega nogometnega kampa Marcosa Tavaresa, kjer si je nabral kar nekaj neprecenljivih izkušenj. Zraven nogometa so imeli še druge aktivnosti, predvsem mu je bilo všeč druženje.

Ob intenzivnih treningih, ki jih ima petkrat na teden po dve šolski uri, pa ne zanemarja šolskih obveznosti. Je discipliniran in odgovoren fant, ki se zna organizirati in svoje šolske in športne obveznosti spretno usklajuje. Njegov najljubši predmet je seveda telesna vzgoja, kjer razvija tudi ostala znanja in spretnosti ter se udeležuje športnih tekmovanj. Tako je bil medobčinski prvak in področni podprvak v skoku v daljino. Ravnateljica šole Silvestra Samastur je o Boru povedala: »Šola gre Boru nasproti, podelila mu je status športnika, zato ima ocenjevanje prilagojeno. Je vzoren učenec, ki se

vedno drži vseh rokov in skrbi za učni uspeh. Redno obiskuje pouk, tudi takrat ko bi lahko ostal doma, pride v šolo. Na šoli je priljubljen med učenci in tudi pri učiteljih, saj je dobrosrčen, solidaren in prijateljski. Vsi se veselimo njegovih uspehov, Bor pa je v svoji slavi skromen in v marsičem podoben Timu Gajserju. V šolski ekipi igra košarko, rad smuča, v veleslalomu je postal medobčinski in področni podprvak. Trikrat je bil izbran za najšportnika makolske šole. A v največje veselje mu je nogomet. Sanja o tem, da bi nekega dne igral za slovensko reprezentanco in nastopal v eni izmed najboljših evropskih lig. Njegovi starši, ki ga pri tem vneto podpirajo, verjamejo v njegov talent in ga spodbujajo, naj sledi svojim sanjam. Bor se zaveda, da bo pot do uspeha zahtevna, a je odločen, da se bo boril in dal vse od sebe.

Mladi Bor Vantur je primer, kako lahko strast, trud in predanost pripeljejo do velikih uspehov že v zgodnji mladosti. Njegova zgodba je navdihujoča ne le za njegove vrstnike, ampak tudi za vse, ki verjamejo v moč sanj in trdega dela. Njegov talent in odločnost sta zagotovilo, da bomo o njem še veliko slišali, tako na nogometnih igriščih kot tudi zunaj njih.

Marjeta Klajnšek
Foto: Osebni arhiv

»Tote naše Makole«

Dejavnosti v mesecu novembru so v vseh oddelkih vrtca načrtovane tako, da je rdeča nit praznik naše občine. V vseh starostnih skupinah otroci spoznajo občinski grb in zastavo. Prav tako se srečajo z opisom pomena grba in zastave, ki so prepoznavni znak občine. Velikokrat je slišati iz igralnic: »Kje stoji naš vrtec?« Seveda, naš vrtec stoji v Makolah.

Sprehodi skozi kraj in opazovanja so nam v veliko pomoč pri izkustvenem učenju. Star kitajski pregovor, ki zelo lepo opisuje, kaj takšno učenje sploh je, pravi: »Povej mi in bom pozabil, pokaži mi in se bom spomnil, vključi me in bom razumel.«

Že več let zapored pripravi naša enota ob občinskem prazniku razstavo v Domu krajanov. Prav radi se pohvalimo z njo, saj je skupen izdelek tako otrok kot strokovnih delavk. Vedno znova smo v pričakovanju, v katerem naselju občine živi največ otrok. Tako se

Izdelujemo zastavo občine.

Kje živim?

otroci srečajo z imeni vseh naselij, ki so deli celotne občine. Ker do vseh koticov v kraju žal ne moremo, naše igralnice v mesecu novembru postanejo galerija fotografij naselij, pomembnih stavb, znamenitosti, znanih osebnosti občine.

Strokovne delavke pri svojem delu dajemo velik pomen pristnosti, naravnosti in otroški igrivosti. Prav zaradi lepote naše bližnje in daljne okolice vrtca so naše ideje in navdih ustvarjalnosti del vsakdana.

Vzgojiteljice vrtca

Foto: Arhiv vrtca

Na šolskem igrišču

V knjižnici

Veselje ob prvem snegu

Pri cerkvi sv. Lenarta

Pogled na Makole s hriba

Gasilci na obisku

Gremo po pravljico

V Knjižnici Makole, ki je ena od krajevnih knjižnic Knjižnice Josipa Vošnjaka Slovenska Bistrica, so letošnjo jesen pričeli z novim bralnim in povezovalnim projektom **Gremo po pravljico**. Gre za medgeneracijski projekt, katerega skupno vodilo je glasno branje in druženje vseh generacij, hkrati pa se trudijo v projekt vključiti različna društva in javne zavode Občine Makole.

Medgeneracijsko povezovanje je pomembna oblika druženja več generacij. Ob zaključku meseca septembra, ob pričetku meseca šolskih knjižnic, meseca skupnega branja na temo glasno branje v javnem prostoru, katerega tematika je povezovanje skupnosti, in ob pričetku nove sezone knjižničnih pravljinih doživetij so v Knjižnici Makole pričeli z novim projektom **Gremo po pravljico**. Projekt je zasnovan na podlagi medgeneracijskega druženja, v katerem sodelujejo različna društva in javne ustanove Občine Makole. Pridruženi partner pri projektu je Osnovna šola Anice Černejeve Makole, na prvem srečanju pa so sodelovali Občina Makole, Gasilsko društvo Makole, Vrtec Krtek Makole, Lovska druž-

Ustvarjanje božičnih voščilnic

na Makole, in Turistično društvo Štatenberg, Planinsko društvo Makole in Društvo upokojencev Makole.

Triintriideset udeležencev prvega srečanja novega projekta se je zbralo v prostorih Knjižnice Makole in OŠ Anice Černejeve Makole, kjer je knjižničarka in idejna vodja projekta Mojca Plaznik Plavec predstavila projekt, vse prisotne pa sta pozdravili direktorica Knjižnice Josipa Vošnjaka Slovenska Bistrica Patricija Breznikar in ravnateljica OŠ Makole Silvestra Samastur. Pohodniki, bralci in poslušalci vseh generacij so se odpravili na orientacijski pohod po Makolah in okolici. Ustavili so se v prostorih Občine Makole, v gasilskem domu, vrtcu, lovskem domu, na gradu Štatenberg, pohod pa so zaključili v izhodišni točki, v Knjižnici Makole. Na vseh točkah so pohodnikom člani ustanov in društev glasno prebrali odlomek pravljice, ki se je ob koncu sestavila v celoto. Vso pot je pohodnike spremljala dobra volja in sproščen klepet, grelo jih je jesensko sonce, vsi od najmlajšega do najstarejšega pa so uživali v druženju in pričakovanju zaključka pohoda. Ob vrnitvi v knjižnico jih je pričakalo presenečenje, saj je Knjižnica Josipa Vošnjaka Slovenska Bistrica vse sodelujoče ob pričetku izvajanja novega projekta pogostila s torto in sokom.

V začetku meseca decembra so se udeleženci projekta v knjižnici zbrali že drugič. Tokrat so se v glasnem branju preizkusili udeleženci srečanja različnih starosti – osnovnošolci, njihovi starši in stari starši, učitelji in člani društev. Glasno so prebirali ljudsko pravljico Medenjaček, ki izvira iz Amerike, po svetu pa kroži več različnih variant. Po prebrani pravljici so udeleženci srečanja ustvarjali božične voščilnice in pekli slastne medenjake, ki so jih na koncu ob dišečem sadnem čaju in sprošče-

Druženje v knjižnici

nem medgeneracijskem klepetu o praznikih nekoč in danes z veseljem pojedli. Tokratnega srečanja so se udeležili tudi člani Društva upokojencev Makole, Društva gospodinj Makole, Čebelarkega društva Makole, Zavoda Makole, Turističnega društva Štatenberg, seveda pa moramo omeniti tudi ravnateljico, učiteljice in kuharice OŠ Anice Černejeve Makole, ki je pridružen partner v projektu. Povedati je potrebno še, da je med

za medenjake prispevalo Čebelarstvo društvo Makole.

Organizatorji in udeleženci so bili z izvedbo zadovoljni in se zahvaljujejo vsem, ki so pripomogli k izvedbi prvih dveh srečanj projekta Gremo po pravljico.

Vabljeni k sodelovanju na prihodnjih srečanjih.

**Knjižničarka
Mojca Plaznik Plavec**

V šolski jedilnici najprej pravljica, nato peka medenjakov.

Foto: Mojca Plaznik Plavec

“Čarovnija je povsod kamorkoli pogledaš. Sedi in sprosti se, vse kar potrebuješ, je knjiga!”
– Seuss

Rodovi za nami bodo presojali nas in naša ravnanja ...

Na predvečer praznika dneva državnosti, v ponedeljek, 24. junija, je bilo tudi v makolskem domu krajanov svečano. Prireditev je pripravilo Prosvetno društvo Anice Černejeve Makole v sodelovanju z Občino Makole. Program je oblikovala in povezovala Helena Kolar.

Slavnostni govornik je bil najmlajši makolski občinski svetnik Primož Kunej, ki se je v svojem govoru ozrl na zgodovinski kontekst prelomne odločitve za osamosvojitve Slovenije in nastanek samostojne ter neodvisne države. »Sam sem rojen že v samostojni državi, ne znam si predstavljati, kako bi bilo brez nje. Država je naša skupna skrb, naša odgovornost, danes in v prihodnje ... Mladi danes z občudovanjem gledamo na generacijo, ki je izbrala samostojno državo, rodovi za nami pa bodo presojali nas in naša ravnanja. Potrudimo se, da nas bodo pomnili v lepi luči. Dan državnosti že 18. leto praznujemo v samostojni občini. Nimamo velikega mesta, imamo pa trdne vaše skupnosti, ki so zagotovile naše prihodnosti. Znamo prisluhniti drug drugemu in si pomagati, ko je to potrebno,« je med drugim povedal.

Sledil je kulturni program. V prvem delu so se izmenjavale pesmi, ki jih je pel mešani pevski zbor, ki deluje pod vodstvom Žane Gajer, in deklamacije recitacijske skupine Prosvetnega društva. Tokrat se je v vlogi recitatorja predstavil Boštjan Pušaver, ob njem pa je bila Špela Pušaver. Sledil je nastop skupine Gemaj z Izo in Stanko Pušaver. Na koncu so zaplesali folklorniki, ki so s svojim spletom med obiskovalce vnesli dobro razpoloženje. Nastopajoči so dokazali, da znajo tudi ljubiteljski kulturniki pripraviti vsebinsko bogato in zanimivo prireditev, kakršno si zasluži domovina ob dnevu državnosti.

Slavnostni govornik svetnik Primož Kunej

Proslavo je zaključila Helena Kolar z besedami: »Po stari kmečki navadi mora biti po opravljenem delu še likof, ko gospodinja in gospodar postavita na mizo najboljše iz shrambe in kleti, zato naj bo tudi nočoj tako. Občina nas vabi, da se ustavimo ob dobrotah, ki so jih pripravili člani in članice Društva gospodinj Makole in Društva vinogradnikov Makole. Na vseh nas pa je, da nazdravimo, drug drugemu, domovini, narodu, maternemu jeziku, slovenski državi!«

**Marjeta Klajnšek
Foto: Iza Pušaver**

Druženje ob rojstnem dnevu naše države

Recitatorja Špela in Boštjan Pušaver sta oživila pesmi Alojza Gradnika.

Olimpijska bakla se je ustavila v Makolah

Konec junija se je olimpijska bakla na poti v Pariz ustavila tudi v Makolah. Kljub vročemu vremenu so se na velikem nogometnem igrišču v Makolah zbrali številni športniki in ljubitelji športa, ki so želeli simbol upanja, miru in enotnosti pospremiti na njegovi poti.

Častni gost prireditve je bil Makolčan, nekdanji olimpijec **Jože Gazvoda**, ki je za Jugoslavijo nastopal na zimskih olimpijskih igrah leta 1968 v Grenoblu v smuku, veleslalomu in slalomu. Ob tej priložnosti je povedal nekaj vtisov s tega tekmovanja in poudaril, da je važno sodelovati, in ne zmagati. **Župan Franc Majcen** je prisotne pozdravil in izrazil veselje nad prihodom bakle; na takšen način se ljudje počutijo še bolj povezani z olimpijskim duhom: »Vesel sem, da so se tudi Makole vključile v to globalno zgodbo in da smo lahko del tako pomembnega dogodka.«

Prvi nosilci olimpijske plamenice v Makolah so bili otroci Vrtca Otona Župančiča Slovenska Bistrica, enota Makole z vzgojiteljicami, ki so odtekli krožni tek z baklo po nogometnem igrišču. Sledili so jim učenci makolske osnovne šole s športnikom leta Borom Vanturjem na čelu skupaj z učiteljem športne vzgoje Boštjanom Stražišarjem, ki so odtekli drugi krog. Športno društvo Stopno je predstavljal Jernej Žunkovič. Za Športno društvo Makole so tekli številni makolski športniki, med njimi Miha Vantur in Jan Jernejšek. Tudi Planinsko društvo Makole sta zastopala dva člana – Zala Rojs in Klemen Robar. Pikado klub Lovrek so predstavljali Branka Krček, David Esih in drugi člani kluba. Za Športno zvezo Občine Makole sta krog odtekla predsednik SZ Danilo Lončarič in podžupanja Občine Selnica ob Dravi Mojca Gregorič. Društvo upokojencev Makole sta predstavljala Anton Rebernik in Zinka Zager. Bakla je nadaljevala svojo pot v občino Majšperk. Tisti, ki so tekli, so dobili za spomin zapestnico in majico, sodelovali pa so tudi v nagradni igri.

Koordinator prireditve v občini Makole je bil Matjaž Kopše iz občinske uprave, ki je z olimpijskim komitejem organiziral izjemno lepo prireditev. Obisk olimpijske bakle v Makolah je pustil nepozaben vtis na vse prisotne.

Marjeta Klajnšek
Foto: Marjeta Klajnšek

Bivši olimpijec Jože Gazvoda in župan Franc Majcen

Nosilci olimpijske bakle s spremljevalci

Letošnji oratorij je bil zelo pester

Že tretje leto zapored je v makolski župniji v času poletnih počitnic potekal oratorij, ni le počitniško varstvo za otroke, je mnogo več. V enem tednu so bili otroci deležni bogatega programa, ki je vključeval delavnice, igre, glasbo, ustvarjanje in duhovne trenutke. Letos je bilo v ospredju geslo Blagor zvestim!, ki je temeljilo na svetopisemski zgodbi o preroku Danielu in poudarjalo pomen zvestobe v vsakdanjem življenju.

Letošnjega oratorija se je v Makolah udeležilo trideset otrok od petega leta starosti do sedmega razreda osnovne šole. Zanje sta skrbeli voditeljici Melita Rajtmajer, ki je izvajala delavnice, in Darja Kalamar Frece, ki je skrbela za kateheze. Ves čas pa so bile med otroki navzoče štiri animatorke – Julija, Larisa, Lucija in Eva, ki so bdele nad njimi, jih spodbujale pri delu in igri ter jih skozi raznolike aktivnosti učile vrednot zvestobe, prijateljstva in vere. Animatorke so bile tiste, ki so oratoriju dale dušo. Rdeča nit dejavnosti je bil prerok Daniel, ki je živel v času izraelskega izgnanstva v Babilonu. Kot nadarjen mladenič je bil s svojimi tovariši vpoklican na dvor, kjer je sčasoma zaradi svoje modrosti in sposobnosti razlaganja sanj postal pomemben svetovalec kar trem babilonskim kraljem. Pri tem je v sovražnem okolju ostajal zvest svoji veri in vrednotam, zaradi česar je bil tarča različnih spletk, iz katerih se je vedno uspešno rešil.

Letošnji oratorij je bil še posebej pester. Vsak dan se je začel z molitvijo in kratko katehezo, ki je otroke uvedla v dnevno temo in jih spodbudila k razmišljanju o vrednotah zvestobe in zaupanja. Nato so otroci sodelovali v različnih delavnicah, kjer so ustvarjali izdelke, ki so simbolizirali zvestobo in prijateljstvo. Med priljubljenimi delavnicami je bila izdelava zapestnic prijateljstva in risanje svetopisemskih prizorov. Pester program športnih iger je poskrbel za gibanje in sodelovanje med otroki. Igre, kot so nogomet, med dvema ognjema in štafetne igre, so krepile duh sodelovanja in ekipnega dela, nepogrešljiv del oratorija je bila glasba. Otroci so obiskali tudi gasilce, kjer so uživali ob škropljenju z vodo in ogledu gasilskih vozil in pripomočkov. Tudi lačen ni bil nihče, za kosilo sta poskrbela

Otroci so na oratoriju sklepali nova prijateljstva in odnesli domov nepozabne spomine, pomembne življenjske lekcije in nasmehe na obrazu.

makolski župnik Tomislav Šantak in Turistična kmetija Ačko, za različne prigrizke pa starši otrok. Da je bila veroučna učilnica vedno počiščena in krožniki pomiti, je poskrbela Dragica Planinšek. Irena Kamenšek pa je otroke razveselila s slastnimi palačinkami. Oratorij so sklenili z mašo in piknikom, na katerem so ob druženju s starši podoživljali teden ustvarjalnosti in naučenih vrednot.

Marjeta Klajnšek
Foto: Marjeta Klajnšek

Udeleženci oratorija

Izobraževanje o temeljnih postopkih oživljanja z uporabo defibrilatorja AED

Domači gasilci so v sodelovanju z inštruktorico temeljnih postopkov oživljanja Anjo Košič in svetnikom Alešem Simrajhom izvedli tri srečanja o temeljnih postopkih oživljanja in uporabi AED (avtomatski eksterni defibrilator). Prvo srečanje so izvedli v športnem parku Ložnica, drugo v športnem parku Pečke in zadnje v domu krajanov v Makolah.

V uvodu je vse prisotne najprej pozdravil svetnik **Aleš Simrajh**, ki je poudaril pomen znanja o uporabi AED. »Znanje o temeljnih postopkih oživljanja in uporabi AED je zelo pomembno, saj je pri zastoju srca čas ključnega pomena. Zaradi oddaljenosti makoške občine od nujne medicinske pomoči Slovenska Bistrica tega časa nimamo, zato je ozaveščenost občanov o temeljnih postopkih oživljanja (TPO) tako zelo pomembna. Z osnovnim znanjem TPO in uporabo AED lahko v najhujših trenutkih svojcu, prijatelju ali neznanцу rešimo življenje,« je uvodoma povedal pobudnik izobraževanja Aleš Simrajh. Na srečanjih je predsednica KO RK Makole **Klavdija Kodrič** predstavila delo Krajevne organizacije RK, **Jasmin Kaljun**, poveljnik štaba civilne zaščite, pa je predstavil delovanje Odbora za zaščito in reševanje Občine Makole in tudi Civilne zaščite Občine Makole. Po kratkem uvodu jim je Aleš Simrajh predstavil uporabo AED, nato pa je praktično izvedbo vodila Anja Košič. Prikazala je postopek, kako pristopimo k osebi, ki potrebuje našo pomoč: »Preverimo stanje osebe, njeno odzivnost, in če ni odziva, takoj pokličemo 112. Preverimo dihanje, in če oseba ne diha, začnemo z oživljanjem.« Razložila je način in postopek masaže srca, ki znatno poveča možnost preživetja osebe s srčnim zastojem, če se izvede v prvih nekaj minutah.

Po uvodnem teoretičnem delu so udeleženci preizkusili še uporabo AED. Kljub začetni zadržanosti so kmalu ugotovili, da je AED je zasnovan tako, da ga lahko uporablja vsak laik, saj naprava sama vodi uporabnika skozi postopek.

Aleš Simrajh, Klavdija Kodrič in Jasmin Kaljun se najlepše zahvaljujejo vsem, ki so se udeležili izobraževanja in so aktivno sodelovali na delavnicah.

Marjeta Klajnšek
Foto: Marjeta Klajnšek

Prikaz oživljanja in uporabe defibrilatorja je bil izveden tudi v Pečkih in na Ložnici.

Izobraževanje v Makolah

V občini Makole so štirje defibrilatorji, in sicer na občinski zgradbi, na zgradbi gasilskega doma, na zgradbi bara Miha v Pečkih in v Zdravstvenem domu Makole.

Uporaba defibrilatorja je preprosta, saj aparat uporabnika vodi skozi celoten postopek.

1. Takoj ko dobite defibrilator, ga vključite in sledite zvočnim korakom govornika.
2. Samolepilni elektrodi prilepite na golo kožo, in sicer eno pod desno ključnico, drugo pa na levo stran prsnega koša.
3. Odmaknite se od naprave in se ničesar ne dotikajte ter pustite napravo, da analizira srčni ritem.
4. Če naprava zazna, da je potrebna defibrilacija, svetuje električni šok, ki ga sprožite s pritiskom na utripajoči gumb.
5. Sledite nadaljnjim navodilom defibrilatorja za oživljanje. Navadno to pomeni, da vas defibrilator vpraša za oceno odzivnosti in dihanja. Če žrtev ne daje vidnih znakov, nadaljujte z masažo srca (30 stiskov, 2 vpiha), vse dokler vas defibrilator ne pozove, da prenehate in se umaknete zaradi ponovne analize ritma.

Pomembno: Uporaba defibrilatorja brez masaže srca ni učinkovita.

Vir: Generali MV

Prostovoljno gasilsko društvo Makole – nepogrešljiv steber občine

Prostovoljno gasilsko društvo Makole ima dolgoletno tradicijo in med občani velik ugled. Vloga prostovoljnih gasilcev presega zgolj intervencijske dejavnosti – so srce in duša naše občine, saj s požrtvovalnostjo, nesebično pomočjo in skrbjo za varnost povezujejo občane Makol.

Zagotavljanje varnosti in zaščite

Primarna naloga prostovoljnega gasilskega društva je zagotavljanje varnosti občanov in njihovega premoženja. Prostovoljni gasilci se redno izobražujejo in usposablajo za različne vrste intervencij, od gašenja požarov, reševanja ob naravnih nesrečah in prometnih nesrečah do pomoči v drugih nevarnostih. Od hitrega odziva gasilcev je pogosto odvisno tudi življenje ljudi.

Sodelovanje z reševalnimi službami, reševanje ljudi in njihovega premoženja

V mesecu avgustu so naši gasilci poskrbeli za pristank helikopterja nujne medicinske pomoči v naselju Varoš. Skupaj z ekipo hitre medicinske pomoči so zagotovili, da so pogoji za reševanje bili čim bolj optimalni, pristajanje in vzlet pa varna za vse prisotne. Izvajali so zaščitne ukrepe pri plazovih in nudili različno pomoč po neurju. Kar štiri dni so pomagali pri sanaciji po toči v Slovenski Bistrici, kjer je sedem gasilcev cele dneve prekrivalo strehe. Ko so bili močni naliivi, so črpali vodo, ki je občanom naše občine zalivala hiše. Imeli so tudi več tehničnih reševanj. Odstranjevali so podrta drevesa in veje s cest. Sodelovali so pri podiranju Marofa in zavarovali cesto ter s polivanjem ruševin skrbeli, da se ni valil prevelik prah po okolici. Poleg tega so sodelovali pri operativni vaji na Videžu. Ekipa prve pomoči je tri sobote v oktobru sodelovala pri izobraževanju Temeljni postopki oživljanja z defibrilatorjem.

Vzgojno-izobraževalna vloga

Makolsko prostovoljno gasilsko društvo deluje tudi vzgojno in izobraževalno. V Vrtcu Makole so organi-

Gasilski podmladek PGD Makole z mentorji

zirali predstavitev, kjer so otrokom približali pomen gasilstva in jih naučili osnovnih ukrepov ob nesrečah, kar ima dolgoročen vpliv na oblikovanje varnostne kulture med mladimi. Prav tako so imeli predstavitev za udeležence oratorija, ki je potekal v poletnih mesecih v Makolah. Prve dni v septembru so varovali šolarje ob prihodu v šolo in odhodu domov. Pri opravljanju kolesarskega izpita šolarjev v tednu mobilnosti so zavarovali cesto. Cesto so zavarovali tudi, ko so otroci iz vrtca in učenci šole izvajali dejavnost »Ulice otrokom«.

Poleg izobraževanja občanov pa je pomembno tudi izobraževanje gasilskih članov, kajti poleg opreme je znanje tisto, ki omogoča varno posredovanje. Pet članov tako opravlja tečaj za gasilca pripravnika. Za obstoj društva in te humane dejavnosti je izjemnega pomena vključevanje mladih. Letos je uspelo društvu v svoje vrste privabiti kar 30 mladih gasilcev v starosti od 6 do

Varovanje otrok ob prihodu v šolo in odhodu domov v prvih dneh novega šolskega leta

Pokrivanje plazov

11 let. V zimskem času imajo vaje enkrat tedensko, spomladi jih bodo imeli dvakrat na teden. Mentorji mladim gasilcem so Dominik Gajser, Domen Mavrič, Primož Rebernik in Katja Rotman. Pomočnik mentorjem pa je Rudi Pinter starejši. V društvu so veseli, da jim je po desetih letih uspelo ponovno ustanoviti ekipo mlajših gasilcev.

Gasilci – stari, mladi, pripravniki, operativci, veterani – skrbijo, da je gasilski dom kraj za številna prijateljstva in da omogoča medgeneracijsko povezovanje ter prenos znanja. Zato so nedeljski dopoldnevi še vedno namenjeni druženju članov v gasilskem domu, urejanju opreme in čiščenju gasilskih vozil.

Marjeta Klajnšek
Foto: Arhiv društva

Vrtčevski otroci na obisku

Odzvalo se je 80 krvodajalcev

Sredi avgusta je v Osnovni šoli Anice Černejeve Makole potekala krvodajalska akcija, ki je znova pokazala izjemno solidarnost in pripravljenost občanov Makol, da pomagajo sočloveku v stiski. Vabilu na krvodajalsko akcijo se je odzvalo kar 80 krvodajalcev, in to kljub času dopustov, kar je dokaz, da ima ta humanitarni dogodek v naši občini trdne temelje.

Večina krvodajalci je bila iz naših krajev, nekaj pa jih je prišlo tudi od drugod. Skupen jim je bil plemenit namen – darovanja krvi. Akcijo je organiziralo Območno združenje Rdečega križa v sodelovanju s KO RK Makole. Sekretarka OZRK Slovenska Bistrica **Petra Hojnik** in predsednica KO RK Makole **Klavdija Kodrič** sta že pred akcijo poskrbeli, da je vse potekalo po ustaljenih tirnicah. Tri prostovoljke, ki že leta sodelujejo na krvodajalskih akcijah, so pomagale zdravstvenemu osebju. Danica Skerbiš je bila na vpisu, kje se je vsak krvodajalec registriral, Marica Doberšek in Erna Leskovar pa sta delili malico, ki jo je pripravila šolska kuharica Ana s pomočjo Petre. Malice krvodajalci kar niso mogli prehvaliti, saj jim je kranjska klobasa družine Vidnar iz Novak zelo ugajala. Ta okusna tradicionalna slovenska jed je dodatno okrepila občutek povezanosti in domačnosti med prisotnimi, še posebej, ker so jo lahko zaužili v novi šolski jedilnici, kjer so med sabo poklepetali in si nabrali novih moči.

Krvodajalska akcija je tako ponovno potrdila, da v Makolah živijo plemeniti ljudje, ki jim je mar za druge. Kri je neprecenljivo darilo, ki ga lahko podarimo nekemu v stiski. Organizatorji so izrazili veliko zadovoljstvo nad odzivom in potekom akcije, hkrati pa upajo, da bo tudi v prihodnje odziv tako številčen. Zdravstveno osebje, ki je opravljalo odvzem krvi, je poskrbelo, da so se krvodajalci dobro počutili kljub vročemu in

Zdravstveno osebje, ki je opravljalo odvzem krvi.

soparnemu dnevu. Zdravnica Bojana Živković je bila nad krvodajalci navdušena, saj ni bilo nikogar, ki bi ga zaradi zdravstvenih razlogov odslovili.

Marjeta Klajnšek
Foto: Marjeta Klajnšek

Oktober je dober in takšno je bilo tudi srečanje starejših občanov

Zadnjo nedeljo v oktobru se je več kot sto makolskih občanov družilo v domu krajanov, kjer so uživali v prijetnem vzdušju, dobri hrani in raznovrstnem programu, pripravljenem posebej zanje. Dogodek, ki ga tradicionalno vsako leto organizira KORK Makole, je bil namenjen povezovanju, druženju in praznovanju življenja starejših občanov Makol.

Za srečanje so izbrali lep jesenski dan, ker jesen simbolizira obdobje življenja, ki ga običajno povezujemo s starostjo, je v svojem pozdravnem govoru med drugim povedala predsednica KORK Makole **Klavdija Kodrič**. Med gosti je posebej pozdravila najstarejšo še doma živečo občanko Makol in dolgoletno prostovoljko KORK Makole **Angelo Kodrič**, ki je letos dopolnila 94 let. Izpostavila je pomen druženja in veselja do življenja. Prisotne je nagovoril tudi župan Občine Makole **Franc Majcen**, ki je izrazil spoštovanje in zahvalo zbranim, ker so se odzvali vabilu na srečanje, ter poudaril pomen takšnih srečanj za vsakega udeleženca. Zahvalil se je tudi prostovoljkam KORK Makole, ki opravljajo tako pomembno poslanstvo, brez plačila, s srcem. Seveda pa je svoj pozdravni govor zaključil s šalami, ki so se jim vsi nasmejali. Angeli Kodrič je podaril vrtnico in jo s to lepo gesto zelo osrečil. Predsednica OZRK Slovenska Bistrica **Marjana Sagadin** je vsem prisotnim zaželela, da spišejo lepe spomine na ta dan in se skupaj s sekretarko OZRK **Petro Hojnik** zahvalila za ves trud prostovoljkam makolskega RK.

Srečanje je vključevalo tudi kulturni program. Najprej so se predstavili otroci iz najstarejše skupine makolskega vrtca pod mentorstvom vzgojiteljic Majde in Barbare, ki so s pesmimi o jeseni in s svojim nastopom očarali obiskovalce, zapele so pevke ljudskih pesmi ED Ložnica Klepetulje, ki so prinesle nasmeha na obraze udeležencev, kot zadnji pa so se predstavili Gmajnarji, ki so s petjem in glasom harmonike poskrbeli za odlično vzdušje. Predsednica makolskega RK se je zahvalila vsem, ki so pomagali organizirati srečanje: Občini Makole, Društvu

Otroci iz vrtca so očarali starejše.

gospodinji Makole, ki so pripravile slastno kosilo, prostovoljkam, ki so spekle pecivo in postorile vse potrebno za srečanje. Zahvalila se je tudi gasilcem, ki so pomagali pripraviti prostor, in Jožetu Kovačiču, ki je skrbel za ozvočenje.

Stiski rok, objemi in pri nekaterih udeležencih tudi solze v očeh, ob tem pa še bojazen, da bi lahko bilo to snidenje zanje zadnje. Srečanje starejših je zagotovo dogodek, ki krepi medsebojne vezi, zmanjšuje občutek osamljenosti, nudi priložnost srečanja z znanci in vrstniki ter je prežeto z iskreno hvaležnostjo.

Marjeta Klajnšek
Foto: Marjeta Klajnšek

Najstarejša udeleženka srečanja Angela Kodrič

Druženje ob kosilu, klepetu in izmenjavi informacij o družini ali zdravju, pa tudi ob igranju harmonikarja Staneta Žeraka, ko so glas harmonike prisotni dopolnili še s petjem.

Prostovoljci so srce vsake skupnosti

Ob mednarodnem dnevu prostovoljstva v začetku decembra je v Domu krajanov v Makolah potekalo tradicionalno srečanje prostovoljcev in krvodajalcev Območnega združenja Rdečega križa Slovenska Bistrica. Dogodek, ki je združil številne prostovoljce iz različnih krajev, je bil posvečen zahvalam in druženju ljudi, ki s svojo predanostjo in nesebično pomočjo prispevajo k izboljšanju kakovosti življenja v skupnosti.

Povezovalka prireditve **Helena Kolar** je s svojimi besedami povzela pomen prostovoljstva in poudarila, kako pomembno je delo prostovoljcev za dobrobit skupnosti. S toplim nagovorom se je zahvalila vsem prisotnim za njihov trud, požrtvovalnost in nesebično delovanje, ki spreminja življenja posameznikov v stiski. Obenem je spodbudila vse zbrane, da nadaljujejo s svojim plemenitim poslanstvom, saj s svojimi dejanji ne nudijo le pomoči, temveč prinašajo tudi upanje in zaupanje v moč solidarnosti. Predsednica KO RK Makole **Klavdija Kodrič** je v svojem govoru razmišljala o prostovoljcih in se s svojimi besedami dotaknila slehernega v dvorani. »Prostovoljci s svojimi prostovoljnimi in humanitarnimi dejanji potrjujejo srčnost in plemenitost. Prostovoljec ne more biti vsak, prostovoljec je lahko le tisti, ki te lastnosti nosi v sebi, v svojem srcu...« Predsednica OZ RK Slovenska Bistrica **Marjana Sagadin** je zbrane nagovorila zelo čustveno. »Vaša dobra dela so srce naše skupnosti, ki neutrudno bije za dobrobit drugih. Ko darujete svoj čas in energijo za drugega, tkete nevidne niti, ki povezujejo in krepijo našo družbo. Dokazujete, da lahko moč človečnosti in empatije spremeni življenje sočloveku, s tem pa spreminja na bolje tudi svet. Prostovoljci ste bili srce delovanja Rdečega križa od samih začetkov in to ostajate tudi danes – stoletje in pol kasneje. V Rdečem križu Slovenije se zavedamo, da dnevno, brezplačno in nesebično namenjate svoje znanje in svoj čas za zagotavljanje človekovega dostojanstva najranljivejših med nami,« je še povedala.

Predsednica KO RK Makole Klavdija Kodrič je v svojem govoru razmišljala o prostovoljcih.

Program so oblikovali učenci OŠ Anice Černejeve Makole in glasbena skupina Gemaj.

Župan Makol **Franc Majcen** pa je v nagovoru dejal: »S skupnimi močmi in toplino vaših src prinašate upanje in pomoč tistim, ki jo najbolj potrebujejo.« Dodal je, da brez predanosti in truda prostovoljcev številne akcije ne bi bile izvedljive ter izrazil ponos, da se to pomembno srečanje odvija prav v Makolah.

Dogodek je zaznamoval pester kulturni program, v okviru katerega so nastopili **učenci makolske osnovne šole**. S svojim nastopom so navdušili prostovoljce, saj so z občutkom in iskrenostjo deklamirali pesmi o sreči, dobroti, prijateljstvu in drugih vrednotah, ki povezujejo ljudi. Sledil je koncert glasbene skupine **Gemaj**, ki je s svojo energično in navdihujočo izvedbo razgibala vzdušje v dvorani. Njihova glasba je pritegnila vse prisotne, ki so se navdušeno pridružili petju. Posebno noto je večeru dodal vodja skupine Boštjan Pušaver, ki je z izvirnim humorjem in sproščenim nastopom dodatno popestril dogajanje ter poskrbel za smeh in dobro voljo.

Za organizacijo dogodka sta poskrbeli sekretarka OZRK Slovenska Bistrica **Petra Hojnik** in Klavdija Kodrič, predsednica KO RK Makole, ki sta uspeli ustvariti dogodek, kakršnega si prostovoljci zaslužijo.

Srečanje se je zaključilo s pogostitvijo, ki so jo vrhunsko pripravile članice **Društva gospodinj Makole**. Pogostitev je bila prava paša za oči in brbončice, saj so jedi navdušile tako z estetsko dovršenostjo kot z izjemnim okusom. Da pa so lahko nazdravili, je poskrbela članica **Društva vinogradnikov Makole**.

Marjeta Klajnšek
Foto: Milan Sternad

Aktivnosti Društva upokojencev Makole

Društvo upokojencev Makole organizira skozi vse leto mnogo različnih dejavnosti, ki člane spodbujajo k ohranjanju zdravja, aktivnemu preživljanju prostega časa in krepitvi medsebojnih vezi. Zvrstijo se številni športni, kulturni in izobraževalni dogodki, pa tudi strokovne ekskurzije. Tako se člani učijo novih veščin, ohranjajo tradicijo ter skrbijo za fizično in mentalno kondicijo. V društvu si prizadevajo, da bi bilo življenje v tretjem življenjskem obdobju kar se da kakovostno, hkrati pa spodbujajo medgeneracijsko sodelovanje in krepitev vezi z lokalno skupnostjo.

Meseca maja so nadaljevali s programom Centra za krepitev zdravja Zdravstvenega doma Slovenska Bistrica. Članom je bilo omogočeno testiranje telesne pripravljenosti, imeli so tečaj nordijske hoje, ki spodbuja aktiven in zdrav življenjski slog, in delavnice, kjer so se posvetili zdravi prehrani v tretjem življenjskem obdobju. Udeležili so se delavnice Spoprijemanje s stresom, ki jo je odlično vodila Janja (Kolar) Mišič. Tako so poskrbeli tudi za duševno zdravje. V sodelovanju z Ljudsko univerzo Slovenska Bistrica so nadaljevali s plesnim tečajem Zaplešimo v zrela leta, ki ga vodi Vlado Ostruh. Prav tako v sodelovanju z Ljudsko univerzo Slovenska Bistrica in KO RK Makole nadaljujejo s telovadbo, ki jo uspešno vodi Barbara Skledar in ki privablja vedno večje število udeležencev.

Počitnice in šport

Med 19. in 26. majem se je 30 članov društva udeležilo letovanja v hotelu Delfin v Izoli. Oktobra so bili na tradicionalnem Delfinfestu v Izoli. Zimskega letovanja pa se je udeležilo 27 članov. Ob tem so upravi hotela Delfin izročili leseno skulpturo delfina, ki jo je naredil Anton Plaznik. Konec maja so se udeležili tudi Športnega srečanja MZDU Slovenska Bistrica, ki ga je gostilo Društvo upokojencev Leskovec. Sodelovali so na pohodu in se pomerili v kegljanju na vrvido, kjer so

Anton Plaznik je Hotelu Delfin v Izoli v imenu Društva upokojencev izročil leseno skulpturo, ki jo je sam naredil.

pokazali svoje športne spretnosti in tekmovalni duh. Še posebej ponosni so na člana Zinko Zager in Antona Rebernika, ki sta sodelovala v teku z olimpijsko baklo za olimpijske igre v Parizu.

Izobraževanje in digitalna pismenost

V juliju so člani na tečaju digitalne pismenosti pridobili nova znanja o uporabi sodobnih tehnologij. Digitalna pismenost postaja vse pomembnejša, saj starejšim omogoča dostop do informacij, komunikacijo s prijatelji in družino ter pomaga pri vsakdanjih opravilih, kot je spletno nakupovanje, uporabljanje aplikacije Zvem in kako se preko e-pošte prijavit na pregled k specialistu.

Strokovna ekskurzija na Primorsko

Na septembrski strokovni ekskurziji po Primorski so raziskovali bogato naravno in kulturno dediščino tega čudovitega dela Slovenije. Ogledali so si Krški rob, Šavrinsko gričevje in se podali v Piran, eno najlepših obalnih mest. Obiskali so tudi vasico Sveti Peter in znamenito Tonino hišo, tipičen primer podeželske hiše iz 19. stoletja. Popotovanje so zaključili s kosilom na Turistični kmetiji Robivera v Krkavčah.

Povezovanje in druženje

Septembra so v sodelovanju s Turističnim društvom Makole že tretjič uspešno organizirali srečanje

Del ekipe iz Makol z Vido Lipoglav, predsednico Društva upokojencev Slovenska Bistrica, v Gradu Slovenska Bistrica.

upokojencev na prireditvi Iidi na Makole. Srečanja se je udeležilo 114 članov, ki so z navdušenjem sodelovali v številnih družabnih dejavnostih. Takšni dogodki so odlična priložnost za krepitev medsebojnih vezi in druženje med člani društva. V tem mesecu so obiskali vse člane, ki so dopolnili 90 let in več.

Medgeneracijski pohod in ustvarjalne delavnice

Z dogodki je bil pester tudi oktober. Udeležili so se medgeneracijskega orientacijskega pohoda Gremo po pravljico, ki ga je organizirala Knjižnica Makole. Tudi 3. tradicionalni pohod okoli Sestrškega jezera ni minil brez DU. Ta medgeneracijski pohod, ki ga organizira PD Makole, je združil planince, upokojence, šolo in vrtec. Članice DU se tudi letos redno srečujejo na ročnodelskih delavnicah, kjer izmenjujejo znanja, ohranjajo tradicionalne veščine in ustvarjajo čudovite izdelke. Proti koncu leta so izdelovali novoletne voščilnice, ki jih pošljejo svojim članom in prijateljem, s čimer ohranjajo tradicionalne vrednote in skrbijo za toplino v prazničnem času.

Kulturno udejstvovanje in razstava Naši kraji in ljudje nekoč in danes

Člani DU aktivno sodelujejo na različnih kulturnih dogodkih, letos je bila posebej odmevna razstava Naši kraji in ljudje nekoč in danes, ki jo je organiziralo MZDU Slovenska Bistrica. Na razstavi so makolski upokojenci predstavili raznoliko ustvarjalnost. Milan Sternad je razstavljal svoje umetniške fotografije, Bernardina Paj, Dušica Korez in Ivan Skledar – člani slikarske sekcije Forma viva, pa slikarska dela. Olga Žerak in Nada Rižnar sta ustvarili čudovit cvetlični aranžma, Erna Leskovar pa je za pogostitev na otvoritvi razstave spekla odlično pehtranovo potico, za katero je letos na Podobah bistrških domačij prejela zlato prizna-

Nordijska hoja je navdušila številne člane.

nje. V kulturnem programu sta nastopila tudi Boštjan in Ajda Pušaver, kar je še dodatno obogatilo makolski prispevek k temu dogodku.

Martinovanje in praznični duh

Novembra se je 76 upokojencev udeležilo martinovanja na Turistični kmetiji Ačko. Za sproščeno in veselo vzdušje je poskrbel Vlado Pšeničnik.

Poslanstvo društva

Skozi vse leto Društvo upokojencev Makole s svojimi raznolikimi aktivnostmi zagotavlja prostor za druženje, izmenjavo znanj in skupno preživljanje prostega časa. Člani društva so vedno pripravljeni na nove izzive in dejavnosti, ki jim omogočajo, da tudi v zrelih letih živijo polno in aktivno življenje. Veselje do življenja, ustvarjalnost in povezanost ostajajo temeljne vrednote društva.

Nada Šket in Marjeta Klajnšek
Foto: Arhiv društva

Etnološko društvo Ložnica priredilo veselo popoldne na gmajni

Etnološko društvo Ložnica je sredi julija pripravilo pravo etnološko doživetje na ložniški gmajni. Popoldan je minil v znamenju kulinarike, družabnih iger in razstave starodobnikov, kar je privabilo številne obiskovalce in ljubitelje kulturne in tehnične dediščine.

Središče dogajanja je bilo kulinarično tekmovanje, kjer se je osem ekip pomerilo v kuhanju štajerske kisle juhe, tradicionalne jedi, ki je globoko zakoreninjena v makolski lokalni kulinariki. Vsaka ekipa je imela svoj skrivni recept, ki ga je skrbno varovala. Tekmovale so ekipe: RD Pečke in Bar Miha, TD Štatenberg, Društvo Tomos Pišece, TD Pretrež, TD Laporje, TD vinogradni-

kov in kletarjev Šempeter, Oldtajmerji Dravsko polje in ED Ložnica. Vsaka ekipa je dobila osnovne sestavine: meso, čebulo, krompir in svinjsko mast. Začimbe so si prinesli sami. Kuhali so v kotlih. Ko se je juha kuhala, se je njen vonj širil po gmajni in vabil obiskovalce, da so se ustavljali in si ogledovali spretnost kuharjev. Petčlanska komisija je ocenila jed glede na okus, vi-

Trezika in Andrej Gaberc, manjka Stanka Žnidar – kuharski zmagovalci

dez in teksturo. Zmagala je juha ED Ložnica, kuhali pa so jo Stanka Žnidar ter Trezika in Andrej Gaberc, ki nam je zaupal skrivnost odličnosti njihove kisle juhe. »Ker smo malo zamudili, smo najprej na čebuli popekli meso, da bi bilo prej kuhano. Dodali smo še zeleno, peteršilj in lovor, vse te začimbe smo potem vzeli iz juhe, začinili smo jo pa še z majaronom in timijanom.« Predsednik ED **Franc Žrjav** je zmagovalni ekipi podelil priznanje in nagrado, priznanja za sodelovanje pa so prejele vse ekipe. **Branko Sternad**, ki je prevzel organizacijo kuhanja, je nalogo odlično opravil.

Vzdušje je popestrila vrsta družabnih iger, v katerih so lahko sodelovali otroci in odrasli. Za ljubitelje starodobnikov je društvo pripravilo razstavo, ki je vključevala različna starodobna vozila, od avtomobilov, traktorjev do koles. Lastniki starodobnikov so z veseljem delili zgodbe o svojih vozilih, kar je pritegnilo številne radovedne obiskovalce. Predvsem jih je navdušil 39 let star Deutz in 70 let star avto, ki ga je lastnik Stan-ko sam restavriral. Zanimiv je bil tudi avto modernejše

Župan Občine Makole z zanimivim vozilom

izvedbe, kupljen v Belgiji, pa številni traktorji, nekateri že zelo stari, drugi moderni. Društvo je pripravilo tudi srečelov z dvesto dobitki. Igral je muzikant Denis od Florjana pri Rogatcu, pa Viki Podjavoršek, Gmajnarji pa so zapeli. Dogodek sta pozdravila tudi viteza iz KUD-a Zlati vitez z Zgornje Polskave in župan Občine Makole Franc Majcen, ki se je pripeljal s prav posebnim vozilom.

Srečanje na gmajni je bilo prava priložnost za druženje in zabavo, bil je tudi poklon tradiciji ter kulturni in tehnični dediščini. Etnološko društvo Ložnica je znova dokazalo, kako pomembno je ohranjati in obujati običaje. Obiskovalci so odhajali domov zadovoljni in polni lepih vtisov z obljubo, da tudi naslednje leto pridejo na to prijetno prireditev. Predsednik ED Ložnica Franc Žrjav je bil zadovoljen, saj je vse potekalo po načrtu. Vsi člani so pridno delali, makolski gasilci pa so skrbeli, da so bila vsa vozila pravilno parkirana.

Marjeta Klajnšek
Foto: Marjeta Klajnšek

Člani ED Ložnica obudili kmečko opravilo – kožuhanja

V jeseni, ko je narava odeta v tople barve in se dnevi krajšajo, so člani Etnološkega društva Ložnica organizirali večer po starem ljudskem običaju – kožuhanje v kozolcu na Ložnici. V prijetnem druženju so oživili duh kmečkega opravila, ki je bilo nekdaj del življenja na vasi.

Kožuhanje je stara jesenska navada, ko so vaščani na večer po končanih delih na polju združili moči in se lotili odstranjevanja „kožušune“ s koruznih storžev. Ob tej priložnosti so se zbrali mladi in stari, saj je kožuhanje veljalo za družabno opravilo, ki je poleg dela

Na kožuhanju je predsednik Etnološkega društva Ložnica Franc Žrjav razglasil veselo novico. Njihovi članci **Jerici Krošel** s Sestrž je Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije izdala listino, s katero je pridobila **naziv priznana rokodelka za rokodelsko panogo tkalstvo in naziv priznana rokodelka za rokodelsko panogo predilstvo – predenje na kolovrat**. Jerica Krošel je tako vpisana v register nesnovne kulturne dediščine. Za svoje izdelke ima tudi **certifikat Art & Craft Slovenija**. Ob tej priložnosti je Jerica odgrnila košaro, polno odličnega sadnega kruha, ki ga vsako leto speče za kožuhače.

Foto: Marjeta Klajnšek

Jerica Krošel

Kožuhači

prinašalo tudi prijetne pogovore, zgodbe in zabavo. Predsednik ED **Franc Žrjav** je mladim pokazal, kako se kožuha. »Z levo roko primeš koruzni storž, z desnico potrgaš s storža liste, tri pa pustiš. Tako pripravljen storž vržeš v košaro, da jih bo Jerica zvezala.« Povezano koruzo so otroci odnašali k latam kozolca, kjer so jo odrasli obesili, da se bo posušila. V vzdušju tradicije je Stane Žerak zaigral na harmoniko in z znanimi melodijami popestril večer, ki je bil poln smeha in veselja ter pričaral topel domač občutek, ki je značilen za taka druženja. Posebno zanimanje je požel Milan Sternad, ki se je za dogodek oblekel, kot so to delali nekoč – v kapo iz kožuhovine in sviljemi – laski od

ED Ložnica ohranja stare običaje.

Milan Sternad se je našemil tako, kot so se nekoč otroci pri kožuhanju.

koruze. Njegov izgled je med prisotnimi sprožil pravo navdušenje, saj je s svojim videzom priklical duh preteklosti in nostalgijo po otroških letih mnogih prisotnih. Koruzne laske so si otroci in mladi nekoč zatakneli tudi pod nos in si tako naredili brke. Pristno vzdušje so Ložničani dopolnili z značilnimi jesenskimi dobrotami. Mičo je pekel kovanje, katerih omamni vonj se je širil po vsej okolici, kožuhači so si pekli klobase na palicah, ko so bile pečene, pa so jih z užitek pojedli skupaj z domačim kruhom iz kmečke peči. Pridne članice društva so spekle tudi pecivo in sadni kruh, člani pa so prinesli domače vino in sok. Prisotni so si ob tem izmenjevali zgodbe, izkušnje in spomine na čase, ko je bilo kožuhanje težko pričakovano opravilo, ki so se ga vsi veselili.

Večer, ki ga je organiziralo Etnološko društvo Ložnica, je dragocena izkušnja za mlajše generacije. Z ohranjanjem običajev, ki so nekoč oblikovali življenje naših prednikov, kaže ED na pomembnost druženja v sodobnem času, ko se ustvarja toplo vzdušje, ki nas spomni na lepoto preprostih, a dragocenih trenutkov, ki jih v hitrem tempu sodobnega življenja prepogosto zanemarjamo.

Marjeta Klajnshek

Foto: Marjeta Klajnshek

Postavitev klopotca in podelitev diplom društvenega in grajskega ocenjevanja vin

Društvo vinogradnikov Makole je v nedeljo po velikem šmarnu pripravilo že tradicionalno postavitev klopotca, po postavitvi je potekala podelitev diplom iz društvenega in grajskega ocenjevanja vin.

Klopotec, značilni simbol vinogradniške pokrajine, je blagoslovil diakon Janez Ajd. V svojem nagovoru je poudaril pomen ohranjanja tradicije in povezanosti skupnosti skozi obrede, ki se prenašajo iz roda v rod. Blagoslov klopotca je simbolično dejanje, ki prinaša blagoslov za uspešno in bogato trgatve v vseh vinogradih. Po blagoslovu klopotca so prisotni nazdravili za dobro letino. Potem so v šotoru na dvorišču dvorca Štatenberg podelili priznanja z društvenega in grajskega ocenjevanja vin.

Podelitev diplom je z izbranimi besedami vodila **Helena Kolar**. Po uvodnem pozdravu je osvetlila pomen postavljanja klopotca. Ozrla se je tudi v preteklost in povedala, kako je potekalo postavljanje klopotca pred davnimi časi.

Predsednik društva **Hinko Pušaver** je predstavil društveno ocenjevanje vin makolskih vinogradnikov, ki je potekalo letos že štiriintridesetič. Na ocenjevanju

je bilo 47 vzorcev vina, in sicer 27 vzorcev normalne trgatve, 12 pozne trgatve, en izbor, štiri jagodni izbori in trije suhi jagodni izbori. Ocenjevalci so jim prisodili šest velikih zlatih diplom, 34 zlatih diplom in 5 srebrnih diplom.

Ko je domačin **Janez Babulč** zapel pesem En starček je živel, se je zvrstilo podeljevanje diplom. Šampion društvenega ocenjevanja je vino **Zinke in Bena Zagerja**, ki sta prejela tudi ključ DVM. V društvu imajo namreč običaj, da lastnik najbolje ocenjenega vina postane za eno leto tudi lastnik ključa ocenjevanj, če pa je šampion tri leta zaporedoma, ostane ključ v vinogradnikovi trajni lasti. Prejemnikom diplom, ki jih je podeljeval predsednik društva Hinko Pušaver, je čestital tudi župan Franc Majcen.

Sledila je podelitev diplom grajskega ocenjevanja vin. Organizacija je letos pripadala Društvu vinogradnikov Makole, ki je bilo pred 25 leti pobudnik tega do-

godka, kjer se ocenjujejo najboljše ocenjena vina z društvenih ocenjevanj vinogradniških društev iz Majšperka, Oplotnice, Poljčan, Slovenske Bistrice, Studenic in Makol. Letos je bilo ocenjenih 73 vzorcev vin, med katerimi je dobil najvišjo oceno – 19,34 – sauvignon sji Zinke in Bena Zagerja, ki sta člana Društva vinogradnikov Makole, Studenice in Poljčane. Zinka in Beno sta bila zmagovalca tudi na lanskem grajskem ocenjevanju.

Nazadnje je Društvo vinogradnikov Makole izročilo ključ grajskega ocenjevanja vin Društvu vinogradnikov Slovenska Bistrica, ki bo naslednje leto organizator tega dogodka.

Najmlajši vinogradniki Hana, Lovro in Sofija so lastniki zlate diplome za vino sauvignon, ki je prvak sorte.

Grajski valček

»Prvaki sort« so nazdravili prejemniku ključa.

Uradni del se je končal z zahvalo sponzorjem, nato je sledil družabni del. Ob prijetni glasbi, ki jo je izvajal **Valter Kukovič**, so prisotni nazdravili z odličnim makolskim vinom, se prepustili kulinarčnim dobrotam, ki sta jih pripravila Marjan in Branko, in tudi zaplesali. Vse to je dalo dogodku posebno energijo in ustvarilo priložnost, da so se udeleženci prireditve med sabo povezali in skupaj proslavili svoje dosežke.

Marjeta Klajnšek
Foto: Marjeta Klajnšek

Zahvala sponzorjem – donatorjem

Društvo vinogradnikov Makole skozi leto skrbi za urejenost društvenih prostorov v Makolah, za promocijo društva in občine na prireditvah, za degustacije v kleti gradu Štatenberg, obenem pa neguje tudi potomko najstarejše trte z Lenta.

Za uresničitev izzivov, želja in idej smo se vinogradniki tudi letos obrnili na sponzorje s prošnjo po pomoči pri nalogah, ki si jih je društvo zadalo. Iz tabele je razvidno, da je naši prošnji prisluhnilo lepo število ljudi, ki si želijo napredka in boljšega ter lažjega delovanja društva. Zato s tega mesta **VELIKI HVALA**, spoštovani donatorji, v imenu vseh članov Društva vinogradnikov Makole.

Hinko Pušaver

Sponzorji

Občina Makole; Gostinstvo dvorec Štatenberg, Peter Kociper, s. p.; Bar Miha, Mihael Vantur, s. p., Pečke; Klasmetal, d. o. o., Spodnja Voličina; Braniborka Presker, s. p., Zavarovalno zastopanje, Poljčane; Boris Presker, Finance in trgovina, d. o. o., Poljčane; ETS Pregl, Slovenska Bistrica; Roto Grup, d. o. o., Murska Sobota; Avto Vip Zvone Pepelnak, s. p., Štatenberg; Matej Draksler, s. p., Oplotnica; Bislimaj Inženiring, d. o. o., Slovenska Bistrica; Eurel, d. o. o., Poljčane; Transport Gregor Žnider, s. p., Ložnica; Silvana Popov, dr. med., spec. spl. med., Makole; Avtomehanika Branko Erker, s. p., Laporje; Zasebna zobozdravstvena ordinacija Tafi Jamal, Poljčane; Zdravko Krošel, Savinsko; Tone Tadina, Kamna Gorica, Rogaška Slatina

Čas trgatve je čas obiranja sadov dela, a tudi čas druženja, veselja ...

Društvo vinogradnikov Makole je tudi to jesen organiziralo tradicionalno trgatvev potomke 400 let stare modre kavčine ob cerkvi svetega Lenarta. Dogodek, ki ga prirejajo makolski vinogradniki in Občina Makole, je postal stalnica, ki prinaša občutek povezanosti in spoštovanja do vinske kulture.

Kot veleva običaj, je trgatvev začel gospodar trte župan Franc Majcen, ki se mu je pridružil skrbnik trte Franček Kolar. Vodja trgatve, predsednik Društva vinogradnikov Hinko Pušaver, je najprej ponudil kozarček lanskega letnika županu in skrbniku, kar je simboliziralo blagoslov trgatve. Ko sta nazdravila, se je trgatvev lahko uradno začela. Člani Društva vinogradnikov Makole so grozdje skrbno potrgali, nakar je skrbnik trte v skladu s tradicijo nataknil na trs tri jagode. Običaj, da se na koncu trgatve pustijo tri jagode na trsu, ima simbolični pomen, ki izraža vero v rodovitnost, spoštovanje narave in zahvalo za pridelek. Po trgatvi se delo ni končalo – trgači so grozdje odnesli v vinsko klet, kjer se je začel proces predelave, za kar sta poskrbela izkušena vinogradnika Rado Plajnšek in Erik Kopše.

Medtem ko so nekateri člani društva trgali grozdje, so drugi snemali klopotec, ki je stal na hribčku pred dvorcem Štatenberg. Po zaključenem delu je predsednik društva povabil vse prisotne na pogostitev in se zahvalil za njihovo predano delo. V svojem nagovoru je dejal: »Zahvaljujem se skrbniku trte, ki je z ljubeznijo in strokovnostjo dosegel, da smo imeli kaj trgati, ter vsem ostalim, ki opravljate različna pomembna društvena dela. Poskrbeli bomo, da bo imel župan še naprej protokolarno vino. Iskrena zahvala gre Radu, ki poskrbi, da je vino pripravljeno za stekleničenje.«

Na dan trgatve so vinogradniki sneli tudi društveni klopotec.

Udeleženci trgatve 2024

Rado pa se je zahvalil za zaupanje: »Pod mojim vodstvom pripravljamo buteljke, saj je to moj hobi, ki ga z veseljem opravljam.« Župan je z navdušenjem dodal: »Od leta 2015 imamo to protokolarno vino in prejel sem mnogo pohval ter pozitivnih povratnih informacij od tistih, ki so ga prejeli kot darilo. Želim si, da tako tudi ostane.« Ob dobri hrani in pijači ni manjkalo smeha in dobrega razpoloženja in prav vsi so se imeli lepo. Čas trgatve je čas druženja in povezovanja, kajti tudi to je tisto, kar poleg trdega in vestnega dela šteje.

Marjeta Klajnšek

Foto: Marjeta Klajnšek, Ivan Skledar

Vinogradniki zaključili sezono v kleti dvorca Štatenberg

Društvo vinogradnikov Makole je sredi oktobra pripravilo prav poseben dogodek – zaključek letošnjih dežurstev v kleti Štatenberg. Večer, ki je združil poezijo, glasbo, vino in kulinariko, je obiskovalcem ponudil edinstveno doživetje v lepo urejeni vinski kleti na dvorcu Štatenberg.

Člani DVM so se letos posebej potrudili, da je bil zaključek dežurstev v kleti Štatenberg nepozaben dogodek, poln pristnih okusov in prijetnega vzdušja. Zbrane je najprej nagovoril predsednik društva **Hinko Pušaver**: »Dobrodošli v vinogradniški kleti. Nekateri ste bili v njej že večkrat, drugi ste prvič, vsakdo pa je vedno dobrodošel. Z dežurstvi v poletnih mesecih smo končali. Lahko zatrdim, da so bila prijetna, tudi lepo obiskana. Kot predstavnik društva vam lahko povem, da sem obiskal vse dežurne v letošnjem letu in sem bil nad obiskom kleti prijetno presenečen. Velika zasluga za dober obisk gre predvsem mlajšim članom društva. Ta zaključek sezone je idealen trenutek, da si vzamemo čas za sproščen klepet in druženje s prijatelji ob kozarcu dobrega vina.« **Helena Kolar** je najprej prebrala pesem Toneta Pavčka o nepozabnem poznavalcu vina

– enologu Tonetu Zafošniku. Kolarjeva namreč meni, da je prav Zafošnik veliko doprinesel k prepoznavnosti makolskih vin, saj je bil nad njimi kot ocenjevalec izjemno navdušen. Literarni utrinki v izvedbi Helene, Špele in Saše so se dotaknili vseh zbranih, saj so s svojo vsebino slavili lepoto narave, trte in življenja, med njimi je bila tudi pesem o jeseni vinogradnice Dušice Korez. Sproščeno vzdušje je obogatil s kitaro in petjem zimzelenih slovenskih popevk Dušan Videčnik, z njim so zapeli tudi vsi obiskovalci, s harmoniko pa je glasbeni repertoar dopolnil še Denis Jančič.

Obiskovalci so uživali v glasbi, poeziji, dobrem vinu in okusnih prigrizkih, kar je ustvarilo čudovito harmonijo večera.

Marjeta Klajnšek
Foto: Marjeta Klajnšek

Hrana in vino, vino in hrana

Obiskovalci so bili dobro razpoloženi.

»Radost srca in veselost je vino, če se ob pravem času zmerno pije.«

Društvo vinogradnikov Makole je v sodelovanju z občino, PD Anice Černejeve Makole in Društvom gospodinj Makole na Martinovo nedeljo tradicionalno pripravilo krst mošta na trgu v Makolah. Najprej je mošt krstil diakon Janez Ajd, nato je sledil še šaljivi krst v izvedbi folklornikov.

Sivo nedeljsko dopoldne je na trg privabilo manj ljudi kot običajno, pa vendar tradicija je tradicija, tako je bil tudi krst ne glede na število zbranih opravljen. Najprej je blagoslov mošta opravil diakon Janez Ajd in spomnil na svetopisemski zapis, ki pravi: »Radost srca in veselost je vino, če se ob pravem času zmerno pije. Glavobol, grenkost in sramoto pripravi vino, ki se pije v prepiru in jezi. Pijanost je past za nespametnega, slabi moč in zadaje mnoge rane. Bog pa je dal vino, da bi ga pili z modrostjo in da bi bilo v veselje.«

Ker pri mladem vinu bolj zaleže več kot le ena pomoč, so svojo dodali še folklorniki Prosvetnega društva Anice Černejeve. Slednji so zaplesali in s folklornim šaljivim krstom očistili mošt vseh nečistoč ter ga spremenili v vino. Krst je vodil Franc Skledar, kletar Franček Kolar pa se je zavezal, da bo novo nastalo vino pravočasno pretakal in zanj skrbel, da mu ne bo ušlo z vajeti. Župan Makol Franc Majcen je kot boter vinu zaželel, naj postane in ostane po krstu na pogled, po vonju in okusu dobro, sveže, lepo dišeče, polnega okusa in najboljše harmonije.

Kot se za prazničen dogodek spodobi, so vsi skupaj botru, kletarju in »krščencu« nazdravili z vinom Društva vinogradnikov Makole, v drugo roko pa prijeli prigrizek, ki so ga pripravile članice Društva gospodinje Makole.

MV

Foto: Mojca Vtič

Delovna pokušina vin letnika 2024

Društvo vinogradnikov Makole je v začetku decembra priredilo tradicionalno delovno pokušino vin letnika 2024. Dogodek je vodila priznana strokovnjakinja Tadeja Vodovnik Plevnik, ki je z dolgotnimi izkušnjami in strokovnim pristopom poskrbela za kakovostno oceno letošnjega pridelka.

V uvodu je Vodovnik Plevnikova, specialistka za vinarstvo in pridelavo sadjevca pri KGZS – Zavod Maribor, podala splošno oceno pridelave letošnjega vina. »Letošnje pridelovalno leto je bilo znova zelo zahtevno. Začelo se je s spomladansko pozebo, pojavljala so se neurja s točo, ki so vplivala na slabši razvoj in dozorevanje grozdja. Tako je bila potrebna selektivna trgatav – odbira in ločevanje grozdja in skrbna priprava mošta na vrenje, nato pravočasen pretok in primerno žveplanje. Verjamem, da ste mlado vino že vsaj dvakrat pretočili. Velja tudi, da vino redno pokušamo – z ustreznim kozarcem in primerno temperaturo, pri čemer ugotavljamo senzorično stanje vina, ki zajema bistrost, barvo, vonj, okus in harmoničnost. Redno kontroliramo vsebnost prostega žvepla v vinu.«

Udeleženci delovne pokušine letnika 2024

Tadeja Vodovnik Plevnik, univ. dipl. inž. kmet., in predsednik DV Makole Hinko Pušaver

Pokušina je ponudila priložnost vsem vinogradnikom in ljubiteljem vina, da preverijo stanje svojih vin ter pridobijo strokovne nasvete za nadaljnjo nego in izboljšanje kakovosti. Na dogodku je bilo pregledanih 37 vzorcev vina. Poleg strokovnega pregleda so imeli udeleženci tudi priložnost za degustacijo vseh vzorcev, kar je omogočilo primerjavo in izmenjavo mnenj med prisotnimi. Takšna srečanja imajo v Makolah dolgoletno tradicijo in igrajo pomembno vlogo pri povezovanju vinogradnikov ter dvigovanju kakovosti lokalnih vin.

Dogodek je kot vsako leto pritegnil veliko zanimanja med vinogradniki, saj poleg ocen nudi tudi izobraževalno noto. Predsednik društva **Hinko Pušaver** je ob tako velikem odzivu članov na glas razmišljal, da bo društveni prostor postal premajhen za takšne in podobne dogodke, saj je bil napolnjen do zadnjega kotička.

Letnik 2024 se že na tej zgodnji stopnji kaže kot obetaven, kar nakazuje na bogato vinogradniško leto, polno vrhunskih pridelkov.

Marjeta Klajnšek

Foto: Marjeta Klajnšek

Srečanje lovcev na tradicionalnem kostanjevem pikniku

Lovska družina Makole je sredi jeseni priredila tradicionalni kostanjev piknik. Dogodka se je udeležilo več članov lovske družine in njihovih bližnjih, ki so skupaj uživali v sproščeni druženju, ob dobri hrani, igrah in tekmovanjih.

Obiskovalce je najprej pozdravil vonj po sveže pečenem kostanju, ki je vabil k druženju in sprostitvi, na žaru pa so se peklo različne mesne dobrote. Organizatorica prireditve je bila Marinka Stojnšek, Sašo Veilguni in Drago Stojnšek pa sta bila njena pomočnika. Skupaj so pripravil izjemno ponudbo dobrot, kot je na lovskih prireditvah navada. Udeleženci so ob hrani in pijači izmenjevali lovske zgodbe in nasvete, se pogovarjali o preteklih uspehih ter načrtovali nove lovske podvige. Eden od vrhuncev dogodka je bil seveda strelski del. Lovci so svoje spretnosti preizkusili v streljanju z malokalibrsko puško in na glinaste golobe.

Lovci so mirnost rok in natančnost preizkusili na strelišču.

Najboljši strelci so si prislužili pohvale. Poleg strelskih veščin je bilo nekaj prostora tudi za klasične družabne igre. Tradicionalni kostanjev piknik tako vsako leto ohranja in utrjuje pomembne vezi med člani LD Makole ter skrbi, da se vrednote lovstva in naravovarstva prenašajo na mlajše generacije.

Piknik se je zaključil v sproščeni vzdušju, polnem veselja in novih zgodb, s katerimi bodo lovci lažje preživeli prihajajoče hladne mesece in se pripravili na nove lovske dogodivščine.

Marjeta Klajnšek
Foto: Marjeta Klajnšek

Silvo Pušaver in Srečko Šket sta se pomerila v kartah.

Društvo gospodinj Makole pripravilo prijeten nedeljski popoldan

Društvo gospodinj Makole je tretjo nedeljo v oktobru organiziralo prijetno druženje za občane, ki je potekalo v topleni in prijateljskem vzdušju. Prizadevni člani društva so se znova izkazali s svojo gostoljubnostjo in skrbno pripravljeno pogostitvijo.

Obiskovalce, ki so se namenili na jesensko druženje v prostore Društva gospodinj Makole, je najprej pozdravila jesenska dekoracija Tinke in Tanje, nato pa domača jedila izpod rok članov društva. Društvo je vse pogostilo z bogato obloženimi kruhki, domačim pecivom ter seveda domačim vinom, sokovi in

kavo. Pekli so tudi svoje znamenite palačinke z domačimi sestavinami, obogatene z domačimi marmeladami. Posebno presenečenje je pripravila Dragica Krapše, ki je zbranim častila torto za prvo jesensko druženje. Dogodek je bil več kot zgolj priložnost za pogostitev – bil je trenutek za krepitev medsebojnih

vezi in izmenjavo novic ter za pogovore med znanci in prijatelji.

Predsednica Društva gospodinj Makole Vida Krapše je bila nad vzdušjem na srečanju zelo zadovoljna. Člani društva so celotno pogostitev opravili v lastni režiji, za kar niso želeli sprejeti nobenega pro-

stovoljnega prispevka obiskovalcev in tudi društvene blagajne niso obremenili. Dogodek je bil lep uvod v jesenske dni.

Marjeta Klajnšek
Foto: Marjeta Klajnšek

Vida in Dragica pred torto ob prvem jesenskem druženju

Zadovoljni obrazi ob domačih dobrotah

Adventni izlet Društva gospodinj Makole v čarobni Varaždin

Prvo soboto v decembru so se člani Društva gospodinj Makole s simpatizerji društva zbrali na nepozabnem adventnem izletu v Varaždin.

Udeleženci izleta so se domov vrnili z neprecenljivimi spomini.

Poln avtobus navdušenih udeležencev je poskrbel za prijetno druženje, ki je bilo obarvano s kulinariko, kulturo in prazničnim vzdušjem. V Varaždinu je potekal voden ogled baročnega mestnega jedra, muzeja in številnih znamenitosti, ki je v večernem sijaju lučk razkril še bolj čarobno podobo.

Za organizacijo izleta je poskrbela predsednica društva Vida Krapše, ki je s svojo predanostjo in izjemnim občutkom za želje članic poskrbela, da je bil dan popoln. Njena skrb za vsako podrobnost od prevoza, vodenih ogledov do skrbno izbrane malice in kosila je navdušila vse udeležence.

Marjeta Klajnšek
Foto: Marjeta Klajnšek

Letna pregledna likovna razstava KUD-a Forma viva Makole v domu krajanov

KUD Forma viva Makole je v poletnih mesecih pripravil letno razstavo slik slikark in slikarjev, članov likovne sekcije z gosti, ter razstavo fotografij ob uvodni prireditvi 22. Forma vive Makole – Dežno 2024. Razstava je bila na ogled od meseca julija do avgusta.

Razstavljali so: **Bernardina Neda Paj, Ivan Skledar, Marija Krošel, Alojzija Jus, Drago Kopše, Silvija Verovnik, Ervin Dvoršak, Dušica Kores, Marko Okorn, Stanislav Lukič, Katja Mikložič, Franc Krajncič, Maksimiljan Sternad – Milč, Erna Ferjanič, Drago Božičnik, Dragica Petek, Bojan Bohak, Stanka Golob, Lojze Kalinšek, Edita Mulej in Milan Sternad.**

V domu krajanov v Makolah so pripravili posebno umetniško razstavo, kjer so bila predstavljena dela 20 članov likovne sekcije KUD-a Forma Viva Makole skupaj z izbranimi gosti – slikarji, ki so se vsaj enkrat

KUD Forma viva ima novo turistično pridobitev za razvoj turizma v Makolah. V Dežnem je bila postavljena informacijska tabla, ki jo dopolnjujeta urejena okolica in klopca. Ivan Dvoršak se zahvaljuje vsem, ki so pri tem projektu pomagali, predvsem pa gre zahvala Silvu Beletu in Janu Pomerju.

Foto: Ivan Dvoršak

Milan Sternad premore izjemno zbirko fotografskih utrinkov dveh desetletij Forma vive Makole

Gore Marije Krošel in Dekle Alojzije Jus

udeležili Mednarodnega simpozija Forma viva Makole v obdobju od 2003 do 2023. Razstava je ponujala priložnost za vpogled v bogato in raznoliko ustvarjalno produkcijo, ki jo je navdihnil dve desetletji trajajoč simpozij. Na razstavi so bile predstavljene slike v različnih tehnikah, vključno z oljem, akrilom in slikami, narejenimi s slovenskimi peski. Poleg slikarske razstave je bila na ogled tudi izjemna zbirka fotografij Milana Sternada, ki so prikazovale kiparje v njihovem ustvarjalnem procesu.

Obiskovalci so tako lahko doživeli dvojni umetniški užitek: slikarska dela in vizualne zgodbe o kiparjih pri delu.

**Marjeta Klajnšek
Foto: Marjeta Klajnšek**

Uradna otvoritev 22. Forma vive Makole v Rogaški Slatini

V začetku septembra je v prelepem ambientu Zdraviliškega parka pred Anino galerijo v Rogaški Slatini potekala uradna otvoritev 22. Forma vive Makole – Dežno 2024.

Uradna otvoritev 22. Forma vive Makole – Dežno 2024, obenem pa tudi odprtje kiparske in slikarske razstave v Anini galeriji.

V okviru dogodka je bila predstavljena veličina Simpozija Forma viva Makole, ki je skozi leta ustvaril edinstveno transverzalo umetnosti.

Forma viva Makole so tudi letos obogatili spremljalni dogodki. Tako so v sodelovanju z Zavodom za turizem in kulturo Rogaška Slatina pripravili otvoritev Forma vive s predstavitvijo vseh letošnjih udeležencev ter odprtjem razstave kiparjev in slikarjev Andreja Pinteriča, Marka Okorna, Marjana Crničiča in Leopolda Mavsarja.

Sledil je kulturni program, ki sta ga oblikovali pesnici Danijela Dacinger in Romana Ana Borc (članici dramsko-recitatorske sekcije KUD Forma viva Makole),

Društvo vinogradnikov Makole je na uradni otvoritvi 22. Forma vive Makole v Rogaški Slatini postreglo z dobrim makolskim vinom.

le), zapela sta zakonca Zdenka in Andrej Pinterič, nastopil pa je tudi gledališki igralec Silvo Safran (KUD Forma viva Makole).

Društvo vinogradnikov Makole je postreglo z vinom, pogostitev pa je pripravila ekipa Forma vive. Dogodek je pritegnil številne obiskovalce, med katerimi sta bili tudi skupini članov turističnih društev Lipa Kebelj in Trta Oplotnica, ki sta bili navdušeni nad dogodkom. Prisoten je bil tudi Roman Stegne, direktor podjetja Aluminium Kety Emmi, ki je generalni sponzor dogodka. Na otvoritvi so sodelovali številni člani KUD-a Forma viva, prisoten pa je bil tudi Igor Erker, direktor občinske uprave, ki je v imenu Občine Makole pozdravil vse prisotne.

Marjeta Klajnšek
Foto: Marjeta Klajnšek

SPONZORJI:

Glavni pokrovitelj: Občina Makole

Generalna sponzorja: Aluminium Kety Emmi, d. o. o. in Impol 2000, d. d.

Medijski pokrovitelj: Tednik Panorama

Soudeleženci v programu simpozija: Občina Rogaška Slatina in Javni zavod za turizem in kulturo Rogaška Slatina

Ostali sponzorji in donatorji: Uni Stek–Vlado Pušaver, s. p., Miroslav Kovačič, dr. dent. med., Društvo gospodinj Makole, Društvo vinogradnikov Makole, Alojz Mlaker, vinogradnika Krapše in Plavčak, Zelena turizem Makole, Marta Hajšek in številni krajani Dežnega in Makol.

Občina Makole

aluminium kety
emmi

impol
Aluminium Industry

tednik **panorama**

22. Forma viva Makole – Dežno 2024

Drugo septembrsko soboto je v Parku skulptur na Dežnem potekal dan druženja in ustvarjanja umetnikov. Na letošnjem srečanju so sodelovali štirje kiparji, enaindvajset slikarjev iz dveh držav, pet literatov – pesnic in trinajst učencev iz štirih osnovnih šol.

Vodja organizacijskega odbora prireditve Ivan Dvoršak je odlično pripravil enodnevno ustvarjalno druženje umetnikov. Sodelujoči kiparji, slikarji in učenci osnovnih šol so se zbirali od osme do devete ure zjutraj. Med zajtrkom so najprej med seboj pokramljali, nato pa so po prevzemu slikarskih platen pričeli ustvarjati. Kiparji so izdelovali skulpture v velikosti do 18 centimetrov na temo kulturne in naravne dediščine makolskega okrožja. Izbrana skulptura bo služila kot spominek Občine Makole.

Slikarje je vodila slikarka Silvija Vetrovnik, slikarsko delavnico učencev osnovnih šol pa slikar Ervin Dvoršak ob pomoči mentorjev prijavljenih šol. Ustvarjali so v realistični podobi na temo »Makole in življenje Makolčana«. Literati so se zbrali v popoldanskem času. Najprej so se družili ob kavici in si izmenjali izkušnje s tremi članicami Kulturno-zgodovinskega društva Rusalke, ki so kot gostje prišle na zaključno prireditev Forma vive. Literate je vodila pesnica Danijela Dacinger.

Sledil je ogled in ocenitev nastalih umetniških del slikarjev in kiparjev.

Slikarja Franc Krajnčič in Ivan Skledar pri ustvarjanju

Zaključno prireditev je vodil gledališki igralec Silvo Safran in jo zaznamoval s svojim igralskim talentom, karizmo in izkušnjami na odru. Prireditvi je dal poseben pridih dinamike in humorja, saj je večš komuniciranja s publiko in ustvarjanja sproščenega vzdušja. Po himni Forma vive je sledila predstavitev kiparjev, slikarjev, literatov in učencev osnovnih šol. Sledila je podelitev priznanj, posebnih priznanj in kristalnih plaket za najboljše kiparsko, slikarsko in literarno delo – pesem.

Med kiparji je zmagal Marjan Crnič. Organizator je k izboru dodal obrazložitev: »Marjan Crnič je za osnovo uporabil pohorski skrnil. Kamen je obdelan, a delno še vedno surov. Kipar je z minimalnim posegom v kamen dosegel željen učinek. Simbolično je prikazal krajevno znamenitost – rudnik Šega in mu dodal funkcijo, lahko ga uporabljamo kot terilnik za začimbe. Organizator se je odločil, da mu podeli nagrado naj kiparsko delo – spominek Občine Makole.«

Med slikarji sta prvo mesto dosegla dva slikarja, in sicer Ivan Skledar in Franc Krajnčič. Za najboljše literarno delo pa je bila izbrana pesem Prisluhni avtorice Romane Ane Borc. Pesem govori o naravi in povezanosti z njo.

Vsi udeleženci so prejeli priznanja in nagrade, ki jih je podeljeval predstavnik Občine Makole, občinski svetnik Vili Mesarič. Zmagovalci pa so prejeli še kristalne plakete. V kulturnem programu so se s svojimi deli predstavili vsi udeleženi literati – pesniki.

Vsi sodelujoči 22. Forma vive Makole – Dežno 2024

**Marjeta Klajnšek
Foto: Marjeta Klajnšek**

Makolčani v Beneški laguni

Folklorniki PD Anice Černejeve Makole smo tudi letos ponesli našo kulturno dediščino in kulturni utrip kraja izven slovenskih meja. Po gostovanju v Albaniji pred dvema letoma in po lanskem nastopu v Vinikovcih na Hrvaškem smo letos v začetku oktobra zaplesali, zapeli in zaigrali v italijanskem obmorskem letovišču Lido di Jesolo v Beneški laguni. Bili smo del pisane družine kulturnikov iz vse Slovenije. V sklopu festivala Slovenija In – Slovenija v Beneški laguni 2024 se je predstavilo 35 društev, ki ustvarjamo na področju kulture. Nastopajočih nas je bilo okrog 800.

Prva točka na razporedu gostovanja pa so bile Benetke. Svet v malem. Obiskovalci smo bili od povsod, različnih kultur, narodnosti in stilov oblačenja. Eni v visokih dežnih škornjih (da, deževalo je), drugi so se z vrečkami preko čevljev borili z mokroto, spet tretji so kar v japonkah koračili po vodi, ki se je stekala iz žlebov in bruhala iz jaškov na beneške ulice. Izpod dežnikov smo si ogledali mostove, ki povezujejo mesto, pisane in bogato okrancljane zgradbe, ki letno privlačijo več kot 30 milijonov turistov, pred popolno močjo pa zavili v gostilno (kjer so cene več kot dvakratnik naših). Po ogledu mesta na vodi (in v vodi) smo se odpravili do našega gostujočega kraja – Lido di Jesolo. Okrog 16 kilometrov peščenih plaž, hotel pri hotelu, večina že z zaprtimi roletami na oknih, ki so v začetku oktobra oznanjale konec turistične sezone. Toda deževno vreme in sivina dneva, pa tudi dokaj žalosten pogled na sicer obljudeno letoviško mesto, nas

ni potrlo. Čakali smo noč, ki ima, kot pravijo, svojo moč. Po večerji, ko smo že mislili, da bo na meniju le solata (tako je izgledalo na prvi pogled) in makaronih, je namreč sledilo druženje na hotelskem hodniku. Najprej ena harmonika, nato še druga, pa tretja, od nekje še klarinet in naša kontrabas ter violina. Petje, ples, veselje in prehitro ura, ki je naznanila konec druženja.

Naslednji dan je bil festivalski dan, ki se je začel z uvodnimi koncerti v cerkvi v centru mesta. Klopi smo zasedli slovenski ljubiteljski kulturniki in prisluhnili našim sonarodnjakom. Tri ure programa, pa je bil že popoldan in končno tudi sonce. Malica iz avtobusa – galska miza na pločnik in je nekako šlo do večerje. Nato pa naš nastop, ki smo ga z nekaj predstavtvi ur in prilagajanjem programa zaradi vremena vendarle dočakali. Nastopili smo s spletom Preljuba ti soseda, ki ga je pred leti oblikoval naš vodja Franci Skledar. Mirno in brez lažne samozavesti ter samohvale lahko rečemo, da je uspel. Uspeli smo namreč nasmejati naše sonarodnjake (domačinov ali turistov je bilo resnično za vzorec), in sicer z igro, doživetostjo, pristnostjo – z zgodbo. Folklorno društvo Holmec, ki deluje v občini Prevalje na slovensko-avstrijski meji, nas je še isti večer povabilo na prireditev k njim na Koroško. Obljubili so nam pijačo, jedčo in bojda tudi kritje dela prevoznih stroškov. Prepričali so nas že s prvo besedo. In ravno druženje je bistvo festivala, vsaj mi menimo tako, in glede na ponovitev dogodkov prvega večera tudi ostale skupine. Ponovno najprej ena harmonika, nato dve, tri, klarinet – in za nameček še pihalna godba. Makolčani smo zaigrali, zaplesali, zapeli, nazdravili s Korošci – FD Holmec in Pihalnim orkestrom Talum Kidričevo. Tisti, ki so že šli spat, so se vrnili. »Ne moremo spati,« je dejala ena izmed povratnic, pa ne z jezo, temveč z nasmehom na ustih. Vrtelo se je dobesedno mlado in staro, staro z mladim ... Lepo je bilo in še en dokaz več, kako slovenska pesem in ljubiteljska kultura nasplah povezuje.

Mojca Vtič

Foto: Arhiv društva

V Beneški laguni so zaplesali, zapeli in zaigrali zgodbo Špela Pušaver, Franci Skledar, Mateja in Nejc Zupanec, Niko Mesarič, Nives Vantur, Mojca Mesarič, Igor Galun, Mojca Vtič, Gregor Aksentijević, Martin Mesarič in po 20 letih tudi Romana Ocvirk. Zagodli pa so Laura Skledar, Matej in Vili Mesarič.

Ogled Benetk – mesta na in tokrat tudi v vodi

Prosvetno društvo Anice Černejeve Makole

– Pridružite se nam

Prosvetno društvo Anice Černejeve bo naslednje leto praznovalo že 70 let obstoja. Prosvetno društvo pa je obstajalo že prej, mogoče že pred 1. svetovno vojno, prav gotovo pa po njej, ko je bila zelo uspešna gledališka skupina, a na žalost priča o tem le nekaj fotografij, ni pa o njej nobenega zapisa. Najbrž je bilo o tem kaj zapisano v župnijski kroniki, a ravno ta del kronike naj bi zgorel med drugo vojno, čeprav tudi to ni zgodovinsko potrjeno. Je pa bila gledališka dejavnost zelo uspešna v petdesetih in šestdesetih letih. Od sedemdesetih let in vse do danes pa društvo premore zborovsko petje, pevce ljudskih pesmi, godce ljudskih viž, folklornike in recitatorje. Pa pogledjmo, kako je dandanašnji.

Mešani pevski zbor Prosvetnega društva vodi zborovodkinje Žane Gajer, ki je s svojo mladostjo in neomajno zavzetostjo prava motivacija za pevce. Veseli smo, da vztraja z nami, kljub temu da smo številčno majhen zbor in se včasih ob vsakodnevnih obveznostih težko dogovorimo za vaje. A nas združuje in pelje naprej veselje do ubranega petja. Repertoar naših pesmi je že kar velik, zborovodkinja Žana pa še vedno izbrska kaj novega in nas opogumlja, da bo šlo, čeprav posegamo po vedno zahtevnejših pesmih. Tako skoraj ni več prireditve na makolskem odru, da ne bi sodelovali, zapojemo pa tudi marsikje izven naše občine. Zato vsi, ki vas mika, da bi zapeli z nami, prisrčno vabljeni.

Tudi **folklorna skupina** je dejavna na raznih prireditvah v domačem kraju in drugod. Skrb za ohranjanje kulturne dediščine naših prednikov je vedno težja, ker se generacije spreminjajo s časom, na katerega ne moremo vplivati. Starejša generacija je v preteklosti še živela z navadami in običaji, ki jih ohranja folklorna skupina in je zanje to podoživljajne mladosti. Pri mlajši generaciji pa je potrebno dobro razložiti, da razumejo, kaj je bilo bistvo teh navad in običajev vsakdanjika v preteklosti. Pri boljšem življenjskem standardu in neodvisnosti drug od drugega so nekatere stvari mlajšim težje razumljive. Pa vendar petje in ples tudi danes združujeta ljudi ob različnih priložnostih, česar se potem spominjamo in

Tradicionalni nastop folklornikov na Andrejevem sejmu

podoživljamo, ko se ponovno snidemo. Rojstni dnevi, poroke, krsti, razni življenjski uspehi, poslavljanje ob različnih priložnostih ..., vse to je še vedno razlog za druženje, a je vse malo drugače kot nekoč. Da pa ne pozabimo, kako je bilo v preteklosti, in s tem utrjujemo svojo kulturno dediščino in identiteto, se je treba malo potruditi. In sodelovanje v folklornih skupinah nudi prav to in še veliko več.

Naša folklorna skupina se trudi ohranjati kulturo, ki so nam jo zapustili naši predniki, že 40 let, vse od svoje ustanovitve. Uspehi in veselje do plesa in petja, bolj ali manj poskočne godčevske melodije, podpora občinstva, vse to nam daje energijo za delovanje. Veseli smo vsakega novega člana, ki se nam priključi in pomaga pri ohranjanju ter prenašanju kul-

turne dediščine na mlajšo generacijo.

Pred časom smo dobili ocenno strokovne komisije s srečanja pevcev ljudskih pesmi in godcev ljudskih viž, ki je ponovno razveselila **godce folklorne skupine**, saj so dosegli regijski nivo kvalitete. Tako so dobili ponovni zagon za svoje delo in delovanje v društvu in folklorni skupini. Uspešni pa so tudi **pevci ljudskih pesmi folklorne skupine**, ki že vrsto let na predvečer svetih Treh kraljev zapojejo trikralsko kolednico skoraj pri vsaki hiši v občini, zapojejo pa tudi ob drugih priložnostih, med drugim skoraj v vsakem spletu folklorne skupine.

Prosvetno društvo premore še eno godčevsko skupino, ki se je poimenovala **Stari mačkoni**. Godci se že dolga leta družijo in

če dobijo povabilo za nastop, se z veseljem odzovejo in s prisrčnim nastopom razveselijo poslušalce.

Društvo pa predstavlja še ena stalnica, in sicer **recitacijska skupina**, ki je eden od stebrov vsake proslave na domačem odru, večkrat pa so se uspešno predstavili tudi izven občine. Recitatorji se za vsak nastop resno in odgovorno pripravljajo, pogosto recitiranje obogatijo z zanimivimi koreografijami ali s slikovno projekcijo. Ob tem je treba poudariti, da jim pri projekcijah, osvetlitvi odra in ozvočenju vedno priskoči na pomoč in izpolni vsako željo Jože Kovačič, za kar so mu zares hvaležni in menijo, da je pravzaprav kar del njihove skupine. Recitatorji s svojimi interpretacijami, ki jih predstavljajo poslušalcem in gledalcem, izražajo razumevanje tako vsebine kot sporočila besedil. Upajo, da se naša okolica zaveda, da s svojimi nastopi bogatijo kulturo, na nevsiljiv način interpretirajo neizumetničen knjižni jezik, hkrati pa z veseljem nastopajo tudi v narečju. Izkazuje-

Mešani pevski zbor je na letošnjem letnem koncertu v začetku junija navdušil.

jo zagnanost, kreativnost, inovativnost in nenazadnje pripadnost svojemu kraju, čeprav jih polovica ne živi več v domači občini.

Prisrčno vabijo v recitacijsko skupino vse, ki imate radi slovensko besedo, narečno ali knjižno, če vas navdušujejo zanimive zamisli, če vam nastopanje ni v breme, če se radi družite, če vam ni škoda časa tudi za sproščen

klepet, ki marsikdaj prinese kako novo, nenavadno idejo za nastop.

Marsikdo reče, da se pri nas na področju kulture bolj malo dogaja, kar pa sploh ne drži. Le na prireditve je treba priti in se na lastne oči in ušesa prepričati, da se marsikaj dogaja.

**Franci Skledar in Helena Kolar
Foto: Mojca Vtič, Milan Sternad**

Veterani Planinskega društva Makole nismo zapečkarji

Makolski planinci veterani smo zelo aktivni, saj smo vsak torek organizirali ali pa se udeležili pohoda, v letu 2024 to pomeni 53 pohodov. V skupino torkovih pohodnikov smo vključeni planinci veterani iz različnih planinskih društev.

Letos smo se večkrat podali na Jakobovo pot, si pri tem izbirali različne trase, pohode pa pogosto obogatili s kulturno-zgodovinsko vsebino. Tako smo si na enem izmed pohodov ogledali ob strokovnem vodstvu ptujskogorsko baziliko. Na delu Jakobove poti, ki vodi skozi Makole, pa sta nas prijazno sprejela in v svoji zidanici pogostila zakonca Rak.

Tudi naši planinci so pripravili vrsto zanimivih pohodov. Zinka in Beno Zager sta pripravila pohod z največ novostmi. Predstavila sta nam dokaj neznano Šaleško dolino. Ta pohod nam je omogočil čudoviti panoramski pogled na goro Oljko, na pogorje Golte z

Boskvcem in dalje na Smrekovec, Uršljo goro, pa na Šoštanj in dolino Velenjskih jezer.

Potepali smo se tudi po domačem Savinskem in se spotoma ustavili pri gostoljubni družini Krošl. Od tod nas je Slavka popeljala proti Majšperku, kjer smo si ogledali razvaline starega majšperškega gradu ter se podali mimo ribnikov in lovskega doma. Bil je zelo lep pohod.

Vsi pa se že veselimo druženja ob zaključku leta, ki bo v mesecu decembru na poljčanskem terenu.

**Jožica Kolar
Foto: Jožica Kolar**

Veterani PD Makole

Odpravili smo se v Jeruzalem.

Zinka in Beno Zager

Dragica in Jože Rak

Planinsko društvo Makole s pohodi za vsakogar

Tudi v drugi polovici leta smo bili makolski planinci zelo pridni in delovni. Izvedli smo skoraj vse ture, pri dveh nam je zagodlo vreme.

Osvojili smo: Stolpnik, Golico, Ljubično, Strelovec, Ojstrico, Krn, Rjavino, Skuto, Triglav, Vrbanove špice, Begunjski vrh, Nanos, Roglo, Sotinski breg in Sestrško jezero. Bili smo tudi v Avstriji (Obir).

V načrtu so še ture na Pohorje, Stolpnik in Boč.

Po poti na Ojstrico

Pozdrav z vrha Triglava

Vsaka tura je posebno doživetje. Čeprav si na nekaterih vrhovih bil že večkrat, je vedno nekaj novega, goro doživljaš vsakič drugače. In vsakokrat prideš domov drugačen, pomirjen, vesel, srečen ...

Bliža se konec leta, mi pa že pridno kujemo načrte za naslednje leto. Naš plan je spet zelo bogat in obsežen, tako da se za vsakega pohodnika kaj najde.

Vsi ljubitelji gora, hribov, narave – vabljeni, da se nam pridružite.

V novem letu pa vse dobro, največ pa zdravja.

Polonca Doberšek

Foto: Arhiv PD Makole

Na vrhu 2532 metrov visoke Rjavine

Skuta je 2532 metrov visoka gora, ki se nahaja v osrčju Kamniško-Savinjskih Alp.

Tradicionalna prireditev Idi na Makole privabila številne obiskovalce

Na praznično nedeljo – mali šmaren – je bilo veselo tudi v Makolah. Turistično društvo Makole je ob pomoči Društva gospodinj Makole in Društva upokojencev Makole pripravilo izjemno lep dogodek Idi na Makole, ki je privabil tako domačine kot goste iz drugih krajev ter povezal ljudi vseh generacij.

Eden od vrhuncev prireditve je bila Makolska kuhna. Obiskovalci so lahko uživali v izjemni ponudbi kulinarčnih dobrot, ki so jih pripravljali člani TD Makole. Za prijetno vzdušje je poskrbel ansambel Zaplet, ki je z živahno narodnozabavno glasbo zabaval obiskovalce, navdušil pa je tudi harmonikar Viki Podjavoršek, ki je zaigral skupaj z ansamblom.

Prireditev Idi na Makole pa ni bila samo glasba in hrana. Posebna pozornost je bila namenjena upokojencem, ki so v sklopu dogodka organizirali druženje na makolskem trgu. Predsednica DU Makole Nada Šket je vesela, da se je na prireditev prijavilo 140 članov, za kar gre zasluga tudi članom upravnega odbora, ki so zbirali prijave za udeležbo na prireditvi. Društvo je svojim članom poravnalo prispevek za hrano.

Poleg tega je bil za vse obiskovalce na voljo turistični vlakec, ki je vozil po slikovitih makolskih poteh. Vožnja je bila še posebej priljubljena med družinami, saj so si lahko na prijeten način ogledali lepote kraja in njegove okolice.

Stojnica Društva gospodinj Makole je ponujala bogato izbiro domačih dobrot. Članice društva, ki že vrsto let ohranjajo tradicijo domače kuhinje, so pripravile širok nabor izdelkov, ki odražajo lokalno kulinarčno dediščino. Največje povpraševanje je bilo po rezancih, ki so jih gospodinjje naredile po starih receptih, in po kruhu iz krušne peči. Otrokom pa so posebej tekmile njihove odlične palačinke. Na stojnicah je bila tudi ponudba zelišč, medu in celo kulinarčne dobrote iz Srbije, ki so nam manj poznane.

Prireditev Idi na Makole je znova dokazala, da so tovrstni dogodki izjemnega pomena za ohranjanje lokalne tradicije, povezovanje ljudi in promocijo kraja. Z odlično kulinariko, glasbo in turističnim vlakcem je TD Makole tudi tokrat pustilo nepozaben vtis na obiskovalce.

Marjeta Klajnšek
Foto: Marjeta Klajnšek

Veselo popoldne

Makolska kuhna TD Makole

Potepanje članov Turističnega društva Makole po Srbiji

Po letnem načrtu TD Makole smo se člani 15. in 16. junija napotili proti Sremu. Že v zgodnjih jutranjih urah je bilo na avtobusu veselo in adrenalin je samo še podžgal našo radovednost in pričakovanja.

Najprej smo obiskali področje sremske fronte iz 2. svetovne vojne, ki je trajala 172 dni. Med umikanjem nemške vojske je padlo kar 30.000 fantov od vsepovsod, tudi Slovencev. Njihova imena so zapisana na zidovih, v muzeju pa so umetniki poustvarili trpljenje staršev, ki so z bojišč odnašali trupla svojih otrok.

Čez dan je bilo zelo vroče, zato nam je prijal postanek v Zasavici, v prav posebnem naravnem rezervatu. Z ladjico smo se popeljali po meandru reke Save, kjer smo občudovali rečne ptice in poslušali razlago o nastanku tega čudovitega parka. V bližnji vasi so nas prijazno sprejeli lastniki izletniške kmetije, kjer smo pred obilnim kosilom sodelovali pri izvedbi njihove slave – to je praznik družinskega zavetnika. Po kosilu pa so nas razvedrili lokalni muzikanti.

Zvečer smo prispeli v čudoviti Šabac, ogledali smo si center mesta in tam tudi prespali. Naslednje jutro smo krenili proti Sremski Mitrovici, kjer je glavni zavetnik sveti Demetrij, po katerem je mesto dobilo tudi ime. Ogledali smo si zelo lepo ohranjene rimske izkopanine takratnega antičnega mesta Sirmium, kjer je bilo rojenih celo pet rimskih imperatorjev, eden izmed njih je bil tudi Konstantin – ustanovitelj Konstantinopela (današnji Istanbul).

Ogled Sremske Mitrovice

Na peš mostu

Uspešen nakup ...

Seveda smo obiskali tudi tržnico in si ogledali drugi najdaljši most za pešce v Evropi, ki povezuje dve Mitrovici, Sremsko in Mačvansko. Utrujeni od nakupovanja in ogledov smo se odpravili proti Fruški gori, kjer smo si odpočili ob kosilu in degustaciji več vrst vina. Družina Deurić nas je povabila tudi na ogled njihove vinske kleti, kjer smo izvedeli, za koliko hektarjev vinogradov skrbijo, katera sadna drevesa vzgajajo, kaj vse pridelujejo, skratka, kako se preživljajo. Največ vina in žganja prodajo v tujino.

V dveh dneh smo videli in doživeli veliko lepega. S pesmijo na ustih smo se popeljali nazaj v Slovenijo.

Sonja Strnad

Foto: Sonja Strnad

Veter ujet v smreke je spremljal TD Makole na izletu

Kljub mrzli nedelji smo se člani TD Makole, 13. oktobra, odpravili na poučno ekskurzijo proti Koroški. Dobra volja, ki vlada v društvu, nas je grela vso pot.

Zajčki so privabili staro in mlado.

Med vožnjo smo po ozki Dravski dolini občudovali Dravo, elektrarne, na eni strani Pohorje, na drugi pa Kozjak. V Podvelki smo zavili v Lehen na Pohorju, kjer smo obiskali 200 let staro kovačijo pri Kovaču, ki je zelo lepo ohranjena s pečjo, mehonom in vsemi takratnimi orodji. Kovačijo kot muzej vodi že četrta generacija. Ob razlagi so nam ponudili številne zeliščne napitke, enega izmed njih imenujejo Rogovilček, (kopriava, meta, melisa), jabolčni sok, za otroke so pripravili lov na skriti zaklad. Ob koncu ogleda smo si lahko z žarečim železom v les vtisnili izbran vzorec.

S Pohorja smo se odpravili na Kozjak, kjer smo se ustavili na kmetiji pri Linci. Vsa družina je vpeta v delo na kmetiji. Naše otroke je najprej privabil zajčnik sredi travnika in ovčke na pašniku. Domači so nas popeljali na gozdno

V središču Kaple

čutno pot, kjer smo občutili bližino dreves, gozdnih trav in uživali v tišini. Vsak izmed nas si je lahko prebral svoj rastlinski horoskop in ugotovili smo, da opis za naše človeške značaje kar drži! Veliko prihodka pa kmetiji prinaša njihova aronija (na višini okrog 800 m) iz katere pridelujejo sok, sirup, žganje, marmelado, jo sušijo in dodajajo k domači skuti in pecivu. Pri kuhi uporabljajo tudi številna druga zelišča, ki jih seveda sami gojijo. Svojo bogato ponudbo in delovanje imenujejo Etnobiotika, saj poleg domačih dobrot tudi ohranjajo domač etno videz kmetije.

Po obilni pokušini smo se odpravili na Kaplo, od koder smo opazovali avstrijske griče. V domači cerkvi Sv. Katarine nas je pozdravil tudi farni župnik, ki nam je skupaj z lokalno vodičko povedal nekaj zanimivosti o Kapli.

Na kmetiji pri Linci smo pokusili domače dobrote.

Ogledali smo si tudi Čumanov muzej, v katerem hranijo številne stare predmete, pohištvo in pripomočke za delo na visokogorskih kmetijah, ki so zaradi odmaknjenosti morale biti samoskrbne. Starejši člani so z veseljem prepoznavali in mlajšim razlagali namen uporabe različnih pripomočkov.

Na koncu vseh ogledov pa je sledilo odlično kosilo, ki so nam ga pripravile Kapelske kmečke gospodinje.

V enem dnevu smo spoznali le košček Koroške, vendar smo se vrnili domov z mislijo na ljudi, ki živijo »nekje zgoraj« odmaknjeno, kljub vsemu pa so zelo delavni in predvsem prizadevni pri ohranjanju kulturne dediščine.

Sonja Strnad
Foto: Sonja Strnad

Ribiško društvo Pečke: društveno tekmovanje Pokal Makol 2024

Ribiško društvo Pečke je uspešno izvedlo ribiško tekmovanje Pokal Makol 2024, ki je potekalo zadnjo avgustovsko soboto na ribniku Štatenberg. Tekmovanja se je udeležilo 21 ribičev, ki so bili kljub vročemu vremenu dobre volje in dobro razpoloženi, pripravljeni pokazati svoje ribiške veščine.

Tekmovanja so se udeležili izkušeni člani društva, ki so uvodoma mesta za ribolov določili z žrebom. Naključna dodelitev mest za lovljenje zagotavlja, da imajo vsi tekmovalci enake izhodiščne možnosti, kar povečuje tekmovalno napetost in zanimivost dogodka. Ko so bila mesta določena, so si ribiči postavili svojo ribiško opremo in vabo za ribe, nekateri tudi senčnike. Tekmovanje je potekalo v sproščenem in prijateljskem vzdušju, kjer so si tekmovalci izmenjavali izkušnje in nasvete, se med sabo pogovarjali in se tudi veselili ulova svojih društvenih tovarišev. Tekmovanje je potekalo od devete do trinajste ure. Večina ulovljenih rib so bili krapi, ves ulov pa so po tehtanju spustili nazaj v ribnik. Prva tri mesta so zasedli najboljši ribiči, ki so prejeli tudi pokal. Tretje mesto je dosegel Bojan Žerak, ki je ulovil 15 kg in 940 dkg rib, drugo mesto je zasedel Silvo Kovačič s 16 kg in 910 dkg. Zmagovalec tekmovanja je postal Slavko Krček – mlajši, ki je z izjemno taktiko in srečo nalovil 17 kg in 960 dkg rib. Po razglasitvi rezultatov in podelitvi pokalov so se ribiči prepustili kulinaričnim užitek, za kar je poskrbel izkušen žar mojster Marjan Vantur, ki je svoje mojstrstvo pokazal z vrhunskimi specialitetami z žara, ki so zadovoljile še tako zahtevne brbončice prisotnih. Predsednik društva **Miran Trantura** je bil s tekmo zadovoljen. »Od 53 čla-

Tekmovalci tekme Pokal Makol 2024

nov društva se je tekme udeležilo 21 članov, kar me zelo veseli. Poleg tekmovanja je dogodek služil tudi kot priložnost za druženje članov društva in izmenjavo izkušenj. Smo povezana skupnost, ki ceni naravo, ribolov in dobre odnose med člani. « je še povedal.

Marjeta Klajnšek
Foto: Marjeta Klajnšek

Zmagovalci tekme dvojic
Ribiči so na praznični dan 15. avgusta izvedli tudi tekmo dvojic, kjer je tekmovalo enajst parov, to je dvaindvajset tekmovalcev. Tekmovanje je trajalo šest ur. Tretje mesto sta zasedla Dušan Mikložič in Franc Valand, drugo mesto Boštjan Križanec in Teo Dobič. Zmagovalca tekme sta bila Milan Sternad in Dejan Hadzalič.

Foto: Dominik Gajser

Prejemniki pokalov: od leve 3. mesto Bojan Žerak, 1. mesto Slavko Krček, 2. mesto Silvo Kovačič.

Tekma za velikega in malega carja

V Ribiškem društvu Pečke smo oktobra izvedli še zadnjo tekmo ribolova za malega in velikega carja. Udeležilo se nas je 21 članov društva. Tekmovanje je potekalo na ribniku Štatenberg, v mirnem in lepem okolju. Ribiška sreča je potekala štiri ure, borili smo se za največjo ribo po kilogramih in najmanjšo po centimetrih. Carja v letu 2024 sta postala Jura Jančič z velikim amurjem, ki je tehtal 10,18 kg, in Boštjan Križanec z malim smučem, ki je meril šest centimetrov. Ribiško društvo je leto zaključilo z druženjem, saj prihaja zima in ribe gredo k počitku.

Dober prijem!

Miran Trantura, predsednik RD Pečke
Foto: Arhiv društva

Carja 2024 sta postala Jura Jančič in Boštjan Križanec.

Nogometaši ŠD Makole krojijo sam vrh 1. MNZ Ptuj

Konec avgusta se je s prvim krogom za ŠD Makole začelo nastopanje v najvišji ligi od obstoja kluba. Po večletnih prizadevanjih smo zgradili močno ekipo z odličnimi medsebojnimi odnosi in primernimi pogoji za delo in razvoj. Trdo delo je obrodilo sadove in po lanskem prvem mestu v 1. medobčinski ligi MNZ Ptuj smo napredovali v najvišjo ptujsko ligo – superligo.

Nova sezona se je začela z nastopom v slovenskem pokalu Union, kjer smo igrali z ekipo iz Markovcev, ki prav tako nastopa v ptujski superligi. To je bil po odigranih prijateljskih tekmah prvi pravi test, ki je v Majšperk prinesel vpogled v nivo višje lige. Tekma je bila dinamična in zanimiva, a izenačena. Po začetnem domačem vodstvu z zadetkom Šketa so Markovčani izenačili in po 90 minutah je bilo neodločeno. Tekma se je odločila po enajstmetrovkah, kjer smo se Makočani bolje znašli (Makole Bar Miha : ŠD Markovci – 5 : 4).

Že naslednji krog pokala je k nam pripeljal ekipo iz druge slovenske nogometne lige, ptujsko Dravo. Čeprav se bili gosti s Ptuja veliki favoriti in so pričakovali lahko zmago, smo njim in gledalcem pokazali, da se z borbeno igro lahko zoperstavimo vsakomur. Hitro v prvem polčasu smo po velemojstrskem zadetku Žige Pekliča povedli in tako šokirali Ptujčane. Rezultat smo zadržali skoraj vse do konca tekme, ampak ob koncu drugega polčasa smo prejeli zadetek in vnovič tekmo končali z neodločenim rezultatom. Znova so sledile enajstmetrovke, ki pa nam tokrat niso bile naklonjene in napredo-

V športnem društvu se zahvaljujem vsem, ki nas podpirate: sponzorjem, občini in predvsem našim navijačem, ki nam na domačih in gostujočih tekmah ustvarjate vzdušje, ki se ga ne bi branile niti ekipe iz višjih lig.

vali so igralci Drave (Makole Bar Miha : Drava Ptuj – 5 : 6).

Po izpadu iz pokala smo se lahko osredotočili samo na ligaški del sezone. Začeli smo odlično in nanizali tri zaporedne zmage proti ekipam Grajene, Gerečje vasi in Središča ob Dravi. Po remiju z Bukovcami se je naša forma malo izgubila. Sledil je prvi poraz z Gorišnico, nato remi z ekipo Tržca in še poraz z ekipo iz Apač. Pa nekaj slabših rezultatih smo proti takrat prvouvrščeni ekipi iz Ormoža zmagali na njihovem igrišču in začeli spet dvigovati svojo formo. Tako smo do konca jesenskega dela nanizali štiri zaporedne zmage, premagali smo še ekipe Stojncev, Boč Poljčane in Markovcev.

Na polovici tekmovalnega leta smo tik pod vrhom lestvice, s točko zaostanka za prvouvrščeno ekipo Apač.

Tomaž Peterkovič

Foto: Milan Sternad

Športni direktor – Mihael Vantur, trener – Matej Hajšek, pomočnika – Dušan Curk, Goran Sagadin. Zdravniška služba: Boštjan Lešnik

Igralci: Jan Jernejšek, Vid Stojnšek, Borut Šket, Aleksander Grašič, Nejc Vovko, Marko Pislak, Miha Godec,

Žiga Novačan, Marko Motaln, David Rojs, Klemen Stojnšek, Luka Kovačič, Jaka Furman, Nejc Mohor, Žiga Peklič, Tomaž Peterkovič, Luka Kenda, Zal Zanič

Lestvica

Uvrstitev	Št. zmag	Neodločeno	Porazi	Točke
Apače	8	0	3	24
Makole Bar Miha	7	2	2	23
Bukovci	6	4	1	22
Ormož	7	0	4	21
Stojnci	7	0	4	21
NK Boč Poljčane	5	2	4	17
Središče	5	2	4	17
Grajena ANpro	4	2	5	14
ŠD Gerečja vas	3	3	5	12
ŠD Gorišnica	3	1	7	10
ŠD Markovci	2	0	9	6
Tržec	0	2	9	2

Tek Slovenske vojske Štatenberg 2024

Na letošnjem teku v okolici dvorca Štatenberg je sodelovalo 100 pripadnic in pripadnikov SV, ki so potrdili dobro pripravljenost.

Na Štatenbergu je tudi letos potekal tradicionalni že 31. tek Slovenske vojske, ki predstavlja prvenstvo Slovenske vojske v teku na 10 kilometrov.

Na dogodku se je zbralo več kot 100 pripadnikov Slovenske vojske iz vseh regij Slovenije, prav tako pa so imeli možnost sodelovanja tudi upokojeni pripadniki SV. Tekmovanje, ki ga že vrsto let organizira 72. brigada SV iz Maribora, je postalo ena izmed najpomembnejših športnih prireditev za pripadnike Slovenske vojske.

Začetki tega teka segajo v učni center Slovenska Bistrica, kjer je pred 31 leti atlet in trener Ladislav Mesarič

postavil temelje za ta dogodek ter vrsto let skrbel za njegovo izvedbo in promocijo športa med vojaki. Start in cilj sta vsako leto postavljena na osrednjem prizorišču pri dvorcu Štatenberg, kar dogodek še dodatno popestri z edinstveno kuliso. Trasa teka je speljana po slikovitih obronkih Haloz skozi Makole. Najhitrejši

tekači so za športni dosežek prejeli tudi medalje in pokale, ki sta jih podelila polkovnik 72. brigade SV Gregor Hafner in župan Makol Franc Majcen.

Marjeta Klajnshek
Foto: Arhiv Slovenske vojske

ATV Haložani – Panoramska vožnja s štirikolesnik

Zadnjo soboto septembra so se ljubitelji adrenalina in čudovitih razgledov zapeljali po edinstveni panoramski poti s štirikolesniki, ki jo je organiziral na novo ustanovljeni ATV klub Haložani, ki ima že 245 članov. Dogodek se je začel pri Baru Lovrek, kjer se je tudi končal. Vmes je potekala slikovita in razburljiva vožnja s štirikolesniki skozi čudovito pokrajino Haloz in okoliških krajev. Petdeset udeležencev iz vseh koncev Slovenije, največ jih je bilo seveda iz okolice Slovenske Bistrice, je bilo navdušenih nad vožnjo v tem delu Slovenije.

Zbrali so se na parkirišču Bara Lovrek, kjer je potekalo prisrčno snidenje članov kluba. Dobro obloženi kruhki, ki jim jih je za dobrodoščilo pripravila Duška Berglez, so bili za vse prijetno presenečenje. Prisotne sta pred startom pozdravila organizatorja vožnje – **Boštjan Amon in Boštjan Mezgec**.

Trasa je udeležence vodila skozi nekaj najbolj prepoznavnih znamenitosti v regiji. S štirikolesniki so se podali proti Makolam, nato so zavili proti rudniku Šega in jami Belojači. Mnoge je jama zelo navdušila, saj so lahko videli pravi kraški svet v malem. Od tam jih je pot vodila na Boč, kjer so se največji navdušenci podali na vožnjo po goloseku, drugi so si pa v domu privoščili krajši počitek. Nato so krenili proti Rogaški Slatini, kjer jih je očaral stolp Kristal in njegova razgledna ploščad, naprej pa proti Rogatcu in Donački gori. Vsi ti kraji so že sami po sebi priljubljene turistične točke, panoramska vožnja pa je ponudila še bolj pristno doživetje, saj so udeleženci uživali v vožnji po naravnih poteh in razgibanem terenu.

Med vračanjem so si nekateri ogledali, drugi pa tudi preizkusili progo Tima Gajserja, ki jo uporablja naš večkratni svetovni prvak v motokrosu za trening. Ta del je še posebej pritegnil tiste, ki so ljubitelji hitrih in tehnično zahtevnih terenov. Po končani panoramski vožnji, ki je trajala več ur in je bila polna nepozabnih razgledov, adrenalinskih trenutkov in no-

Boštjan Mezgec in Boštjan Amon, organizatorja vožnje

vih prijateljstev, se je karavana vrnila nazaj k Lovreku, kjer je sledil zaključek dogodka ob dobri hrani in pijači. Udeleženci so si izmenjali vtise in že kovali načrte za prihodnja srečanja. Nad izborom panoramske vožnje so bili prav vsi navdušeni. Organizatorja dogodka, Boštjan Mezgec in Boštjan Amon, sta se izkazala s svojo izjemno organizacijo, saj je vse potekalo brezhibno.

Že zdaj se vsi veselijo prihodnjega srečanja, ki bo gotovo prineslo nove pustolovščine in še večji krog ljubiteljev štirikolesnikov.

Marjeta Klajnshek

Skupinsko fotografiranje pred Barom Lovrek

Dnevi poezije in vina na dvorcu Štatenberg

Dnevi poezije in vina je prepoznaven mednarodni pesniški festival, ki že 27 let združuje pesniško besedo in promocijo kakovostnih slovenskih vin. Nosilka festivala je založba Beletrina. Že drugo leto zapored je v mesecu avgustu enega izmed dogodkov gostil dvorec Štatenberg v sodelovanju s Knjižnico Josipa Vošnjaka Slovenska Bistrica in Društvom vinogradnikov Makole. Prireditve je vodila Patricija Breznikar, direktorica knjižnice.

Pesniki Andreja Vidmar, Jacek Dehnel, Artis Ostups, prevajalec Matjaž Jamnik, voditeljica Patricija Breznikar

Svoje pesmi so predstavili trije pesniki, in sicer dva gosta iz tujine, **Jacek Dehnel** iz Poljske in **Artis Ostups** iz Latvije (njune pesmi je prevedel **Matjaž Jamnik**), ter gostja iz Slovenije **Andreja Vidmar**, Matjaž Jamnik iz Beletrine je bral prevode pesmi gostov iz tujine, večer pa je z glasbo obogatila **Olga Ulokina**.

Poezija, ki so jo predstavili Jacek Dehnel, Artis Ostups in Andreja Vidmar, je v čarobnem ambientu viteške dvorane dvorca Štatenberg zasijala v polnem sijaju. Številni obiskovalci so ob poslušanju njihovih del uživali. Sledilo je druženje v kleti Društva vinogradnikov Makole, kjer so vsi prisotni na srečanju uživali tudi v izbranih vinih makolskih vinogradnikov, kar je ustvarilo popolno harmonijo med umetnostjo in užitkom. Mnogi so si ogledali tudi dvorec, ki jim ga je predstavil Franc Kociper. Dogodek je tako ponovno dokazal, da je literarni festival Dnevi poezije in vina praznik kulture, ki povezuje ljudi iz različnih koncev sveta skozi moč besede in okusov.

Marjeta Klajnšek
Foto: Marjeta Klajnšek

23. regijska likovna kolonija na dvorcu Štatenberg

Dvorec Štatenberg je v septembru ponovno zaživel v duhu ustvarjalnosti in umetniškega navdiha. V organizaciji Zveze kulturnih društev (ZKD) občin Makole, Poljčane, Slovenska Bistrica je potekala enodnevna likovna kolonija pod strokovnim vodstvom Jožeta Foltina, priznanega umetnika in pedagoga.

Kolonije se je udeležilo 24 likovnih ustvarjalk in ustvarjalcev. Za organizacijo in brezhiben potek kolonije pa je letos prvič poskrbela tajnica ZKD Marija Bračič, ki je v tej funkciji pred nekaj meseci nasledila Darjo Belič.

Letošnja tema ustvarjanja je bila Mozaiki življenja. Udeleženci so tako skozi različne slikarske tehnike, od klasičnega olja in akrila na platnu do sodobnih mešanih tehnik, raziskovali različne teme, s svojimi deli pa prikazali, kako se drobni trenutki, spomini,

Blaž Gregorič, Štefka Skledar, Marija Bračič in Jože Foltin

izkušnje in odnosi prepletajo in sestavljajo bogato tkanino življenja. Mozaiki, tako dobesedno kot v prenesenem pomenu, so se pojavljali v različnih oblikah – od klasičnih upodobitev do sodobnih, abstraktnih interpretacij. Dela, ki so nastala, pa so izrazito odražala teme, kot so medsebojni odnosi, življenjske poti, spomini ter lepota in minljivost narave. »Navdušen sem nad nivojem ustvarjalnosti, ki so ga pokazali udeleženci. Dvorec Štatenberg je resnično inspirativen prostor, kjer zgodovina sreča sodobnost, kar se odraža tudi v delih, ki so nastala tukaj,« je dejal Foltin, strokovni vodja kolonije. Ob tem je poudaril, da je tema Mozaiki življenja umetnikom ponudila veliko možnosti za izražanje: »Vsak umetnik je pristopil k temi na svoj način, kar je ustvarilo izjemno raznolikost v delih. Mozaik ni le tehnika, temveč tudi metafora za življenje – iz drobcev izkušenj sestavljamo celoto, ki je večja od vsote svojih delov.« Ob zaključku so vsi udeleženci dobili priznanje za ustvarjanje, ki sta jim ga podelila predsednik ZKD Blaž Gregorič in predstavnica Občine Makole, svetnica Štefka Skledar. Sledilo je

Udeleženci kolonije s predsednikom ZKD Blažem Gregoričem in tajnico Marijo Bračič

presenečenje. Udeleženka kolonije Mojca Šipek, ki je predsednica Kulturno umetniškega društva Grofje Koroške, je pripeljala štiri člane, oblečene v dvorna oblačila, ki so s svojo predstavo navdušili, predvsem pa so bili presenečeni nad vedeževalko s Koroške, ki je brezplačno »šlogala« tistim, ki so želeli.

Udeleženci so bili z organizacijo zelo zadovoljni, še posebej so bili navdušeni nad ažurnostjo in sproščenostjo organizatorjev kolonije. Ustvarjena dela so bila razstavljena v Knjižnici Josipa Vošnjaka v Slovenski Bistrici od 9. septembra do 11. oktobra 2024.

Marjeta Klajnshek
Foto: Marjeta Klajnshek

Pomembno je, da otroci znajo zašiti gumb, zakrpati luknjico

Na pragu jeseni je v Slovenski Bistrici na območju nekdanjega Crouzeta brnel šivalni stroj Simone Kitak, Katarina Vovk pa se je med otroki na delavnici sprehajala v grajski obleki. Makolčanki sta se namreč odzvali povabilu Petre Pristovnik, muzejske pedagoginje, ki je za otroke pripravila delavnico šivanja, na kateri je bila v ospredju moda 18. stoletja.

Otroci so na delavnici izdelovali mošnjičke, pokrivala, značilna za 18. stoletje, šivali so gamaše ..., ob delu pa vidno uživali. Nad spretnimi prstki je bdela Simona Kitak, ki je poudarila pomen osnovnih znanj šivanja. »Pomembno je, da se otroci naučijo prišiti gumb, zakrpati luknjico. Gre za učenje za življenje, obenem pa tudi z majhnimi popravili lahko podaljšamo življenjsko dobo oblačil, torej da ne bo nekdo zavrgel majice ali hlač zaradi odtrganega gumba.« Simona je na delav-

nici sodelovala na pobudo Petre Pristovnik in pravi: »Lepo in prijetno je, ko nekdo od drugod prepozna tvoje znanje, sliši tvoje ideje.«

Organizatorica delavnica je bila Slovenjebistričanka Petra Pristovnik, ki je delovno druženje organizirala v okviru projekta Hub in. »Povezala sem modo in kulturno dediščino, obenem pa uresničila študentske sanje, saj sem vzpostavila sodelovanje med neke vrste muzejsko tematiko in otroki – šolo. Občutek je odličen,

najbolj pa mi je všeč, da so otroci prišli nasmejani, da so zavzeti za ustvarjanje.« In zakaj moda 18. stoletja? »Nekdaj so imela oblačila večjo vrednost, ljudje so bili pozorni na detajle, oblačilo so tudi večkrat preuredili, da so ga lahko nosili dalj časa. Oblačila so žal izgubila vrednost in kakovost, tako danes kupujemo oblačila za nekaj evrov, nato pa jih prehitro zavržemo.« Na delavnici je sodelovala še Natalie Vasilyeva, mojstrica zgodovinskih kostumov, ki skupaj z možem Aleksandrom ustvarja na Ptuju.

Mojca Vtič

Foto: Petra Pristovnik

Šiviljska delavnica na dvorišču nekdanjega Crouzeta je bila dobro obiskana, nad spretnimi prstki otrok pa sta bdeli tudi Katarina Vovk in Simona Kitak (od leve).

Čmrlji na potepu

Ljubitelji Tomosovih mopedov, sekcija Etnološkega društva Ložnica – Moped klub Čmrlji Laporje, so jo julija ponovno mahnil na turo z motorji. Že sedmič zapored na panoramsko vožnjo do Kolpe.

Letos se je na eno najlepših panoramskih voženj po poti od Laporja do Kolpe, ki vodi preko Sevnice, Dobja, Planine in Trebelnega nad Novim mestom, odpravilo sedem članov kluba, ki so v štirih dneh doživeli nepozabno vožnjo, ki jo bodo naslednje leto zagotovo ponovili. Čmrlji se na izlet do Kolpe odpravijo vedno po drugi poti, saj tako spoznavajo skrite bisere po Sloveniji. Tudi letos jih je pot vodila skozi slikovito pokrajino Slovenije. Uživali so v čudovitih razgledih, spoznavali bogato kulturno dediščino in se sprostiti v mirnem okolju.

Čmrlji so na panoramski vožnji do Kolpe in nazaj s Tomosovimi mopedi prevozili 477 kilometrov.

V Starem Logu v Trebelnem nad Novim mestom, v slikoviti vasi, skriti med griči jugovzhodne Slovenije, so se Čmrlji srečali s prijatelji, ki so jim pripravili izjemno topel sprejem in odlično pogostitev. Z njimi so spletni nitke prijateljstva, ki jih držijo skupaj že sedem let. Postali so ena velika družina.

Letos so izkusili tudi eno izmed najrazburlivejših aktivnosti, ki jih lahko doživijo v naravi, to je rafting. Med spustom so uživali v spektakularnih razgledih, v čudovitih kanjonih, številnih slapovih. Nepozabna avantura v neokrnjeni naravi, kopanje v izjemno čisti vodi – doživljaji, ki so Čmrlje še bolj povezali. Z adrenalinsko vožnjo, ki je bila polna smeha in novih občutkov, so ustvarili spomine za vse življenje. Tudi panoramska vožnja po Poljanski dolini je na vse naredila globok vtis in nudila motoristični užitek.

Domov so se vračali čez Gorjance in ob reki Krki. Prevozili so 477 kilometrov in njihova vozila so vso pot brezhibno delovala. Prav gotovo jih bo pot tudi naslednje leto peljala do Kolpe, do takrat pa bodo prevozili še številne kilometre po znanih in nepoznanih poteh. Naj bodo vožnje varne.

Marjeta Klajnšek

Foto: Arhiv Čmrljev

Srečanje zakonskih jubilarntov Župnije svetega Andreja

V nedeljo, trinajstega oktobra, je bilo v župnijski cerkvi svetega Andreja v Makolah zahvalna sveta maša za zakonske pare, jubilate. Svečanosti, ki je potekala v organizaciji makolske župnije, se je udeležilo deset parov.

V župnijski cerkvi svetega Andreja je potekala zahvalna sveta maša, posvečena zakonskim jubilarantom, ki so se poročili v makolski cerkvi in prebivajo v Občini Makole, in tudi tistim, ki so se poročili drugje, pa živijo sedaj v makolski župniji. Med jubilate je bil tudi župan Makol Franc Majcen z ženo Petro. Bila sta prvi par, ki ga je poročil Toni Kmet, potem ko je prevzel župniji Makole in Studenice. Župnik Tomislav Šantak je v pridigi poudaril pomen zakona kot življenjske zaveze, ki zahteva medsebojno podporo, razumevanje in vero. Ob tem je izpostavil vrednote, kot so vztrajnost, spoštovanje, ljubezen, zvestoba, odpuščanje..., ki so ključne za dolgoletno zakonsko zvezo. Med drugim je spregovoril tudi o razvrednotenju družinskega življenja v sodobni družbi in težavo, ker mnogi mladi nepre-

mišljeno vstopajo v zakonsko zvezo. Povedal je še, da so zakonski pari, še posebej jubilate, zgled trdnosti in predanosti, ki sta pomembna tako za župnijsko skupnost kot za širšo družbo. Zakonske pare je blagoslovil in vsakemu paru posebej čestital za obletnico. Po maši je sledilo druženje ob pogostitvi v veroučni učilnici. Seveda so zakonci tudi nazdravili na trdnost zakonskih zvez. Zadonela je pesem in prijetno druženje se je nadaljevalo do poznega popoldneva.

Župnija Makole tako že vrsto let s ponosom ohranja tradicijo srečanja zakonskih jubilarntov in s tem krepi duh skupnosti ter spodbuja hvaležnost za življenje v zakonski ljubezni.

Marjeta Klajnšek
Foto: Marjeta Klajnšek

Makolski jubilate

Diamantna poroka (60 let): Slavica in Mato Sakač, **zlata poroka (50 let):** Franciška in Anton Dolenc, **rubinasta poroka (40 let):** Irena in Martin Kamenssek, **Terezija in Andrej Gaberc, Dragica in Branko Beranič, Marija in Branko Orešič, biserna poroka (30 let):** Marjeta in Franc Potočnik, **Kristina in Jože Galun, kositrna poroka (10 let):** Petra in Franc Majcen, **lesena poroka (5 let):** Mateja in Aleksander Dovar

Prvi koncert Vikija Podjavorška – »Viki je legenda!«

Harmonikar Viki Podjavoršek je dokaz, da se trdo delo, vaja, predanost, vztrajnost vendarle poplačajo. Konec novembra je muzikant, ki živi v Modražah, na meji občin Poljčane in Makole, izvedel svoj prvi koncert. V Domu krajanov v Makolah, ki je resnično pokal po šivih, so ga pri velikem glasbenem podvigu podprli soro-dniki, številni glasbeni prijatelji, znanci, ki jih je v preko 20 letih nastopanja srečal na svoji poti.

Kdor vsaj malce pozna Vikija, ve, koliko truda v primerjavi z ve-čino vloži v igranje frajtonarice in kako neomajna je njegova pre-danost in ljubezen do tega inštru-menta. Pred leti je harmoniki celo posvetil pesem Harmonika je moja ljubica, za katero je besedilo in me-lodijo napisala Vera Šolinc, prired-bo pa sta pripravila Mike Orešar in Miha Kropec. Izdal je še pesem Ne toči solz zame, za obe pesmi pa je posnel tudi videospot.

Za igranje harmonike ga je še kot otroka navdušil stari oče Janez Roršek – Vanč iz Starega Gradu, prvič pa je meh svoje frajtonarice raztegnil pred dobrimi 20 leti, ko je s prihranki in pomočjo mame Mi-lice po več letih varčevanja kupil prvo harmoniko. Igranje diatonične harmonike ja začel usvajati sprva pod mentorstvom Vesne Kidrič, kasneje Darje Gajšek, nato pa v sodelovanju z drugimi glasbenimi prijatelji.

Je muzikant s srcem, ki ima za seboj že številne nastope na raz-ličnih praznovanjih, budnicah, do-godkih, kot omenjeno, pa je konec novembra pripravil prvi samostojni koncert. Poleg Vikija so nastopili še Ansambel Galama, Maruša in Blažka Mlakar, Skupina Gemaj in Ansambel Vkllop, prireditve pa je povezoval Gasilec Sašo – Sašo Dobnik, ki je o Vikiju dejal: »Viki je legenda.« In z njim so se z glasnim aplavzom strinjali vsi obiskovalci.

Viki je namreč eden redkih lju-di, ki ni nikoli slabe volje in je za-dovoljen z življenjem, ki ga živi. V mladosti je končal Lesarsko šolo v Mariboru, kasneje v Šentjurju pri-dobil še poklic mehanika za kme-tijske stroje. Vendar Viki ne opravlja svojega poklica, zaposlen je v podjetju Bodočnost v Mariboru. Občasno izdeluje iz lesa, najraje ptičje hišice in pručke, izdelke pa nato podari. Sicer pa svoj prosti čas nameni igranju harmonike, saj vadi vsak dan, in to najmanj dve

Viki na odru uživa in pravi, da je to občutek, ki ga težko opiše.

šolski uri. Najbolj je zadovoljen, ker ga zelo rada posluša njegovo de-kle Irena, s katero sta skupaj že de-set let. Sicer pa rad igra na raznih dogodkih, kamorkoli ga povabijo in vabijo ga tako Makolčani kot Stu-deničani. Na nastopih uživa. Pravi, da je to občutek, ki ga težko opiše.

MK, MV

**Foto: Timi Krhlanko
in Milan Sternad**

Domačini ocenjujejo, da toliko obiskovalcev, kot jih je bilo na koncertu Vikija Podjavorška, v Domu krajanov Ma-kole še ni bilo.

Srečanje učencev generacije 1981–1989

Na Osnovni šoli Anice Černejeve v Makolah se je 16. novembra 2024 ob 16. uri začela prisrčna obletnica, na kateri so se po 35 letih znova srečali učenci generacije 1981–1989. Dogodek je bil še toliko bolj poseben, ker letos večina teh nekdanjih šolarjev praznuje 50. rojstni dan.

Nekdanje učence je toplo sprejela ravnateljica šole Silvestra Samastur, jim zaželela prisrčno dobrodošlico in jih popeljala skozi prenovljene šolske prostore. Skupaj z njimi je bila tudi nekdanja razredničarka Helena Kolar, vsi zbrani pa so pogrešali tudi drugo razredničarko, Marijo Planinc, ki se dogodka žal ni mogla udeležiti.

Generacija 1981–1989 je bila v primerjavi z današnjimi kar številčna. V šolskem letu 1988/89 je bilo na šoli 288 učencev, danes jih je 160. V tistem času sta bila za vsak letnik po dva razreda, kar je bilo za šolo velik izziv glede na prostorsko stisko, ki jo je tedaj reševal ravnatelj Anton Potočnik. Na obletnici valete, 35 let pozneje, se je zbralo toliko takratnih osmošolcev, da bi skupaj napolnili en ra-

zred. Pred 35 leti jih je bilo v 8. a razredu 17, v 8. b pa 18.

V svojem nagovoru je zdajšnja ravnateljica Silvestra Samastur spregovorila o dolgi zgodovini šole, ki je bila zgrajena leta 1876 in bo kmalu praznovala 150 let obstoja. Med pomembnimi prelomnicami je omenila izgradnjo novega dela šole leta 2009, kar je šoli omogočilo sodobnejše pogoje za poučevanje, in poudarila: »Šola niso le stene. Šola so odnosi, vrednote in skupni spomini.« Udeleženci so si z zanimanjem ogledali prenovljene kletne prostore, računalniško in vse druge učilnice, knjižnico, telovadnico ... in celo nekaj skritih kotičkov, kjer so nekoč puščali odtise svoje mladosti. Po ogledu šole so se nekdanji sošolci odpravili na poko-

pališče, kjer so prižgali svečke na grobovih dveh sošolcev, ki sta na žalost že pokojna.

V bližnjem gostišču pa so ob bogato obloženih mizah nadaljevali druženje. Smeh, spomini in zgodbe so prepletali večer, ko so podoživljali lepe in vesele trenutke iz šolskih dni. Razpravljali so o dogodivščinah, nekdanjih učiteljih in prigodah, ki jih je čas spremenil v dragocena doživetja. Pravijo, da se tako iz srca že dolgo niso smejali. Ker so bili vedno razred akcije, so plesali vse do ranih jutranjih ur. Tega srečanja še dolgo ne bodo pozabili. Obletnica valete je dokaz, da prijateljske vezi, stkanе v šolskih klopeh, ne zbledijo. Kljub letom, ki so minila, ostaja srčnost teh trenutkov večno živa.

Marjeta Klajnšek

Prijateljske vezi, stkanе v šolskih klopeh, tudi po mnogih letih ostajajo trdne.

Generacija 1993/94 po tridesetih letih spet v šolskih klopeh

Letos je minilo natanko 30 let, odkar je generacija učencev in učenk letnika 1986–1994 zapustila osnovnošolske klopi in se razpršila na različne srednje šole, pozneje tudi marsikdo na razne konce Slovenije in celo sveta. Ob tako okrogli obletnici se nam je zdelo primerno, da se končno spet srečamo in skupaj ugotovimo, ali smo vsako leto lepši.

Čeprav so učilnice v devetdesetih letih kar pokale po šivih, ker smo takrat šolo obiskovale številčne generacije, se nas je v avli naše šole 5. oktobra zbralo samo sedemnajst. Naša vodnica po šoli je bila razredničarka takratnega A-razreda Jožica Kaučič, ki nam je najprej razkazala prenovljeno klet z jedilnico, nato smo šli v nekdanjo matematično učilnico, v kateri smo imeli „sedež“ ajeki, in v učilnico za biologijo, kjer so bili takrat glavni bejeki. Na koncu smo si ogledali še knjižnico in telovadnico, res enkratni pridobitvi za našo staro šolo. Odšli smo še na pokopališče in se spomnili tistih med nami, ki jih ni več.

Po uradnem delu srečanja smo se odpeljali do turistične kmetije Ačko, kjer smo se ob hrani in pijači družili še pozno v noč. Preštevali smo, koliko otrok ima kdo, prisluhnili drug drugemu o preizkušnjah z zdravjem, se pomerili v pripovedovanju vicev in najverjetneje smo na koncu ugotovili, da smo kljub zobu časa v pravi luči res vsako leto lepši.

Živa Šorli
Foto: Arhiv

»Sedež« ajekov, nekoč matematična učilnica, danes učilnica slovenščine

Generacija učencev in učenk letnika 1986–1994 z razredničarko Jožico Kaučič

Od vročega poletja do mrzle zime

Letošnje že tako vroče poletje je še dodatno razgrela namera podjetja Stiria Invest o postavitvi več vetrnic na območju Plešivca. Civilna iniciativa proti vetrnim elektrarnam na Boču je zgolj v treh dneh zbrala 590 podpisov in jih predložila županu Francu Majcnu. Pred zbrane občane in številne medije je stopil župan Franc Majcen, ki je na vprašanje: 'Kakšno je vaše stališče, za ali proti vetrnim elektrarnam, gospod župan Franc Majcen?' – odgovoril: »Proti,« in to še enkrat glasneje ponovil. Direktor občinske uprave Igor Erker pa je pred časom še dejal: »Junija smo umaknili točko z dnevnega reda in od takrat občina ni podala nobenega soglasja ali menja.«

Po besedah, kretnjah in vzklikih na zboru občanov pred občinsko zgradbo sredi junija je bilo jasno, da Makolčani ne da ne želijo vetrnic na območju Boča, temveč njihove izgradnje ne bodo niti dopustili. »30 let smo se borili za vodo v bregovih, sedaj jo imamo, ne bomo dopustili, da jo izgubimo,« je dejala ena izmed vaščank.

MV

Heidi Lepej iz Pečk je letos spomladi dobila v dar sadiko buče velikanke. Očitno je, da je na travniku ob gozdu lepo rastla. Jeseni je bila vidna vsem, ki so se sprehodili ali peljali mimo zaselka Sredce. Mami Heidi so pomagali še trije močni, da so velikanke prestavili z mesta rastišča.

Katarina Lepej

Na vrtu družine Kaučič iz Makole je zrastle 10 kg težka buča.

Foto: Osebni arhiv

Micika Drozg iz Stranskih Makol je pridelala več buč velikank. Pretežke so bile za tehtanje.

Foto: MK

Milan Sternad iz Mostečna je vzgojil bučo, ki je tehtala 36 kg.

Foto: MK

Tradicionalna postavitve klopotca v kraju Savinsko. Letos smo ga postavili 15. avgusta pri Cirilu Gajštu. Lepo je bilo.

Mihi Gajšt

V Makolah so se sredi oktobra s plesom, pesmijo in tudi kulinariko predstavili makedonski gostje Zavoda Makole.

Foto: Milan Sternad

Obnovljena brv ponovno povezuje desni in levi breg. Hvala.

Foto: MV

Veselje in tradicija v cerkvi svetega Andreja

Na tradicionalnem miklavževanju v župnijski cerkvi sv. Andreja se je zbralo 65 otrok. Med pričakovanjem Miklavža sta Maja Vtič in Aljaž Lilek zbranim predstavila zgodbo Pismo Miklavžu.

Foto: MK

Spomini

(Iz arhiva Milana Sternada)

Prvi zaposleni v Iskri, fotografija je nastala na Štatenbergu.

Položitev temeljnega kamna za novo tovarno Iskra

Frančka in Tone Dolenc sta obeležila pol stoletja skupne poti

Pred 50 leti sta izrekla svoj da in na isti datum sta letos obeležila svojo zlato obletnico. V teh letih sta skupaj doživela mnoge vzpone in padce, veliko smeha in solz, grenkih in najlepših trenutkov. Skozi vse preizkušnje sta ostala trdno povezana. Dom sta si ustvarila na Franckini domačiji v Mostečnem. V zakonu sta se jima rodile tri hčere: Darja, Mateja in Erika. Podarile so jima štiri vnuke, ki so njuno največje veselje.

Frančka je svoja službena leta preživljala v Tekstilni tovarni v Majšperku in v Iskri v Makolah, delala pa je tudi v gostinstvu. Poleg vloge gospodinje in matere pa je še vedno aktivna na številnih področjih. S petjem bogati makolski mešani pevski zbor, cerkveni zbor, poje pa tudi v skupini Stezice ED Ložnica, saj ji zelo veliko pomeni ohranjanje kulturne dediščine. Bila je tudi članica Društva kmetov Ložnica. Že deset let je vodja Karitasa in s predanostjo skrbi za humanitarno pomoč. Občutek, da je nekomu pomagala, ji prinaša osebno zadovoljstvo in notranji mir, zraven tega ji delo v Karitasu daje priložnost, da vidi svet z druge perspektive in jo dodatno motivira, da nadaljuje s prostovoljnimi deli. Zelo jo pretresejo stiske ljudi in zelo veliko ji pomeni, da jim lahko pomaga. Je pa tudi prava zeliščarka. Z veseljem raziskuje travnike in hribe, kjer poišče različne rastline, ki imajo zdravilne učinke. Frančka namreč verjame, da so zdravilne rastline odličen način za podporo imunskemu sistemu in za zdravljenje blagih zdravstvenih težav. Nabiranje in sušenje rastlin jo povezuje z naravo in ji daje občutek miru ter zadovoljstva. Prisega pa tudi na domače čaje. Sicer pa rada hodi na sprehode in vsako jutro telovadi.

Tone je znan kot prijazen in delaven mož, ki že vse življenje rad pomaga svojim sosedom, sorodnikom in prijateljem. Njegovo srce bije za naravo. Je namreč strasten gobar in lovec, član LD Makole, ki vsak prosti trenutek izkoristi za pobeg v lovišče, kjer se počuti najbolje. Veliko mu pomenijo lovski psi, rad se ukvarja z njimi. Psi mu prinašajo občutek miru in povezanosti z naravo, zato mu je druženje z njimi in skrb zanje pomemben del življenja. Dolga leta je predano opravljal delo kretnika na železnici, se ob delu izobrazil za prometnega tehnika in kot tak dočakal upokojitev. Odkar se je upokojil, igra tudi pikado in rad keglja.

Ko sta bila Frančka in Tone mlajša, sta s prijatelji rada hodila na ples. Tako so sobotne večere preplešali na Štatenbergu, ko pa tukaj niso več prirejali plesov, so plesali v Gostišču Janez in v Tepanju. Sicer pa rada odkrivata nove kraje, gresta občasno na kakšen izlet in ohranjata tradicijo, da si vsako leto, odkar sta skupaj, privoščita dopust.

Ob njuni zlati poroki so se družina, prijatelji in sosede spominjali dragocenih trenutkov, ki so jih sku-

Zlatoporočenca Frančka in Tone Dolenc ter župnik Tomislav Šantak

paj preživeli. Prav vsi so se udeležili svete maše, župnik Tomislav Šantak je blagoslovil prstana in vino, zakonca Dolenc pa sta ponovila zaobljubo kot pred petdesetimi leti. Obred je bil zelo ganljiv in župnikove besede so vsem prisotnim segle do srca. Pri maši so peli cerkveni pevci, po končanem obredu so zapele še pevke Stezice in mešani pevski zbor Prosvetnega društva Anice Černejeve Makole. Šentjanževino, ki so ga ob zlati poroki dvignili na zdravje in v čast zlatoporočencema, je bilo simbol njune skupne poti in želja po zdravju in sreči še v prihodnjih letih. Slavje se je nadaljevalo v gostišču, kjer sta s prijatelji in družino delila spomine, anekdote in smešne zgodbe iz preteklosti, kar je dodatno obogatilo vzdušje in okrepilo vezi, ki so se oblikovale skozi dolga leta, dodatno pa je družbo razgibal harmonikar Denis.

Marjeta Klajnshek
Foto: Marjeta Klajnshek

Vaščani Stranskih Makol presenetili Marijo Drozg

Zadnji oktobrski dan je Marija Drozg, ki jo vsi ljubkovalno kličejo Micika, praznovala častitljivih 70 let. Ob tej priložnosti so ji vaščani pripravili nepozabno presenečenje. Vsi so se zbrali pri njeni domačiji, vsak s svojim darilom, in ji s toplino, smehom in petjem pripravili praznovanje, ki ga ne bo nikoli pozabila.

Micika je odraščala kot kmečko dekle in vse življenje predano delala na kmetiji »Barbekovih« v Stranskih Makolah. Že v mladih letih se ni ustrašila nobenega dela. Vse travnike in bregove so na kmetiji pokosili na roke in Micika je kosila red za redjo kot vsak moški. Pozneje je koso zamenjala s kosilnico BCS. Potrebno je bilo nasiti tri krave, tri prašiče, zajce in kokoši. S kravami, ki so vlekle še lesen voz, je pripeljala domov vse pridelke, na njive pa zvozila gnoj. Spomni se, kako je s kravami tudi orala in pobranala njivo. Veliko lažje ji bilo, ko so kupili traktor. Brez težav je sedla nanj in sama obdelovala zemljo ter skrbela za polja. Micika je na kmetiji pridelala skoraj vso hrano, redila je živino in skrbela za ozimnico, kisala je repo in zelje, v kleti shranjevala solato in druge pridelke. Njena dva vrtova sta vedno bogato obrodila, pridelka je bilo dovolj tudi za sosaščane. Ob kolinah se je pri njih zbrala cela vas in tega kmečkega praznika se je vedno zelo veselila. Sosedje in sorodniki pa so ji dobroto znali tudi vračati. Marija in mož Martin, ki je bil vrsto let zaposlen kot avtobusni šofer, sta namreč s pomočjo sosedov zgradila družinsko hišo, v veliko pomoč jima je bil Micikin brat Viktor.

Marija Drozg uživa tudi pri peki kruha v krušni peči, kjer mimogrede speče tudi kakšno ocvirkovko, ki jo rade volje deli z mimoidočimi. Otroci jo imajo radi, saj ima zraven keksov za njih vedno pripravljeno še kakšno presenečenje – popelje jih na ogled kokoši, mladih muck, zajčkov ...

Ob rojstnem dnevu je Miciko presenetilo kar 25 sokrajanov.

Zakonca Drozg izzive življenja skupaj premagujeta že 44 let, z umirjenostjo in kančkom humorja. Zadnja leta sta prodala krave, obdržala sta samo en vinograd, obdelujeta pa njivo in vrtova. Rada sta na tekočem o dogajanju po svetu, vedno gledata poročila in se zanimata za novice v občini, nepogrešljiva pa sta tudi v svoji vasi.

Ob rojstnem dnevu je Miciko presenetilo kar 25 sokrajanov. Z veliko leseno rožico in vsak s svojim darilom so jo ganili do solz. Sosesta Vanja in svakinja Jožica sta ji spekli torto. Ona pa jih je pogostila z dobrotami, ki jih je sama pripravila. Ker je bilo lepo vreme, so sedli za pripravljeno mizo na prostem in po dvorišču se je širili vrisk, smeh in veselja kar ni bilo konca. Sosed Silvo je prijel za harmoniko in s svojimi vižami pričaral pravo vaško zabavo. Prepevali so, jedli in pili in proslavili dolgoletno trdo delo ter neizmerno ljubezen, ki jo premore Micika do bližnjih in svoje domačije. Za vse zbrane je bil to dan poln čustev, hvaležnosti in smeha, saj je Micika s svojim življenjem in delom pustila neizbrisen pečat v srcih domačinov, ki so ji ta večer s toplimi objemi in darili pokazali, koliko jim pomeni.

**Marjeta Klajnšek
Foto: Marjeta Klajnšek**

Stezice ohranjajo družinsko petje

Letos je v Andražu nad Polzelo potekala že 40. prireditev Družina poje, ki vsako leto v avgustu združi družine in sorodnike iz različnih koncev Slovenije, ki gojijo ljubezen do skupnega petja. Ta edinstvena prireditev, ki že štiri desetletja ohranja in obuja slovensko pevsko tradicijo, je tudi letos potekala kar tri dni in ponudila obilo kulturnih doživetij. Že šesto leto so na tem srečanju sodelovale tudi pevke Stezice Etnološkega društva Ložnica.

Vokalno skupino Stezice sestavljajo pevke Sonja, Irena in Frančka, ki jih vežejo tudi sorodstvene vezi. Pojejo troglasno, večinoma ljudske pesmi, pa tudi pesmi drugih žanrov. Ljubiteljice petja, ki skupaj pojejo že deset let, povezuje močna vez prijateljstva, ljubezen do petja in skupnih nastopov ter občutek pripadnosti skupini in radost, ki jo doživljajo med vajami in nastopi. Redno druženje in skupne aktivnosti krepijo njihovo povezanost in ustvarjajo občutek skupnosti. Pevke se veselijo vaj, ki jih imajo vsak teden pri eni od pevk doma. Tako se srečajo en teden v Krčevini pri Vurbergu, naslednji teden v Smolniku nad Rušami in potem v Mostečnem. Veselijo se vaj, ker jim dajo priložnost, da se sprostijo, zabavajo in še bolj povežejo med seboj. Njihove vaje niso samo čas za petje, ampak tudi za smeh, klepet in deljenje zgodb. Nastopajo na najrazličnejših prireditvah, na revijah pevcev ljudskih pesmi in godcev ljudskih viž, na koncertih Karitasa in tudi na proslavah. Razveseljujejo oskrbovance domov upokojencev v različnih krajih po Sloveniji, pele so že tudi v Avstriji, kamor so bile povabljeni, odzovejo se povabilom na različne obletnice. Vsako leto si privoščijo še enotedenski izlet, ko raziskujejo manj znane kraje. Tako so se potepale s svojimi bližnjimi že po Sloveniji, Bosni, Srbiji ...

Vrsto let se udeležujejo tudi prireditve Družina poje, kjer je letos nastopilo 16 družinskih sestavov iz raznih krajev Slovenije. Skupaj je bilo 113 pevk in pevcev, vsaka skupina je zapela dve pesmi, ob

Stezice na jubilejni 40. prireditvi Družina poje v Andražu nad Polzelo

koncu pa vsi skupaj zaključno pesem Zdravljico. Pevke skupine Stezice so s svojim nastopom navdušile obiskovalce. Njihova energija in harmonija glasov sta izžarevali globoko povezanost in ljubezen do slovenskih pesmi. Nastopajoči so pokazali, da je tradicija družinskega petja še vedno živa in da lahko združuje ljudi vseh generacij. Ta prireditev je vedno odlična priložnost za druženje, spoznavanje novih glasbenih skupin in družinskih zasedb ter za ohranjanje slovenske kulturne dediščine. Organizatorji so se tudi letos potrudili, da so obiskovalci doživeli pester in bogat program, ki je vključeval tako tradicionalne kot sodobne priredbe slovenskih pesmi. Z letošnjo jubilejno prireditvijo Družina poje so v Andražu nad Polzelo ponovno dokazali, da je slovenska pesem še vedno močno zakoreninjena v srcih ljudi in da jo lahko z ljubeznijo in predanostjo ohranjamo tudi za prihodnje generacije.

Marjeta Klajnšek
Foto: osebni arhiv

Vokalno skupino Stezice sestavljajo pevke Irena, Frančka in Sonja, ki jih vežejo tudi sorodstvene vezi.

Janssen Johannes Leonardus: Zgodba Nizozemca o ljubezni do domače zemlje

Joki, kot ga kličejo prijatelji in sosede, je 73-letni Nizozemec iz kraja Meers blizu belgijske meje. Čeprav je njegovo življenje večinoma povezano z Nizozemsko, ga močne korenine vežejo na Slovenijo, kamor se že vrsto let redno vrača. V Pečkah ima hišo, v kateri preživlja dopustniške dni. Njegova zgodba je posebna, saj priča o ljubezni do dediščine in povezanosti z domačo zemljo, ki je ne more pretrgati niti velika razdalja niti čas.

Jokijeva prababica je bila rojena na Poljskem, pradedek pa izhaja z Dežnega pri Makolah, iz zaselka Pleš. Pradedek je kot rudar živel v Avstriji, nato na Nizozemskem, kamor je družina odšla s trebuhom za kruhom. Stari starši in stric so se vrnili v Jugoslavijo in kupili kmetijo v Pečkah, Jokijeva mati pa se je poročila z Nizozemcem in ostala tam. Od sedmega leta naprej, ko mu je umrl dedek, je skoraj vsako leto prišel v Slovenijo. Vzljubil je kraj Pečke, predvsem pa svoje sosede, s katerimi je preživel počitnice. Po dvajsetem letu starosti se ni več tako pogosto vračal v Slovenijo, ker je bil zaposlen s študijem. Študiral je strojništvo, ki ga je po študiju predaval kot učitelj do upokojitve. Poročil se je z Nizozemko Truss. Sedaj je že 15 let upokojenec. Stik s Slovenijo in slovenščino pa je vedno ohranjal. Svoje znanje slovenščine pa utrjuje s tečaji. »Slovenci se tam (pri urah tečaja, op. p.) družimo in imamo drug drugemu veliko povedati,« je dejal.

Ko sta Jokiju umrli stara mama in mama, je s sestro in bratom podedoval zemljo in hišo v Pečkah, ki je bila dolgo zapuščena in potrebna prenove. Kmalu je začutil, da mora to hišo, ki je del njegove družinske zgodovine in tradicije, ohraniti. Po letu 2004 se je lotil zahtevne obnove. Z veliko predanostjo in truda mu je uspelo stari hiši vrniti nekdanji sijaj. Od sosedov in znancev Slovencev je prejel veliko dobrih nasvetov in pomoči. Pred mnogimi leti je tam stal tudi kozolec, zato je leta 2010 dal postaviti novega.

Joki že kar nekaj časa trikrat letno prihaja v Slovenijo. Vsak njegov obisk je priložnost, da se poveže s preteklostjo, uživa v miru slovenske podeželske pokrajine in ohranja stik z deželo svojih prednikov. Hiša je zanj postala več kot le počitniška rezidenca – je simbol njegove ljubezni do Slovenije in dediščine, ki jo zvesto ohranja. Že vrsto let organizira izlet za svoje bližnje prijatelje in sosede iz Pečk, z namenom, da skupaj preživijo dan, se imajo lepo in obujajo spomine na otroštvo, ko so se skupaj igrali. Tako je izlet postal tradicionalen dogodek, poln druženja, smeha in prijetnega vzdušja. Največkrat dan preživijo na Flosarski rajži, kjer se s splavom popeljejo po reki Dravi, kjer imajo tudi kosilo. Spremlja jih tudi harmonikar Vlado Pšeničnik, tako da je še bolj veselo. Izlet pa ni popoln brez obveznega postanka na večerji pri Kidričevih v Križeči vasi. Ta majhna, a prijetna gostil-

Janssen Johannes Leonardus – Joki in njegova žena Truss sta pomembna člana skupnosti v Pečkah in stalna gosta ob postavljanju prvomajskega drevesa.

na, znana po okusni domači hrani, je postala stalnica Jokijevih izletov. Tu si izletniki ob dobri hrani in pijači delijo zgodbe, se smejejo in ustvarjajo nepozabne spomine. Z ženo tudi svoje prijatelje iz Nizozemske pogosto peljeta na izlet po Sloveniji, kjer jim želita pokazati čim več krajev.

Jokijeva zgodba je navdihujoča. Priča o tem, kako lahko ljubezen do rodniških korenin in družinske tradicije premaga vse ovire, vključno z geografsko oddaljenostjo, saj je Meers od Makol oddaljen 1150 kilometrov in potovanje z avtomobilom traja dva dneva. Ko je bil mlajši, se je s prijatelji pripeljal tudi z motorjem. Se pa Joki prilagaja slovenskim navadam in slovenski tradiciji. Ko je v Sloveniji, vedno obišče tudi makolske prireditve, nad katerimi je zelo navdušen.

Njegova zgodba nas opominja na pomen ohranjanja družinske dediščine in na neprecenljivo medsosedsko spoštovanje in prijateljstvo. Slednje mu veliko pomeni, saj mu druženje s sosedi ustvarja neprecenljive spomine.

Marjeta Klajnšek
Foto: Marjeta Klajnšek

Umetniki vsakdanjega življenja

Odločitev, koga predstaviti v tokratni izdaji Makolčana, ni bila težka. Izbrala sem Nado Gajser in Andrejo Repnik, pravi brežanki, prva je iz Starega Gradu, druga iz Dežnega, saj s svojim delom puščata lepe sledi v naši družbi.

Nada Gajser je Dežlanka, ki se je med rodne griče vrnila, da pomaga obolelim staršem. Po domače jim pravijo Medvedovski. Nada je izjemno prijazna, odprta, srčna. Z vso ljubeznijo in spoštovanjem je skrbela za starša, kar sem kot prostovoljka Rdečega križa opazila tudi na obrazu njenega očeta in mame, ki jima je bila vrnitev hčere v veliko uteho. Njune moči so jenjavale in pridna roka Nade, ob podpori moža Mirana, so omilila marsikatero skrb. Očetovo zdravje je vse bolj pešalo, medtem ko sta se mami Genovefi ob hčerkin prisotnosti vrnili energija in moč za ustvarjanje. Skupaj sta začeli izdelovati rože, ki te z dovršenostjo pustijo odprtih ust. Ustvarjalnost pa Nada kaže tudi pri peki peciva. Njene dobrote so zares hrana za dušo, srce, oči in želodec. Slednje dobro vedo makolski planinci, ki se na tradicionalnem pohodu po Dežnem vsako leto ustavijo pri Nadi in njenem možu Miranu. Za svojo gostoljubnost sta zakonca prejela tudi zahvalo in priznanje planincev.

Kot prostovoljka RK sem Nado spoznala na različnih ustvarjalnih področjih. Prav vsako delo opravlja z veliko žara, energije, z željo po osrečevanju drugih. Njene kreacije jemljejo dih, imela je že

veliko razstav svojih del in delavnic, kjer je učila izdelovanja ročnih izdelkov. Ob vsem tem je izjemno predana svoji družini, tako mami Genovefi kot svojim otrokom in vnukom.

Foto: Osebni arhiv

Rože, ki nikoli ne ovenijo.

Andreja Repnik je odraščala tik pod čudovito cerkvico sv. Ane v Starem Gradu, pred leti pa si je dom ustvarila v sosednjih Stopercah. Osnovno solo je obiskovala v Makolah in po poti v šolo vedno občudovala razgled in lepoto gričev. Lepoto narave opazi v še tako skritih detajlih, kar ni vsakomur dano. In to se odraža tudi v njenih likovnih umetninah. Svojo umetniško plat je ohranjala tudi skozi srednješolsko in študijsko obdobje. Njen spekter izražanja v umetniškem prostoru je raznolik. Izraža se s poslikavo oblačil, s kiparjenjem, slikarstvom, slikanjem na različne materiale, najraje pa ima risanje s svinčnikom. Zelo rada tudi fotografira. Motivi

in odtenki narave, ki jih ujame v večnost objektivna, pustijo brez besed. Imela je že veliko skupinskih in samostojnih razstav po okoliških krajih in širom Slovenije. Tudi nagrade so obogatile njeno umetniško pot. Najljubša ji je prva nagrada iz leta 2020 – Bienale slik malega formata v Ljutomeru.

Foto: Osebni arhiv

Andreja Repnik je vsestranska umetnica.

Zelo sem vesela, da naše čudovite, a skromne Haloze premorejo toliko umetniško nadarjenih ljudi, ki se zavedajo svojih korenin in širijo umetnost in svoje spretnosti med ljudi, pa naj bo to poezija, glasba, slikarstvo, peka dobrot ...

Danijela Dacinger

Romana Ana Borc – pesniška ustvarjalka, ki živi in ustvarja v stiku z naravo

Pred dvema letoma in pol se je Romana Ana Borc odločila, da bo pobegnila mestnemu vrvežu nekam na Štajersko. Znano ji je bilo, da ljudje na Štajerskem slovijo po svoji gostoljubnosti in prijaznosti, pokrajina pa po svoji raznolikosti, ki vključuje vinorodne griče, gozdove, hribovja, ki jih obožuje ... V središču te idilične narave, v Dežnem, je našla svoj dom, kjer ustvarja. Piše pesmi in pravljice za otroke ter živi svobodno življenje, vedno v stiku z naravo.

Pred štirimi leti je v njej nepričakovano vzknila pesniška žilica, ki jo je popeljala v svet poezije in umetniškega izražanja. Piše poezijo, ki izraža njena čustva, občutenje narave, včasih tudi kritičen odnos do sveta in ljudi. Piše iz srca, brez pritiska in ustvarja takrat, ko čuti, da ima nekaj pomembnega povedati svetu.

V letošnjem letu se je že drugič pridružila natečaju za literate Forma viva Makole, kjer so sodelujoče pesnice medsebojno delile svoje stvaritve. Njena pesem Prisluhni je bila letos na literarnem delu natečaja Forma Viva, ki se je zaključil z enodnevnim ustvarjalnim druženjem, izbrana kot najpesem, vendar sama pravi, da je vsaka pesem edinstvena in le stežka rečeš, katera je najboljša.

Njena dela so bila objavljena

v reviji Spirala – glasilu Knjižnice Slovenske Konjice, v Varaždinskem književnem zborniku, glasilu Literarnega društva Sončnica, v zbirki Sončnica 2023 ... Svoje pesmi objavlja tudi na družbenih omrežjih, kjer jih pogosto poveže s kontekstom dogodkov ali posebnih priložnosti, ob katerih je pesem nastala.

Poleg pesmi piše tudi pravljice, ki jih občasno objavi, se ukvarja s kaligrafijo in uživa v ročnih delih ter opravih okoli hiše. V svojem zasebnem življenju rada preživlja čas v naravi in rada sama postori stvari, kadar ima čas, ki pa ji ga ob vseh obveznostih pogosto zmanjka. Mesta jo utrujajo, bolj je navezana na svet in prostorna okolja, kot so Makole, kjer diha drugačen zrak in občuti drugačno energijo. Uživa v sprehodih s svojima dve-

ma kužkoma, ki ju pelje na vsakodnevne sprehode v gozd, ne glede na vreme. To je njen čas za povezovanje z naravo, za umik od vrveža, za razmislek o življenju. Sprehodi v naravi ji dajejo prostor za refleksijo in iskanje navdiha.

Marjeta Klajnshek
Foto: Osebni arhiv

»Želim, da bi ljudje ostali drug drugemu ljudje – človeški, prijazni in sočutni.«

Doroteja Mlaker Krošel z Ložnice je žena in mama trem otrokom, vodja kadrovske službe in službe za odnose z javnostmi v podjetju Aluminium Kety Emmi ter z letošnjim letom tudi ambasadorica vseživljenjskega učenja Ljudske univerze Slovenska Bistrica. Prepričana je, da se učimo na vsakem koraku, hote ali nehote, vede ali nevede in da je pomembno ohranjati zdravo mero radovednosti, kajti edina stalnica v življenju so spremembe.

Življenje Doroteje Mlaker Krošel je pester preplet družinskih obveznosti, poklicnih izzivov in trenutkov, v katerih najde čas tudi zase, za vrtnarjenje, šport in druženje. Na življenje gleda z optimizmom in zdravo mero radovednosti. »Zase bi rekla, da sem pozitivna oseba. Cenim iskrenost in poštenje, v ljudeh iščem dobre stvari, znam biti empatična, rada se pošalim in

uživam v družbi veselih ljudi,« pravi. Lastnosti, ki so nepogrešljive v vsakdanjem življenju in tudi v službi. »Dober kadrovnik mora biti multidisciplinaren, empatičen, predvsem pa svoje službe ne more kvalitetno opravljati, če je osem ur dnevno zaprt med štirimi stenami svoje pisarne. Treba je biti dostopen, v stiku z zaposlenimi, graditi odnos. Če ti ljudje zaupajo, ti

bodo povedali za svoje izzive in skupaj boste lažje našli rešitev.« Delo z ljudmi je lahko najlepše in tudi najtežje. Doroteja opaža, da je vse več individualizma, nestrpnosti, da dobre stvari hitro postanejo samoumevne. »Na drugi strani pa delo z ljudmi še vedno prinaša tudi ogromno pozitivnih izkušenj. Zadovoljstvo in izkazana hvaležnost zaposlenega, ki si mu pomagal rešiti kakšen poslovni ali zasebni izziv, sta zame največja nagrada in hkrati motivacija za naprej.« Pri zaposlenih spodbuja tudi vseživljenjsko učenje, saj pravi, da so spremembe že nekaj časa edina stalnica v našem življenju in da je zato vseživljenjsko učenje prava izbira, da ostanemo v koraku s časom. »Strokovnost in osebnostna rast je tudi ena izmed vrednot v našem podjetju. Naše zaposlene spodbujamo, da smo vsak dan malo boljši, ne samo na strokovnem področju, temveč tudi kot ljudje.«

»Otroci so eni izmed naših največjih učiteljev.«

Zaradi razmišljanja izven poklicnega okvirja, jasne izražanja prepričanij, mnenj in pobud, pa tudi karijerne zgodbe je Dorotejo Mlaker Krošel Ljudska univerza Slovenska Bistrica predlagala za ambasadorko vseživljenjskega učenja. S tem se je pridružila posameznikom, katerih osebne ali karijerne zgodbe so zgled in vzor ostalim. Doroteja nagrado razume kot priznanje za dobro opravljeno dosedanje delo ter hkrati spodbudo, da tudi v prihodnje promovira učenje in znanje ne le v podjetju Aluminium Kety Emmi, temveč širše v lokalnem okolju. »Sem namreč tudi članica Strateškega sveta za svetovalno dejavnost v izobraževanju odraslih (nosilec je Ljudska univerza Slovenska Bistrica), v okviru katerega smo novembra uspešno izvedli 1. Dan poklicev, sodelujem v projektu Skills+, mednarodnem projektu, v katerem želimo dobre prakse vajeništva prenesti iz Avstrije v Slovenijo ...« O vseživljenjskem učenju pa pravi, da je pomembno imeti zdravo mero radovednosti in razumevanja, da se s pridobljeno formalno izobrazbo učenje ne

Doroteja Mlaker Krošel, ambasadorka vseživljenjskega učenja: »V prihodnje si želim, da bi ljudje ostali drug drugemu ljudje – človeški, prijazni in sočutni. Da bi se podpirali in si pomagali, namesto da si nagajamo ali povzročamo težave. Verjamem, da bi bil svet tako lepši in prijetnejši za vse.«

konča, ampak šele dobro začne. »Učimo se z izkušnjami, branjem, poslušanjem, brskanjem po internetu, učimo se od staršev, prijateljev, sodelavcev, celo od svojih otrok. Sem mama treh otrok, starih od 8 do 16 let, in upam si trditi, da so otroci eni izmed naših največjih učiteljev. Kot mama jih ne morem naučiti vsega, saj ne vem, katera znanja bodo v življenju potrebovali, lahko pa jim pokažem, kje si naj poiščejo informacije in kako jih naj kritično presodijo.«

Mojca Vtič

Foto: Osebni arhiv

Petra Sternad - ženska, predana skrbi za ljudi in živali

Petra Sternad iz Mostečnega je izjemna ženska, ki svoje življenje posveča ljubezni do ljudi in živali. Njeno delo osebne asistentke je prežeto s toplino, skrbjo in globoko željo po pomoči tistim, ki so najbolj ranljivi. V svoji vsakdanji praksi skrbi za ljudi s posebnimi potrebami, za starejše in živali, s čimer prinaša veselje in olajšanje v življenje tistih, ki jih podpira.

Petra je strastna planinka, članica in tudi tajnica Planinskega društva Makole. Ljubezen do gora izvira iz njenega otroštva v Trziču, kjer ji je bil pohodniški duh položen že v zibelko. Rada se podaja v hribe, kjer išče notranji mir in moč, ki ji jo daje narava. Najljubša ji je Mrzla gora, vendar pa se vedno znova vrača tudi na Kofce, kjer lahko občuduje sončne vzhode in zahode. Osvojila je veliko vrhov, tudi Triglav, vse pohode pa skrbno opiše in objavi na družbe-

nih omrežjih ter skrbi za objave v tedniku Panorama. Ljubezen do gora in pohodništva je pred časom združila z željo po delu z ljudmi, ki sicer lepote vrhov in razgledov ne bi uspeli doživeti – izobrazila se je za vodenje invalidov. To je bil njen prvi korak proti novemu življenjskemu cilju – postati osebna asistentka. Danes skrbi za Matjaža, avtista z Aspergerjevim sindromom, ki vidi le tri odstotke. Njuna povezava je globoka, saj Petra ve, da lahko s svojo energijo in potrpežljivostjo pripomore k njegovemu napredku. Skupaj preživljata dneve v naravi, poslušata glasbo, Matjaž pa je najbolj srečen, ko mu Petra izpolni želje po glasbenih doživetjih. Poleg tega je tudi z Matjaževo mamo Ivanko vzpostavila čudovit odnos, poln medsebojnega spoštovanja, zaupanja in sodelovanja.

Petrin hobi je tudi ustvarjanje, skozi slikanje na platno in kamne izraža čustva in doživetja. Eden izmed njenih najbolj posebnih projektov je spominski kamen, ki ga je naslikala za tragično preminulega planinskega prijatelja Edija Kolarja. Kamen s posebnim sporočilom so planinci odnesli na mesto nesreče. Kljub svoji energiji in optimizmu se je Petra v življenju soočila tudi z izzivi. Eden najbolj pretresljivih trenutkov je bil, ko sta z možem med enim od pohodov na Boču našla truplo. Ta dogodek je v njej sprožil strah pred temo, ki jo je spremljal več kot leto dni. A Petra je s pomočjo pogovorov in soočenjem s svojim strahom premagala ta izziv. Ob tem je doživela še izgubo svoje psičke Dine, ki jo je spremljala na številnih pohodih in ji bila kot družinski član.

Petra pa ni samo predana svojemu poklicu in hobijem, ampak tudi svojemu možu Reneju. Skupaj sta zgradila hišo v Mostečnem, njun odnos temelji na enakopravnosti, kjer ni moških in ženskih del – vse opravita skupaj. Združila sta tudi svoje hobije, Renejeva ljubezen do motorjev in Petrina do planin ju je pogosto popeljala na skupna potovanja v gore. Petra Sternad je oseba, ki s svojo predanostjo, energijo in pozitivnostjo navdihuje ljudi okoli sebe. Zraven moža Reneja jo osrečujejo njeni trije sinovi, Tjaž, Domen, Nik, in vnukinji Lina in Taja. Hvaležna je za vse trenutke, ki jih preživi z njimi. Njena zgodba nam pove, da je skrb za druge lahko najlepša oblika izpolnitve in da je ljubezen do življenja tista, ki nas vodi skozi najtežje izzive.

Marjeta Klajnšek
Foto: Osebni arhiv

*»Gora je toliko moja, kot je tvoja, kot je njegova.
Je od vseh in od nikogar. Gora nas ne loči po statusu,
pri njej šteje le spoštovanje do nje in trud, da te spusti na svoj vrh.«*

(Iz knjige Gora, avtorice Petre Škarja)

Vida Krapše – predsednica Društva gospodinj Makole in prejemnica številnih priznanj na Podobah bistrških domačij

Vida Krapše že enajst let vodi Društvo gospodinj Makole, pri čemer ni le predsednica, ampak navdih za vse člane. Njena predanost ohranjanju kulturne dediščine, kulinarike in ljudskega izročila povezuje društvo, ki ga z energijo in vizijo vodi v svetlo prihodnost. S svojo predanostjo društvenemu delu in ohranjanju vrednot je postala pomemben del lokalne skupnosti in je tako zgled kot gonilna sila za številne projekte.

Vida je aktivno vpeta v delo društva že od časa Aktiva kmečkih žena Makole, kamor se je vključila zaradi delavnic in tečajev, ki so jih organizirali v makolski osnovni šoli. »Bila so to lepa srečanja, polna druženja in učenja,« pravi Vida.

S hvaležnostjo se spominja časov, ko so društvu, ki ni imelo svoje kuhinje, na pomoč pri izvajanju tečajev pristopili številni krajanje. Tako so se gospodinje najprej družile v šolski kuhinji, ki jo je šola prijazno odstopila. Zaradi spremembe zakonodaje so morale poiskati novo lokacijo in našle so jo v kuhinji PGD Makole. Društvo je tečaje organiziralo tudi v Lovskem domu, kjer so bila še razna druga skupna srečanja z lovci. Pred leti pa se je društvu ponudila priložnost za najem prostora pod telovadnico. Vida se s posebnim ponosom spominja prenove sedanjega društvenega prostora, ko so članice in člani z lastnimi rokami in ob pomoči svojih partnerjev, sorodnikov in znancev ustvarili novo podobo prostorov. »Prenova je bila izjemna priložnost za krepitev vezi med člani,« pravi Vida, ki poudarja pomen sodelovanja in skupnega dela.

Predsednica spodbuja tudi sodelovanje med društvu. Tako imajo gospodinje svoje stojnice na prireditvah, ki jih organizirajo TD Makole, TD Štatenberg, Društvo vinogradnikov, Zavod Makole ... V zadnjem času ponujajo tudi palačinke, ki so med obiskovalci zelo dobro sprejete. Za vsa ponudbo vedno uporabijo domače surovine, ki so lokalno pridelane, deset odstotkov od prodaje pa dajejo v društveno blagajno. »Čevlje lahko obuješ samo take, ki so ti prav, ne prevelikih in ne premajhnih,« je rekla v prisposodbi in tako povedala, da v društvu delajo to, kar zmorejo dobro opraviti.

Poleg vodenja društva pa je Vida tudi odlično gospodinja. Za svoje pekovske dobrote je prejela že različna priznanja. V preteklosti je sodelovala na državnem ocenjevanju kruha v Hiši žive dediščine v Beli Cerkvi, kjer je prejela bronasto priznanje za ajdov

kruh, je pa tudi redna prejemnica priznanj na Podobah bistrških domačij. Še posebej pri srcu ji je peka ovsenega kruha, saj verjame, da je najbolj zdrava izbira med kruhi. Za ovseni kruh je prejela že pet zlatih priznanj, tudi letos. Zbirko dopolnjujeta še zlato priznanje za gibanico in srebrno za ocvirkovko. Vidi priznanja pomenijo potrditev, da dela dobro, in jo spodbujajo k nadaljnjemu delu.

Marjeta Klajnšek
Foto: Marjeta Klajnšek

Urška Pelko dosegla s skupino izjemno drugo mesto na evropskem prvenstvu v twirlingu

Urška Pelko iz Pečk, ki že dvanajsto leto trenira twirling, trenutno je članica Twirling, plesnega in mažoretnega kluba Lenart, je na tekmovanju evropskega pokala WBTF dosegla izjemen uspeh, in sicer drugo mesto v skupini Artistic group senior. Tekmovanje je potekalo v Poreču med 9. in 14. julijem.

Prvenstvo je zbralo najboljše twirling ekipe iz vse Evrope, kar je tekmovanje naredilo še posebej zahtevno in napeto. Urška Pelko je tekmovala v štirih programih in v kategoriji Artistic Group s skupino zasedla drugo mesto v konkurenci 12 tekmovalnih skupin. Na tekmovanju v skupini Solo A Senior je dosegla 17. mesto, v kategoriji Freestyle A senior je bila triindvajseta. S Špelo Kovačič iz Lenarta sta tekmovali še v parih, kjer sta bili trinajsti.

Urška je ponosna za doseženo srebrno medaljo, saj so tako poplačani dnevi, tedni in meseci intenzivnih treningov. Slovenska reprezentančna skupina je s svojo točko navdušila tako občinstvo kot sodnike. Njihova izvedba je bila polna dinamike, natančnosti in čustvene energije, kar jih je pripeljalo do tega izjemnega dosežka.

Urška Pelko je članica Twirling, plesnega in mažoretnega kluba Lenart.

Urška Pelko, ki je ena izmed ključnih članic ekipe, je s svojimi veščini in predanostjo pomembno prispevala k uspehu skupine. Skupaj z ekipo je pokazala izjemno umetniško in tehnično dovršenost, kar je bilo ključno za osvojitve srebrne medalje. Trenerji in člani kluba so na dosežek zelo ponosni, saj je rezultat plod trdega dela, vztrajnosti in neštetihih ur treningov. Artistic Group so poleg Urške sestavljali še članice in član iz Logatca in Cerknice.

Odlična Urška Pelko je s treningi twirlinga začela pred 12 leti.

Evropsko prvenstvo je bila tudi odlična priložnost za izmenjavo izkušenj, spoznavanje novih trendov v twirlingu in navezovanje stikov z drugimi ekipami. Urška in ostali člani slovenske ekipe so dokazali, da sodijo med vrhunske twirlerje na evropskem nivoju, kar je odličen obet za prihodnost twirlinga v Sloveniji. Žal pa v Sloveniji twirling ni tako prepoznaven šport kot v drugih evropskih državah in zato imajo klubi tudi manj sponzorjev in posledično slabše pogoje. Vendar so ravno tekmovalci iz Slovenije pokazali svojo odličnost in se že veselijo nadaljnjih uspehov in novih izzivov, ki jih bodo s skupnimi močmi še naprej premagovali.

Marjeta Klajnšek
Foto: Osebni arhiv

»Ljubi z vsem svojim srcem in glej, da na koncu poti ne boš obžaloval vsega tega, kar si želel storiti, pa nisi.«

Ajda Pušaver je glasbenica, ki zagotovo sodi v sam vrh mlajše generacije slovenskih pevk. Vedno znova dokazuje svojo prodornost in ustvarjalnost. Na glasbeno sceno je v mesecu avgustu zakorakala s še enim uspehom. Njena nova pesem z naslovom Tudi če se več ne vidiva je hitro pritegnila pozornost poslušalcev in ljubiteljev slovenske glasbe, tako smo lahko Ajdo slišali na radijskih postajah širom Slovenije in jo spremljali na televizijskih ekranih. Videli in slišali smo jo lahko na domačem makolskem odru ali na katerem izmed koncertov Dejana Vunjaka in Brendijevih barab.

Najprej en izziv – kako bi z eno besedo povzela leto 2024?

Ni ena beseda, zajame pa bistvo – leto 2024 je napolnilo moje srce.

Eden izmed mejnikov na tvoji glasbeni poti je zagotovo pesem Tudi če se več ne vidiva, za katero si napisala glasbo, v sodelovanju z Aleksandrom Ježem še besedilo. V treh mesecih je videospot zabeležil 125.000 ogledov, pa tudi sicer je pesem požela obilo pozornosti medijev. O tebi, pesmi in videospotu smo lahko brali v časopisnih in revijah, objavah na spletu, bila si redna gostja radijskih in tudi televizijskih postaj ... Kako je biti pred kamero, za radijskim mikrofonom, v ospredju?

Lagala bi, če bi rekla, da mi ne ugaja pozornost, ki jo je požela pesem Tudi če se več ne vidiva. Vseeno pa je zadaj globlji pomen in cilj, ki ga imam. Želim si, da s svojo glasbo pustim na tem svetu nekaj dobrega. Preko glasbe želim deliti sporočila, ki jih sama čutim v srcu. In če si to želim, je

nujno, da sem v medijih prisotna. Nimam težav z izpostavljanjem in s tem, da sem v ospredju. To jemljem kot nujen del tega, da sem glasbenica.

V tvojem videospotu so nastopili številni domačini, pa tudi slovenske glasbene zvezde. Je bila vsebina videospota tvoja ideja oziroma kako si izbirala ljudi, ki so ti stali ob strani v samem projektu in pred kamero na snemanju?

Od trenutka, ko je pesem nastala nekega zimskega večera za klavirjem, pa vse do sedaj, ko pesem prihaja med ljudi, sem sama budno bdela nad vsem, kar se tiče pesmi. Nimam ekipe ljudi, ki bi stala za menoj. Ideja za videospot se mi je porodila, ko se mi je v glavi narisala slika, da pričaramo koncertno vzdušje. Nato sem pomislila, da bi na koncert povabila ljudi, ki so na nek način pomemben del mojega življenja. Potem sem šla samo po spominu, s kom sem že sodelovala. Z Blažem Švabom oziroma Modrijani sem sodelovala na dveh Nočeh Modrijanov, pri Spidiju je bil moj prvi javni nastop – Korajža velja v Makolah. Martin Juhart je naš dolgoletni družinski prijatelj in je tudi krivec, da sem backvokalistka Dejana Vunjaka, ki je seveda tudi prišel na snemanje. Nika Svetlin, TV in radijska voditeljica, je moja tesna prijateljica, odkar sva skupaj nastopali v oddaji V petek zvečer. Manjkal je Aleksander Jež, prijatelj, podpornik in včasih kar »drugi oče«. Seveda pa se mi je na snemanju zraven prijateljev pridružila še moja družina – mami, ati in obe sestri, pa tudi babica in dedi, ki so neprecenljiv del moje življenjske in glasbene poti.

O svoji novi pesmi je Ajda povedala: »Življenje je eno. Predaj se izkušnjam, ljubi z vsem svojim srcem in glej, da na koncu poti ne boš obžaloval vsega tega, kar si želel storiti, pa nisi.«

Občutek imam, da so bili (oziroma so še) slovenski glasbeniki, ki nastopajo v tvojem videospotu, pomemben del tvojega glasbenega razvoja. Kako pomembno je na glasbeni sceni, da imaš kot novinec podporo glasbenikov?

Ja, se zelo strinjam. Glasbeniki, ki sem jih povabila, so pomembne osebe – sokrivi, da sem danes tukaj, kjer sem. Vsak je izredno pomemben del mojega mozaika, ki se počasi, a vztrajno sestavlja. Verjemem v to, da ni naključje, da smo se srečali, z vsakim ob pravem trenutku.

Ni najpomembnejša podpora glasbenikov, je pa pomemben element, ki ti lahko prej odpre kakšna vrata, ki bi sicer bila še nekaj časa zaprta.

Že lani si začela sodelovati z Dejanom Vunjakom. Se še spomniš tega klica po sodelovanju? Si bila takoj za ali si kaj premlevala?

Huh, ja, zelo lepo obdobje. Vzrok za začetek sodelovanja je bila njegova koncertna turneja, ki smo jo izvedli letos spomladi. Maja 2023 smo skupaj izvedli prvi koncert na Radiu Koper in potem smo dali naše sodelovanje na nekakšno pavzo. Nakar dobim sredi poletja 2023 Dejanov klic in vprašanje, kaj počnem naslednja dva vikenda in če jim pridem pomagat. No, ta naslednja dva vikenda še vedno trajata ...

Sedaj sodelujeta že več kot leto dni. Kakšno je to sodelovanje, kako je biti del ekipe Dejana Vunjaka in Brendijevih barab?

Izredno lepo. Dolgo časa sem bila edina ženska članica ekipe, letos poleti pa se nam je pridružila še ena punca, ki skrbi za socialna omrežja, tako da sva sedaj dve med osmimi moškimi. Fantje so super, pravi kavalirji. V vsem tem času so mi že konkretno prirasli k srcu.

Kako je biti vsak vikend na odru pred množico ljudi, ki pričakujejo zabavo, dobro energijo nastopajočih?

Privilegij. To jemljem kot nekaj, kar mi je resnično podarjeno od Boga, in cenim, da lahko to počnem. Zavedam se, da lahko jutri tega več ne bo. Nenazadnje je še ne dolgo časa nazaj bilo obdobje, ko sem pod odrom gledala glasbenike in si želela, da bi enkrat lahko bila na odru tudi sama.

V videospotu za pesem Če se več ne vidiva so sodelovali tudi Blaž Švab, Dejan Vunjak, Martin Juhart, Gašper Kastelic, Nika Svetlin, Petra Potrebueš, Iztok Gartner, Ladislav Kovačič – Spidi ...

Kakšni so posledično tvoji ponedeljki?

Čez poletje sem jih večino preležala, večkrat tudi nisem nič govorila, da so se moje glasilke spočile. Z novim šolskim letom pa so postali zelo delovni – dopoldan sem na faksu, popoldan pa na glasbeni šoli, kjer poučujem violino.

Ohranjaš sodelovanje z Dejanom Vunjakom tudi v letu 2025?

Sem redna članica Dejan Vunjak benda in dokler se Dejan ali pa morda jaz ne odločiva drugače, bo tako.

Sedaj pa nazaj k tvoji karieri. Kakšni so tvoji cilji, kaj si želiš doseči na glasbeni poti?

Želim si, da bom nekoč imela toliko svojih pesmi, da bom lahko koncertirala uro in pol in tako sku-

paj z ljudmi pela svoje pesmi. Želim si, da bodo moje pesmi nekoč prisotne po celotni Sloveniji in da bodo sporočila, ki jih preko pesmi delim, dosegla svoje bistvo.

Kaj lahko pričakujemo v letu 2025 – kakšno novo skladbo, videospot, koncert ... ?

V začetku naslednjega leta planiram izdati novo pesem. Želim si, da bi lahko v jeseni naredila svoj prvi samostojni koncert, in potihom upam, da morda predstavim svoj prvi samostojen album.

Kaj si želiš v letu 2025?

Da bi potovala še globje vase in tako odkrila še kakšen del sebe, ki mi je sedaj neznan. Predvsem pa si želim miru – tako notranjega kot miru v svetu.

Mojca Vtič

Foto: Osebni arhiv

Ajda Pušaver je odlična pevka, po izobrazbi pa diplomantka socialnega dela in študentka psihoterapije, zakonske in družinske terapije. »Vidim se v tem, da pomagam ljudem. Iskreno se vedno znova trudim prinašati dobro energijo, kamorkoli že grem. Če bom to počela kot socialna delavka ali psihoterapevtka ali pa preko glasbe, bomo videli. Sledim šepetanju duše, ki me je do sedaj še vedno pripeljala na pravo pot.«

Silvana Popov: »Prvega dneva v ambulanti Makole ne bom nikoli pozabila.«

Doktorica Silvana Popov je zaznamovala zdravstveno oskrbo v Makolah. Bila je in še vedno je (do februarja 2025) prva stalna družinska zdravnica v naši občini. S širokim nasmehom, prirojenim naglasom in vedno pripravljenim vprašanjem – kako si – vodi ambulanto že 24 let. Je ostra kritičarka anomalij zdravstvenega sistema, zaradi česar je bila že večkrat pod drobnogledom inšpektorjev in ostalih nadzornih institucij, obenem pa sledi prepričanju, da je treba pacienta zdraviti tako, kot bi zdravil svojega otroka.

Silvana Popov je pred prihodom v Makole živela in delala domala po vsej nekdanji Jugoslaviji. V Makole je prišla na prelomu tisočletja. »Prvega delovnega dne ne bom nikoli pozabila. Bil je julij in dopusti, vrsta pred vrati zaklenjenega zdravstvena doma pa je segala do bližnje gostilne preko ceste, a se nihče ni pritoževal. Zdaj, ko se vrnem nazaj, menim, da je bilo takrat precej lažje delati. Ljudje so prišli, čakali, brez pritoževanj, recepte in napotnice sem pisala na roko, nisem bila vezana na računalnik in sistem, ki nas sedaj večkrat pusti na cedilu. Bilo je lažje za nas, pa menim, da tudi za paciente.« Njeno delo, predanost so pacienti hitro prepoznali in jo že leta 2002 predlagali in izglasovali za zdravnico leta, enako tudi leto kasneje. »Makolčani pred mojim prihodom niso imeli rednega zdravnika in so morda tudi na tak način želeli, da ostanem. Po drugi strani pa smo se ujeli, saj imajo podoben temperament kot jaz. Črno je črno, belo je belo. Povedo, kaj hočejo in kaj mislijo, raje imam, da so ljudje takšni kot dvolični.« Obenem pa se Silvana Popov pri zdravljenju ni ozirala na predpisane minute. »Eden rabi dve minuti, drugi več, eden rabi le pregled, drugi pogovor,« je dejala. Pa tudi glede zdravljenja se je držala svojega načela: »To, česar ne bi dala svojemu otroku, tudi pacientu ne bi predpisala, čeprav so pogosto smernice drugačne.«

Digitalizacija je zdravnike spremenila v administrativne delavce

Kritična pa je do sprememb, predvsem na področju digitalizacije zdravstva, ki naj bi olajšala delo zdravnikov, a jih je le spremenila v administrativne delavce. »Sistem občasno ne deluje tudi po več ur, ob tem nam delo z računalnikom vzame ogromno časa, saj moraš

Ambulanto doktorice Silvane Popov sestavljajo še Nika Želimorski in Urška Regoršek.

za vsako izdano napotnico opraviti ne vem koliko klikov in dragocen čas, ki bi ga moral nameniti pogovoru s pacientom, zapraviš za izpolnjevanje elektronskih obrazcev.« Stisko pa zaznava tudi pri pacientih. »Še posebej starejšim na napotnico napišemo vse, kar morajo vedeti, tudi številko, kam naj pokličejo. Žalosti pa me, da določeni ravnaajo neodgovorno. Se ne naročijo pravočasno, ne prevzamejo zdravil v roku, kar pomeni dodatno časovno obremenitev za ambulanto. Menim, da bi zaradi neodgovornosti pacientov morali

Silvana Popov se je pred 24 leti zaposlila v Zdravstvenem domu Slovenska Bistrica, kjer je sprva pokrivala ambulanti v Slovenski Bistrici in Makolah. Ker 18 let ni vozila, do Makol pa bi se seveda morala voziti z osebnim avtomobilom, je najprej stopila v stik z avtošolo z namenom, da obnovi znanje vožnje. »Prvič sem se v Makole odpeljala z inštruktorjem vožnje, Boštjanom Pušaverjem, in kraj se mi je zdel zelo oddaljen,« se spominja Popova. Spomin na prvo srečanje ohranja tudi Boštjan Pušaver. »Spomnim se, da so me klicali iz pisarne, da imajo eno kandidatko, ki ima opravljen vozniški izpit, ampak želi narediti nekaj voženj za ponovno pridobitev »kondicije«, kakor to imenujemo v žargonu v šoli vožnje. Gospa pride na dogovorjen termin in kot mlad učitelj vožnje nisem vedel, kaj naj pričakujem od take voznice, niti nisem vedel, kakšno je njeno znanje. Ugotovil pa sem, da sva oba zelo komunikativna, in začetek najine »vožnje« je bil dolg pogovor. Takrat sem izvedel veliko o njej, njenem življenju, njenem poklicu, o vožnji pa še vedno nič. Ker poligona za začetek vožnje pred dobrimi 20 leti še ni bilo, je bilo moje razmišljanje tako: Greva midva proti Makolam, cesto dobro poznam, prometa je malo, ovinkov veliko ... S skupnimi močmi sva do Makol prišla, vožnjo še nekajkrat ponovila, tako da je dr. Popova potem lahko sama vozila v Makole in nazaj. V čast mi je, da sem jo prvi pripeljal v Makole. Pogrešal jo bom!«

uvesti minimalno participacijo, minimalno plačilo.«

Razočarana je tudi nad spremembami v družbi. »Pred časom je prišel neki pacient k meni z željo po pregledu nekih izpuščajev. Povedala sem mu svoje mnenje in pritrtil mi je, češ da mu je enako povedala tudi umetna inteligenca. Zdravniki se soočamo s pacienti, ki sami postavljajo diagnoze in zahtevajo točno določeno zdravljenje. Ampak medicina je malo bolj zapletena in je treba še marsikaj preveriti, preden postavimo diagnozo. Spet drugi želijo izsiliti določene preiskave, tudi zaradi pridobitve bolniških staležev, tretji so prepričani, da je nekaj nenormalnega, če človeka pri 87 letih boli hrbtenica.«

Minimalna participacija bi skrajšala čakalne vrste

O spremembah zdravstvenega sistema pa meni, da so te nujne. A ne na podlagi predloga novega zakona o zdravstveni dejavnosti, ki predvideva ločitev javnega in zasebnega zdravstva, kar po njenem mnenju vodi v propada javnega zdravstva. »Namesto predloga novega zakona o zdravstveni dejavnosti bi bilo bolj smiselno, če bi vlada določila, da se za vsak obisk pri zdravniku plača participacija. Participacijo poznajo bolj urejene države. Le v primeru, da boš kaj dodatno plačal, boš dobro razmislil, ali boš danes prišel po en recept, pa jutri po drugega in po napotnico. Ob tem nekateri hodijo od specialista do specialista in daljšajo čakalne vrste. Z uvedbo participacije bi se čakalne vrste skrajšale. Nekateri namreč izkoriščajo vse možne pravice – neupravičeno.«

V 24 letih dela v Makolah in še pred tem v Bosni in Hercegovini, na Hrvaškem, v Srbiji, Velenju je videla, slišala in doživela številne zgodbe, pa politične in zdravstvene sisteme. Sedaj bo obesila zdravniško haljo, čas pa posvetila nadaljnemu učenju španščine, francoščine in italijanščine. Če ji bo zdravje dopuščalo, bo potovala, sicer pa ostaja v Sloveniji. »Navkljub vsemu je Slovenija še vedno urejena, predvsem pa varna država. Prav tako še ostajam povezana s svojim starim delovnim mestom, saj si bom izbrala osebno zdravnico v Makolah,« je dodala zdravnica Silvana Popov, ki je z letošnjim letom postala tudi častna občanka Makol.

Mojca Vtič, Marjeta Klajnšek

Foto: Marjeta Klajnšek

Skrb za lastno zdravje

Breme raka v Sloveniji

Rak je ena od najpogostejših bolezni sodobnega časa, saj neposredno ali posredno prizadene veliko ljudi. Trenutno je rak v Sloveniji najpogostejši vzrok umrljivosti pri moških in drugi najpogostejši pri ženskah, podobno je tudi v drugih razvitih državah. V Sloveniji za rakom zbolijo letno okrog 15.000 prebivalcev, skoraj 8.000 moških in več kakor 7.000 žensk, umre pa jih več kot 6.000, približno 3.500 moških in 2.800 žensk. Med nami živi že več kakor 110.000 oseb, ki so kadar koli zboleli zaradi ene od rakavih bolezni. V splošnem se groba incidenčna in umrljivostna stopnja raka povečujeta. Groba incidenčna stopnja se je v zadnjih dvajsetih letih skoraj podvojila, v zadnjem desetletju se večja za dva odstotka povprečno letno (1,9 odstotka pri moških in 2,1 odstotka pri ženskah). Groba umrljivostna stopnja se je pri moških v zadnjih desetih letih večala

povprečno za en odstotek letno, pri ženskah pa za 0,8 odstotka. Po projekcijah bodo od otrok, rojenih leta 2017 do 75. leta starosti, za rakom zboleli eden od dveh moških in ena od treh žensk.

Državni program obvladovanja raka v Sloveniji (DPOR)

Nova spoznanja v onkologiji so privedla do ugotovitve, da je obvladovanje raka, ki postaja vse večji javnozdravstveni problem razvitega sveta, potrebno reševati na nivoju vsake države urejeno, pregledno in jasno. Zato je bil v Sloveniji sprejet državni program, ki zajema vsa področja, od preventive, diagnostike in zdravljenja do rehabilitacije in paliativne oskrbe.

Glavni cilji DPOR so: z zdravim načinom življenja preprečiti nastanek raka (primarna preventiva), odkriti predrakave spremembe oziroma raka v začetni fazi razvoja (presejalni programi), zagota-

vljati vsem enako dostopno diagnostiko in zdravljenje, spodbujati raziskovanje na področju raka, omogočiti celostno rehabilitacijo ozdravljenim bolnikom in paliativno oskrbo tistim, ki jo potrebujejo.

Presejalni testi v Sloveniji: Dora, Zora, Svit

V Sloveniji delujejo trije pomembni presejalni programi, katerih cilj je pravočasno odkrivanje raka in izboljšanje preživetja ter kakovosti življenja državljanov. Ti programi so Dora, Zora in Svit, vsak usmerjen v specifično vrsto raka. V članku so predstavljene osnovne značilnosti vseh treh programov, s poudarkom na programu Svit, ki je namenjen zgodnjemu odkrivanju raka na debelim črevesu in danki.

Dora – presejalni program za raka dojk

Program Dora je namenjen ženskam, starim med 50 in 69 let. Ima namen zgodnjega odkrivanja

raka dojč, saj je ta oblika raka med ženskami ena najpogostejših. Ženske v ciljni starostni skupini na vsaki dve leti prejmejo vabilo na mamografijo, kar omogoča zgodnje odkrivanje morebitnih sprememb. Dora je eden od uspešnejših presejalnih programov, saj se po zaslugi zgodnjega odkrivanja izboljšuje preživetje bolnic in zmanjšuje smrtnost zaradi raka dojč.

Zora – presejalni program za raka materničnega vratu

Program Zora je namenjen ženskam, starijim med 20 in 64 let, za zgodnje odkrivanje predrakavih in rakavih sprememb na materničnem vratu. Program vključuje redne ginekološke preglede, kjer se odvzame bris materničnega vratu (PAP test), ki je osnovna metoda za presejanje. Zaradi učinkovitega delovanja programa Zora se je pojavnost raka materničnega vratu v Sloveniji močno zmanjšala.

Svit – presejalni program za raka debelega črevesa in danke

Svit je namenjen moškim in ženskam, starijim od 50 do 74 let, z namenom zgodnjega odkrivanja raka debelega črevesa in danke. Ta program je zelo pomemben, saj je rak debelega črevesa in danke med najpogostejšimi oblikami raka v Sloveniji. Pomembno je zavedanje, da je ob dovolj hitrem odkrivanju in diagnosticiranju prisotnosti rakavih sprememb posledično visoka stopnja ozdravljivosti. Program Svit je zastavljen tako, da ciljni skupini omogoča testiranje brezplačno in brez zapletov – sodelujoči v programu prejmejo vabilo in komplet za odvzem vzorcev blata, ki ga opravijo doma.

Zaključek

Presejalni programi Dora, Zora in Svit so ključni stebri preventivne zdravstvene oskrbe v Sloveniji. Njihov cilj je omogočiti pravočasno odkrivanje raka, ko je zdravljenje še najučinkovitejše. Zlasti program Svit predstavlja izjemno pomembno orodje za boj proti raku debelega črevesa in danke, ki ga odkrijemo pri vse večjem številu prebivalstva. Redno sodelovanje v presejalnih programih omogoča ne le zmanjšanje smrtnosti, ampak tudi zmanjšanje bremena bolezni in izboljšanje kakovosti življenja za prebivalce.

Pripravila: Marta Leskovar Firer,
mag, zdr. neg., dipl. m. s. s spec. znanji,
iz Centra za krepitev zdravja
Zdravstvenega doma Slovenska Bistrica

Predstavitvev Centra za krepitev zdravja Slovenska Bistrica (CKZ)

Center za krepitev zdravja Slovenska Bistrica (CKZ) je specializirana enota v sklopu zdravstvenega doma, namenjena promociji zdravja in preprečevanju bolezni.

Glavne aktivnosti CKZ:

- Delavnice za zdrav življenjski slog: Programi za spodbujanje zdrave prehrane, redne telesne dejavnosti, ohranjanja zdrave telesne teže, prenehanje kajenja in obvladovanje stresa.
- Psihološka podpora: Svetovanje za duševno zdravje in tehnične veščine za obvladovanje stresa, tesnobe ali depresije.
- Preventivni pregledi: Meritve krvnega tlaka, sladkorja, telesne mase in drugih zdravstvenih kazalnikov za zgodnje odkrivanje dejavnikov tveganja.
- Edukacija za kronične bolnike: Izobraževanja za boljše upravljanje bolezni, kot so sladkorna bolezen, hipertenzija, zvišana vsebnost maščob v krvi.

Informacije: 02/843 27 19 ali 041/682 288,

e-pošta: ckz@zd-sb.si

Jožef Soršak se je poslovil

Oktober letos se je v 74. letu poslovil moj brat Jožef Soršak, po domače Tkavčev Joža, iz Stranskih Makol, kjer je bil pomemben del vaše skupnosti. Zadnja leta je prebil v Domu dr. Jožeta Potrča Poljčane.

Že v zgodnjem otroštvu je imel veselje do petja ljudskih pesmi. Na paši sva si z bratom pogosto zapela. To so prisrčni in nepozabni spomini na tisti najin čas. Takrat se je več prepevalo, predvsem ob večerih, ob ličkanju koruze, na kolinah, ob zaključku trgatve ... Kasneje ga je njegova pevška zavzetost oblikovala v pevca z odličnim tenorjem v makolskem moškem pevskem zboru.

Sicer pa je Jože gospodaril na večji kmetiji v Stranskih Makolah in pridobil tudi uradni status kmeta. Spoštovali so ga predvsem manjši kmetje. Vedno jim je bil pripravljen pomagati s kmetijsko mehanizacijo, ki je oni niso imeli. Zavzemal se je za ljudi in njihovo pravico ter znal to tudi jasno povedati. Verjetno je bil zato predlagan za svetnika v občinskem svetu takratne skupne občine Slovenska Bistrica, vendar se za delo v občinskem svetu ni odločil.

Bil je občutljiv in čuteč človek. Zavzemal se je za poštene, iskrene in spoštljive prijateljske odnose. Spoštoval je pozitivno mišljenje in pozitivna čustva. Zaradi takšnih pogledov na svet je preveč naivno razmišljal o svojem zadovoljnem in srečnem življenju.

Ob boleči izgubi mojega dragega brata, strica in botra Jožefa Soršaka se zahvaljujemo vsem, ki ste ga spremljali na njegovi zadnji zemeljski poti. Hvala za darovane svete maše, za številna iskrena sožalja, hvala za lepo petje med sveto mašo, za darovano cvetje in sveče.

Neža Janja Berne
Foto: Osebni arhiv

Za vedno združeni, v večnost ujeti ...

Poroka Skročan

Poroka Zebekve Micke

Habavčevi na svatbi